

Sammanträde med Barn- och ungdomsnämnden

Tid: 2023-02-21, kl. 14:00-18:00

Plats: Grand Hotell

Förmöten 13-14

Thomas Thim (M),
Ordförande

Pernilla Melin,
Sekreterare

Ärendelista

1. Information och överläggningar
2. Granskning av barn- och ungdomsnämndens ansvar för elevhälsan, 2022.321 BUN
3. Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans insatser enligt HSL 2022, 2023.038 BUN
4. Årsbokslut 2022 Barn-och ungdomsnämnden, 2023.039 BUN
5. Skolväsendets digitalisering, 2023.037 BUN
6. Bevakning skolplikt lå 22/23, 2022.319 BUN
7. Delegationsbeslut 2023- central administration, 2023.001 BUN
8. Meddelanden
 1. Synpunkter angående skolmaten
 2. Synpunkt samt svar angående pedagog på Hemsjö förskola
 3. Beslut från Skolinspektionen efter tillsyn av Kullingsbergsskolan
 4. Beslut från Skolinspektionen om återkallelse av godkännandet av Alingsås Waldorfskoleförening
 5. Synpunkt angående antal timmar på förskola för barn till föräldralediga

6. Synpunkt samt svar angående Ingareds förskola hösten 2023
7. Protokollsutdrag §6 SN, Samverkansavtal – Barn Ungdom Samverkan, BUS 2023-2026
8. Synpunkt samt svar angående samspelet mellan resurser och utredningar i skolan
9. Uppföljande beslut från Skolinspektionen – Stora Mellby skola
10. Uppföljande beslut från Skolinspektionen – Sollebrunns skola
11. Verksamhetsberättelse Ungdomsmottagningen Alingsås 2022
12. Protokollsutdrag §26 KS, Regler mot otillbörlig påverkan
13. Protokollsutdrag §24 KS, Handlingsplan - Informationssäkerhet och dataskydd 2023 i Alingsås kommun
14. Protokollsutdrag §27 KS, Handlingsplan för Digital Målbild Alingsås kommun – öppen och smart 2023-2025
15. FSG-protokoll 2023-02-06

Granskning av barn- och ungdomsnämndens ansvar för elevhälsan

2

2022.321 BUN

2023-02-07

§ 11 2022.321 BUN

Granskning av barn- och ungdomsnämndens ansvar för elevhälsan

Ärendebeskrivning

Under hösten 2022 har KPMG på uppdrag av kommunens revisorer granskat hur elevhälsan fungerar i verksamheten för att säkerställa att tillgången till elevhälsan är likvärdig i kommunen och att elever får tillgång till det stöd som de har rätt till. Syftet med granskningen var att bedöma om elevhälsans organisation är ändamålsenlig och om verksamheten bedrivs i enlighet med skollag. Granskningen innefattade områdena organisation, resursfördelning, tillgång till elevhälsokompetens, elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete samt uppföljning av elevhälsans arbete.

Revisionens sammanfattande bedömning är att elevhälsans organisation i huvudsak är ändamålsenlig och att verksamheten har förutsättningar att bedrivas i enlighet med skollag. Ställningstagandet grundar sig på att skolans personal och elevhälsans kompetenser i hög grad uppfattar att det vid skolenheterna finns tillgång till elevhälsa och dess olika kompetenser. Vidare bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete inom vilket elevhälsans organisation och arbete följs upp. KPMG konstaterar att det systematiska kvalitetsarbetet ligger till grund för de satsningar nämnden har fattat beslut om avseende en utökning av skolsköterskor, kuratorer och psykologer. Vidare konstateras att en rad förebyggande och hälsofrämjande insatser genomförs. Dock konstateras att den pedagogiska personalen i lägre grad stämmer in på påståendet att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete fungerar.

Vidare bedömer KPMG att det inte finns en tydlig strategi utifrån förhållandet förebyggande och hälsofrämjande samt åtgärdande och att det förebyggande och hälsofrämjande arbetet inte sker strategiskt utifrån att följa upp, analysera, planera och genomföra arbetet. KPMG konstaterar också att mindre enheter inom kommunen inte har samma förutsättningar att bedriva en ändamålsenlig elevhälsa och bedömer därför att kommunens skolstruktur med många små skolenheter kan försvåra ett effektivt resursutnyttjande och påverka förutsättningarna för en likvärdig utbildning.

Mot bakgrund av granskningen rekommenderas barn- och ungdomsnämnden att:

- en analys av hälsosamtalen anges i verksamhetsuppföljningen för att på så sätt kartlägga elevernas behov.
- det systematiska kvalitetsarbetet struktureras utifrån fastställda mål. Detta för att undvika att uppföljningen blir för omfattande och därmed inte systematisk.
- tillställa kommunfullmäktige ett uppdaterat reglemente med förtydligande om vårdgivaransvaret, dvs. att barn- och ungdomsnämnden fullgör de uppgifter som ankommer på vårdgivaren för den medicinska och psykologiska delen av elevhälsan.
- säkerställa att skolenheterna har likvärdiga förutsättningar för att bedriva en ändamålsenlig elevhälsa.

Med anledning av granskningsrapporten har kommunrevisionen lämnat följande frågeställning för yttrande:

Med avseende på den genomförda granskningen, vilka åtgärder avser ni att genomföra?

2023-02-07

Beredning

Barn- och ungdomsförvaltningen har den 31 januari 2023 lämnat följande yttrande:
Huvudmannen har som stöd till enheterna beskrivit hur hälsosamtalen kan nyttjas i verksamhetsuppföljningarna för att analysera enhetens nuläge med trygghet, studie och närvaro. Analyserna förväntas ligga till grund för enhetens åtgärder och insatser för att nå högre måluppfyllelse. Vidare arbetar elevhälsan med kontinuerlig analys under året för att utveckla professionernas analytiska förmåga för att också stärka enheternas samlade analyser för att tydligare svara mot de nya lagkrav som anger att elevhälsans arbete ska vara en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Vidare pågår samverkan i GR-regionen för framtagandet av digital elevhälsobas som möjliggör fördjupade analyser av elevhälsans arbete, exempelvis aggregerade analyser av hälsosamtal.

För att strukturera det systematiska kvalitetsarbetet har huvudmannens verksamhetsuppföljning för 21/22 formats utifrån de tidigare fastställda målen. Detta har ökat systematiken i analyserna och gjort uppföljningen mer precis. Vid enheten för barn- och elevhälsa har ett arbete initierats med att identifiera mål som följer upp verksamhetens arbete. Arbetet sker i en lägre process då målen också behöver matchas ihop med enheternas uppföljning av utbildningen. Vidare har enheten för elevhälsa initierat ett arbete tillsammans med Göteborgs universitet för att arbeta med interprofessionell samverkan i skolans systematiska kvalitetsarbete. Målsättningen är att stärka både rektors ledning av och skolans samtliga professioners arbete med analys av den egna verksamheten utifrån skolans kärnprocesser med syfte att nå högre måluppfyllelse och ökad likvärdighet.

Barn- och ungdomsförvaltningen har ett sedan initierat ett arbete med kommunledningskontoret för att förtydliga nämndens vårdgivaransvar, dvs. att barn- och ungdomsnämnden fullgör de uppgifter som ankommer på vårdgivaren för den medicinska och psykologiska delen av elevhälsan.

KPMG pekar på hur skolstrukturen, med många små enheter försvårar ett effektivt resursutnyttjande och också påverkar förutsättningarna för en likvärdig utbildning. Enheten för barn- och elevhälsa har under hösten 2022 sett över och justerat organisation och personalplanering i relation till skolstrukturen. Elevhälsan är från och med 2023 tydligare organiserad utifrån huvudmannens teamorganisation med syfte att stärka rektors mandat att leda barn- och elevhälsoarbetet på respektive skola. Enheterna förväntas driva en hälsofrämjande skolutveckling med fokus på skolans samtliga verksamhetsformer, i vilken det främjande och förebyggande arbetet är grundläggande. Genom organisering av elevhälsa utifrån teamorganisation förbättras förutsättningarna för att samtliga enheter får lika tillgång till elevhälsans samtliga professioner och att stöd vid vakanser finns inom teamet. Barn- och ungdomsnämnden beslutade 22-12-13 §125 om utökning av en kuratorstjänst vilket också möjliggör att elevhälsan organiseras kompensatoriskt utifrån socioekonomiska förutsättningar.

2023-02-07

Beslut

Arbetsutskottets förslag till beslut: Barn- och ungdomsnämnden tar förvaltningens yttrande som sitt eget och översänder det till kommunrevisorerna.

Expedieras till

KMPG

Kommunrevisorerna

Kommunfullmäktige

Datum: 2023-01-31
Handläggare: Karin Berg
Direktr:
Diariernr: 2022.321 BUN

Barn- och ungdomsnämnden

Yttrande Granskning elevhälsa

Ärendebeskrivning

Under hösten 2022 har KPMG på uppdrag av kommunens revisorer granskat hur elevhälsan fungerar i verksamheten för att säkerställa att tillgången till elevhälsan är likvärdig i kommunen och att elever får tillgång till det stöd som de har rätt till. Syftet med granskningen var att bedöma om elevhälsans organisation är ändamålsenlig och om verksamheten bedrivs i enlighet med skollag. Granskningen innefattade områdena organisation, resursfördelning, tillgång till elevhälsokompetens, elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete samt uppföljning av elevhälsans arbete.

Revisionens sammanfattande bedömning är att elevhälsans organisation i huvudsak är ändamålsenlig och att verksamheten har förutsättningar att bedrivs i enlighet med skollag. Ställningstagandet grundar sig på att skolans personal och elevhälsan kompetenser i hög grad uppfattar att det vid skolenheterna finns tillgång till elevhälsa och dess olika kompetenser. Vidare bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete inom vilket elevhälsans organisation och arbete följs upp. KPMG konstaterar att det systematiska kvalitetsarbetet ligger till grund för de satsningar nämnden har fattat beslut om avseende en utökning av skolsköterskor, kuratorer och psykologer. Vidare konstateras att en rad förebyggande och hälsofrämjande insatser genomförs. Dock konstateras att den pedagogiska personalen i lägre grad stämmer in på påståendet att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete fungerar.

Vidare bedömer KPMG att det inte finns en tydlig strategi utifrån förhållandet förebyggande och hälsofrämjande samt åtgärdande och att det förebyggande och hälsofrämjande arbetet inte sker strategiskt utifrån att följa upp, analysera, planera och genomföra arbetet. KPMG konstaterar också att mindre enheter inom kommunen inte har samma förutsättningar att bedriva en ändamålsenlig elevhälsa och bedömer därför att kommunens skolstruktur med många små skolenheter kan försvåra ett effektivt resursutnyttjande och påverka förutsättningarna för en likvärdig utbildning.

Mot bakgrund av granskningen rekommenderas barn- och ungdomsnämnden att:

- en analys av hälsosamtalen anges i verksamhetsuppföljningen för att på så sätt kartlägga elevernas behov.
- det systematiska kvalitetsarbetet struktureras utifrån fastställda mål. Detta för att undvika att uppföljningen blir för omfattande och därmed inte systematisk.
- tillställa kommunfullmäktige ett uppdaterat reglemente med förtydligande om vårdgivaransvaret, dvs. att barn- och ungdomsnämnden fullgör de uppgifter som ankommer på vårdgivaren för den medicinska och psykologiska delen av elevhälsan.
- säkerställa att skolenheterna har likvärdiga förutsättningar för att bedriva en ändamålsenlig elevhälsa.

Med anledning av granskningsrapporten har kommunrevisionen lämnat följande frågeställning för yttrande:

- Med avseende på den genomförda granskningen, vilka åtgärder avser ni att genomföra?

Förvaltningens yttrande

Huvudmannen har som stöd till enheterna beskrivit hur hälsosamtalen kan nyttjas i verksamhetsuppföljningarna för att analysera enhetens nuläge med trygghet, studie och närvaro. Analyserna förväntas ligga till grund för enhetens åtgärder och insatser för att nå högre måluppfyllelse. Vidare arbetar elevhälsan med kontinuerlig analys under året för att utveckla professionernas analytiska förmåga för att också stärka enheternas samlade analyser för att tydligare svara mot de nya lagkrav som anger att elevhälsans arbete ska vara en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Vidare pågår samverkan i GR-regionen för framtagandet av digital elevhälsobas som möjliggör fördjupade analyser av elevhälsans arbete, exempelvis aggregerade analyser av hälsosamtal.

För att strukturera det systematiska kvalitetsarbetet har huvudmannens verksamhetsuppföljning för 21/22 formats utifrån de tidigare fastställda målen. Detta har ökat systematiken i analyserna och gjort uppföljningen mer precis. Vid enheten för barn- och elevhälsa har ett arbete initierats med att identifiera mål som följer upp verksamhetens arbete. Arbetet sker i en lägre process då målen också behöver matchas ihop med enheternas uppföljning av utbildningen. Vidare har enheten för elevhälsa initierat ett arbete tillsammans med Göteborgs universitet för att arbeta med interprofessionell samverkan i skolans systematiska kvalitetsarbete. Målsättningen är att stärka både rektors ledning av och skolans samtliga professioners arbete med analys av den egna verksamheten utifrån skolans kärnprocesser med syfte att nå högre måluppfyllelse och ökad likvärdighet.

Barn- och ungdomsförvaltningen har sedan initierat ett arbete med kommunledningskontoret för att förtydliga nämndens vårdgivaransvar, dvs. att barn- och ungdomsnämnden fullgör de uppgifter som ankommer på vårdgivaren för den medicinska och psykologiska delen av elevhälsan.

KPMG pekar på hur skolstrukturen, med många små enheter försvårar ett effektivt resursutnyttjande och också påverkar förutsättningarna för en likvärdig utbildning. Enheten för barn- och elevhälsa har under hösten 2022 sett över och justerat organisation och personalplanering i relation till skolstrukturen. Elevhälsan är från och med 2023 tydligare organiserad utifrån huvudmannens teamorganisation med syfte att stärka rektors mandat att leda barn- och elevhälsoarbetet på respektive skola. Enheterna förväntas driva en hälsofrämjande skolutveckling med fokus på skolans samtliga verksamhetsformer, i vilken det främjande och förebyggande arbetet är grundläggande. Genom organisering av elevhälsa utifrån teamorganisation förbättras förutsättningarna för att samtliga enheter får lika tillgång till elevhälsans samtliga professioner och att stöd vid vakanser finns inom teamet. Barn- och ungdomsnämnden beslutade 22-12-13 §125 om utökning av en kuratorstjänst vilket också möjliggör att elevhälsan organiseras kompensatoriskt utifrån socioekonomiska förutsättningar.

Ekonomisk bedömning

Beslutet innebär inga kostnader

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsnämnden tar förvaltningens yttrande som sitt eget och översänder det till kommunrevisorerna.

Beslutet ska skickas till

KMPG

Kommunrevisorerna

Kommunfullmäktige

Helena Balte
Förvaltningschef

Karin Berg
Verksamhetsutvecklare

Helena Balte, Godkännare tjänsteskrivelse, 2023-01-31

Granskning av elevhälsan

Revisionsrapport
Alingsås kommun

KPMG AB

2022-12-13

Antal sidor 16

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	5
3	Om elevhälsan och dess uppgifter	5
4	Resultat av granskningen	6
4.1	Elevhälsans organisation	6
4.1.1	Kommentarer och bedömning	9
4.2	Resurser för elevhälsa	9
4.2.1	Kommentarer och bedömning	10
4.3	Personalens uppfattning av tillgång till elevhälsa	10
4.3.1	Kommentarer och bedömning	12
4.4	Elevhälsans förebyggande, hälsofrämjande samt åtgärdande insatser	12
4.4.1	Kommentarer och bedömning	14
4.4.2	Kommentarer och bedömning	15
4.5	Uppföljning av elevhälsans verksamhet lakttagelser	15
4.5.1	Kommentarer och bedömning	16
5	Slutsats och rekommendationer	16

1 Sammanfattning

Vi har av Alingsås kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens elevhälsa. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Vår sammanfattande bedömning är att elevhälsans organisation i huvudsak är ändamålsenlig och att verksamheten har förutsättningar att bedrivas i enlighet med skollag. Ställningstagandet grundar sig på att skolans personal och elevhälsan kompetenser i hög grad uppfattar att det vid skolenheterna finns tillgång till elevhälsa och dess olika kompetenser.

Vidare bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete inom vilket elevhälsans organisation och arbete följs upp. Vi konstaterar att det systematiska kvalitetsarbetet ligger till grund för de satsningar nämnden har fattat beslut om avseende en utökning av skolsköterskor, kuratorer och psykologer. Vi bedömer att en rad förebyggande och hälsofrämjande insatser genomförs. Vi konstaterar dock att den pedagogiska personalen i lägre grad stämmer in på påståendet att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete fungerar.

Vidare bedömer vi att det inte finns en tydlig strategi utifrån förhållandet förebyggande och hälsofrämjande samt åtgärdande och att det förebyggande och hälsofrämjande arbetet inte sker strategiskt utifrån att följa upp, analysera, planera och genomföra arbetet.

Med anledning av att vakanser inom elevhälsoteamet medfört att elevhälsoarbetet vid enskilda enheter påverkats negativt under en längre tid, bedömer vi att central elevhälsa bör tillsätta vakanser och vid behov omfördela resurser skyndsamt. Vi konstaterar att mindre enheter inom kommunen inte har samma förutsättningar att bedriva en ändamålsenlig elevhälsa och bedömer därför att kommunens skolstruktur med många små skolenheter kan försvåra ett effektivt resursutnyttjande och påverka förutsättningarna för en likvärdig utbildning.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi barn- och ungdomsnämnden att:

- en analys av hälsosamtalen anges i verksamhetsuppföljningen för att på så sätt kartlägga elevernas behov.
- det systematiska kvalitetsarbetet struktureras utifrån fastställda mål. Detta för att undvika att uppföljningen blir för omfattande och därmed inte systematisk.
- tillställa kommunfullmäktige ett uppdaterat reglemente med förtydligande om vårdgivaransvaret, dvs. att barn- och ungdomsnämnden fullgör de uppgifter som ankommer på vårdgivaren för den medicinska och psykologiska delen av elevhälsan.
- säkerställa att skolenheterna har likvärdiga förutsättningar för att bedriva en ändamålsenlig elevhälsa.

2 Bakgrund

Vi har av Alingsås kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens elevhälsa. Revisorerna bedömer att brister i elevhälsans organisation och förutsättningar riskerar att få negativa konsekvenser för elevernas måluppfyllelse, särskilt för elever med särskilda behov.

Skollagen (2010:800) reglerar elevhälsan i utbildningssystemet. Elevhälsan omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser, och ska primärt verka förebyggande och hälsofrämjande. I utredningar om elever i behov av särskilt stöd ska samråd med elevhälsan ske om det inte är uppenbart onödigt. Kommunen, i egenskap av huvudman, måste skapa förutsättningar i termer av ekonomi, personal och organisation.

Med bakgrund av ovanstående vill revisorerna granska hur elevhälsan fungerar i verksamheten för att säkerställa att tillgången till elevhälsan är likvärdig i kommunen och att elever får tillgång till det stöd som de har rätt till.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen är att bedöma om elevhälsans organisation är ändamålsenlig och om verksamheten bedrivs i enlighet med skollag.

Följande revisionsfrågor ska besvaras:

- Hur är elevhälsan organiserad på huvudmannanivå?
- Hur är elevhälsans organiserad på enhetsnivå?
- Hur fördelas resurser för elevhälsans verksamhet?
- Uppfattar skolans personal att det vid skolenheterna finns tillgång till elevhälsa och dess olika kompetenser?
- Uppfattar elevhälsan kompetenser att det vid skolenheterna finns tillgång till elevhälsa och dess olika kompetenser?
- Arbetar elevhälsan främst förebyggande och hälsofrämjande?
- Vilka förebyggande och hälsofrämjande insatser vidtas?
- Vilka åtgärdande insatser vidtas?
- Följs hälsosamtal upp på enhets- och organisationsnivå?
- Följer nämnden upp elevhälsans verksamhet och att resurserna fördelas så att varje skolenhet har tillgång till elevhälsa och dess olika kompetenser?

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller:

- kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §

- skollagen (2010:800) 2 kap. 25–28 §§, och
- tillämpbara interna regelverk, policyer och beslut.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom studier av Skolinspektionens beslut och enkäter samt interna styrdokument och uppföljningar. Intervjuer har genomförts med nämndens presidium, förvaltningschef samt verksamhetschef elevhälsa, rektorer, representanter från central elevhälsa samt lärare.

Rapporten är faktakontrollerad av skolchefen.

3 Om elevhälsan och dess uppgifter

Om elevhälsan regleras i 2 kap. 25–28 §§ skollagen. Elevhälsa ska bland annat finnas för elever i grundskola och gymnasium och omfatta ”medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser”, vilket innebär ”tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator” samt tillgång till specialpedagogisk kompetens. Elevhälsa syftar till att stödja elevernas måluppfyllelse och ska primärt vara ”förebyggande och hälsofrämjande”.

Under grundskoletiden ska eleverna erbjudas minst tre enskilda hälsobesök och under gymnasietiden ett hälsobesök, som ska innefatta ”allmän hälsokontroll”. I de fall en elev befaras få svårigheter att nå kunskapskraven, trots att extra anpassningar har gjorts eller att det befaras att extra anpassningar inte skulle vara tillräckliga, ska rektor skyndsamt utreda om eleven är i behov av särskilt stöd. I denna utredning ska samråd ske med elevhälsan, ”om det inte är uppenbart obehövt”.

Förutom av skollagen regleras den medicinska och psykologiska insatsen av annan lagstiftning såsom hälso- och sjukvårdslagen, patientsäkerhetslagen och patientdatalagen. Hantering av sekretess regleras i offentlighets- och sekretesslagen. Hälso- och sjukvårdssekretess gäller för skolläkare och skolsköterska, dock i regel inte för psykolog.¹

¹ Vägledning för elevhälsan, Socialstyrelsen-Skolverket 2014, sid. 72

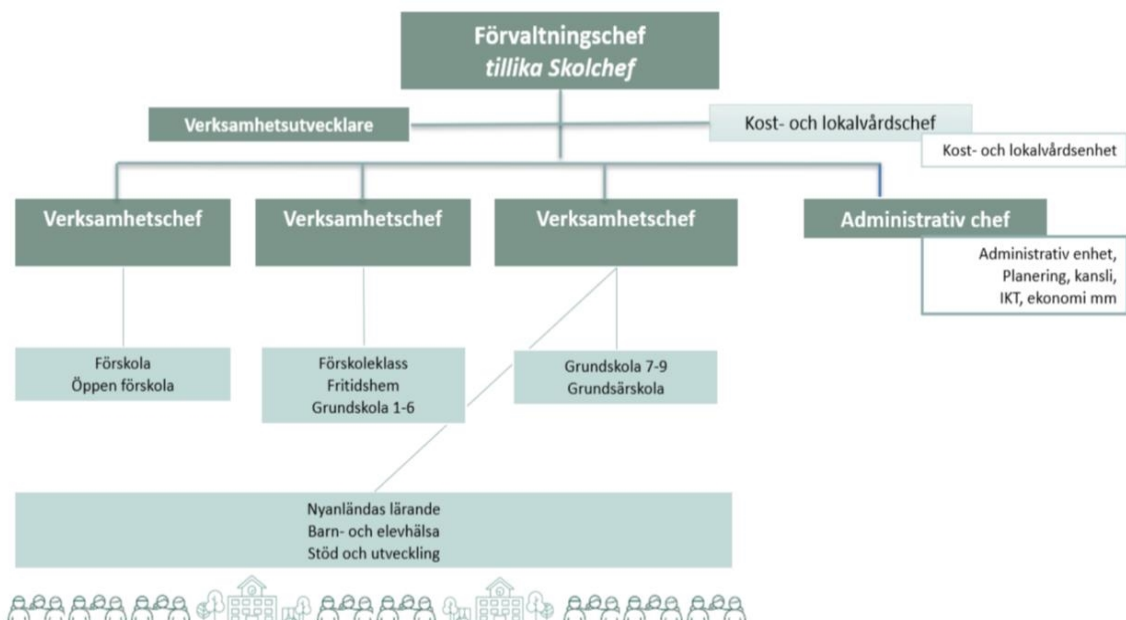
4 Resultat av granskningen

4.1 Elevhälsans organisation

lakttagelser

Vårdgivaren är bland annat ansvarig för att "ledningen av hälso- och sjukvård är organiserad så att den tillgodoser hög patientsäkerhet och god kvalitet", (28 § hälso- och sjukvårdslagen, 1982:763). Enligt 29 § i hälso- och sjukvårdslagen ska vårdgivaren tillse att det finns en verksamhetschef som är ansvarig för elevhälsans hälso- och sjukvårdsverksamhet. Den som bedriver hälso- och sjukvård är enligt lagens mening vårdgivare, och med det följer vissa skyldigheter. Skolans huvudman, tillika vårdgivaren, ska med stöd av verksamhetens ledningssystem planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten.²

Vi noterar att varken av kommunfullmäktige fastställt reglemente för kommunstyrelsen eller barn- och ungdomsnämnden framgår vem som fullgör kommunens uppgifter avseende hälsa- och sjukvård. Vi noterar att det är barn- och ungdomsnämnden som årligen beslutar om patientsäkerhetsberättelsen för elevhälsans medicinska och psykologiska insats utifrån Hälso- och sjukvårdslagen³.

² 3 kap. 2 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

³ Beslut fattades 2022-02-22

2022-12-13

Av organisationsskissen ovan framgår att den centralt placerade enheten barn- och elevhälsa lyder under verksamhetschef för grundskola åk 7–9 samt grundsärskola. Enhetschef för barn- och elevhälsan tillika verksamhetschef enligt hälso- och sjukvårdslagen är närmast chef för grundskolans skolpsykolog, skolkurator och skolsköterska.

Enhetschef har inte någon medicinsk utbildning, varför en utsedd medicinskt ledningsansvarig skolsköterska samt en psykologiskt ledningsansvarig psykolog bevakar de insatser som genomförs under HSL. Professionerna möts vid arbetsplatsträff (APT) en gång i månaden. I samband med APT har vardera profession kategorimöten: elevhälsans medicinska insats (legitimerade sjuksköterskor och skolläkare), den psykologiska insatsen (legitimerade psykologer) samt den psykosociala insatsen (socioekonomiska insatser).

Den centrala elevhälsan utgörs av följande funktioner: 7 skolpsykologtjänster, 10 skolkuratorstjänster och 11,2 skolskötersketjänster. Detta innebär att elevtalet per profession är ca 600 elever/skolpsykolog och ca 430 elever/skolkurator och skolsköterska.⁴ Tre skolläkare kontrakteras från annan verksamhet. Elever som behöver komma i kontakt med skolläkare gör det genom kontakt med skolsköterska.

Alla skolenheter har en lokal organisation för elevhälsoarbetet, ett elevhälsoteam. Elevhälsoteamet leds av rektor. I teamen deltar specialpedagog, skolpsykolog, skolkurator och skolsköterska samt andra kompetenser beroende på hur rektor har organiserat elevhälsan, exempelvis speciallärare eller studiepedagoger. Specialpedagogen är anställd av rektor på skolenheten men övriga funktioner är anställda av och samlade under enhetschef barn- och elevhälsan (benämns fortsättningsvis central elevhälsa).

Elevhälsans professioner är av central elevhälsa bemannade på enheterna utifrån en personalplanering. Planeringen anger hur mycket tid varje medarbetare inom den centrala elevhälsan har på respektive skolenhet, angivet i procent. Beslut om personalplaneringen fattas av verksamhetschef för elevhälsan.

Personalplaneringen är baserad på skolenheternas elevantal och årskurs men även utifrån socioekonomiska faktorer. Verksamhetschef för elevhälsa ger ett exempel på hur en fördelning av professionerna på skolenheterna kan se ut och anger att skolenheter med årskurs 1–6 har fler skolsköterskor med anledning av basprogrammet, medan det i årskurs 7–9 istället har stärkts upp med kuratorer.

Enligt den centrala elevhälsan brukar den analys som görs kring vilka enheter som behöver extra behov grunda sig i att det kontinuerligt sker en tät dialog med rektor samt att professionerna har en god kännedom om enheterna de vistas på. Till hjälp finns även resursfördelningen utifrån socioekonomiska faktorer. I intervju anger en representant för central elevhälsa att det är bra att utgå från nämndens socioekonomiska resursfördelningsmodell vid planering av elevhälsans professioner eftersom modellen vid det här laget är vedertagen för rektorerna.

⁴ Per november 2022

2022-12-13

En rektor lyfter att det är positivt att personalplaneringen för elevhälsans professioner inte är "slagna i sten" utan att när rektor och skolans personal lyfter utmaningar och behov så är det möjligt att justera om bemanningen. Bilden delas av flera rektorer.

Samtliga rektorer anger att de ställer sig positiva till en central elevhälsa och upplever över lag att elevhälsans organisation lokalt och centralt är ändamålsenlig. En rektor anger att skolenheten har haft sjukskrivningar och därmed en vakans som inte blivit tillsatt vilket påverkat skolans elevhälsa negativt under en längre tid.

I intervju med rektorer framgår att när och hur elevhälsan träffas samlat skiljer sig åt skolenheterna emellan med anledning av organisation och enhetens storlek. Möte med elevhälsoteamet sker varje eller varannan vecka på de flesta skolenheter.

Samtliga elevhälsans professioner träffar lärare årskursvis för att diskutera elever en gång i veckan. Av intervju framgår att några av rektorsområdena har organiserats på så sätt att en rektor har en stor och en mindre skolenhet i sitt rektorsområde. På så sätt ska rektor ha bättre förutsättningar att omfördela personal inom elevhälsan.

En rektor anger att det är svårt att upprätthålla en likvärdig elevhälsa avseende mindre skolenheterna baserat på att elevhälsans professioner är på skolenheten en, två eller tre dagar under en vecka. Kuratorn är där ena dagen och den andra dagen är psykologen där vilket innebär att skolenheten inte har dem samlade. De mellanstora och större skolorna har en mer konsekvent närvaro av elevhälsans professioner.

I intervju med presidiet anges att Alingsås är en till ytan stor kommun, och att skolorna lätt kan bli solitära. De brister som kommit till nämndens kännedom avser de små enheterna i ytterkanten av kommunen och då främst lokaler där elevhälsans personal inte har rum att tillgå. Några rektorer delar bilden av brist på ändamålsenliga lokaler för de små enheterna.

Kommunen har två särskilda undervisningsgrupper centralt. Grupperna syftar till att stödja de elever som har behov av annan undervisning och miljö än den skolan har möjlighet att ge. Resurser fördelas även till ett skolsocialt team, som arbetar nära pedagoger och elevhälsoteam, med riktade insatser för att förebygga problematisk skolfrånvaro och för att få frånvarande elever tillbaka till skolan.

Barn- och ungdomsnämnden har beslutat om en riktlinje för barn- och elevhälsoarbetet. Riktlinjen anger att elevhälsoarbetet kännetecknas av ett inkluderande förhållningssätt, tvärprofessionell samverkan samt ett främjande, förebyggande och lärande fokus. Riktlinjen är ett stöd för barn- och elevhälsoarbetet och en ledstång i processen att hitta struktur på lokal nivå. Arbetet handlar både om generella och individuella insatser.

Av riktlinjen framgår även barn- och elevhälsoarbetets inriktning och mål. Verksamheten följs upp i en verksamhetsuppföljning årligen. Barn- och ungdomsnämnden gav 2022-03-22 förvaltningen i uppdrag att analysera likvärdigheten i kommunen. En rapport har tagits fram men är vid tidpunkten för granskningen inte färdigställd.

4.1.1 Kommentarer och bedömning

Vi bedömer att elevhälsans organisation är vid tid för granskningen i huvudsak ändamålsenlig och att elevhälsa huvudsakligen finns tillgänglig på varje enhet. Vi bedömer dock att central elevhälsa skyndsamt bör tillsätta vakanser och vid behov omfördela resurser eftersom elevhälsoarbetet vid enskilda enheter annars påverkas negativt.

Vi konstaterar att mindre enheter inte har samma förutsättningar att bedriva en ändamålsenlig elevhälsa och bedömer att kommunens skolstruktur med många små skolenheter kan försvåra ett effektivt resursutnyttjande och påverka förutsättningarna för en likvärdig utbildning.

4.2 Resurser för elevhälsa Iakttagelser

Av offentlig statistik framgår att kostnaden per elev i grundskola i Alingsås kommun 2021 uppgick till 115 400 kronor, vilket är något lägre än snittet i kommungruppen⁵ (116 300 kronor/elev) och 4 800 kronor under snittet för riket⁶ (120 200 kronor/elev).

Elevhälsans kostnad per elev uppgick till 3 460 kronor, vilket är marginellt lägre i jämförelse med genomsnittet i kommungruppen (3 930 kronor) och riket (4 090 kronor).

Ekonomiska resurser för elevhälsa fördelas inte ut till enheterna utan riktas till enhetschef elevhälsa. Till central elevhälsa, som utgörs av kuratorer, psykologer inom både förskola och skola, skolsköterskor samt skolläkare, fördelas totalt 20,3 mnkr och.

För att kompensera för barn- och elevers olika förutsättningar utgår en del av resursfördelningen från enheternas socioekonomiska struktur. Bidraget utgör ca 5 % av resursfördelning till grundskola. Befintlig modell har använts sedan 2013. Sex olika socioekonomiska faktorer beaktas i olika hög grad:

- båda vårdnadshavarna saknar gymnasial utbildning, vikt 3,5
- båda vårdnadshavare saknar eftergymnasial utbildning, vikt 2,0
- ena eller båda vårdnadshavare uppbär försörjningsstöd, vikt 2,0
- barnet och båda vårdnadshavarna är utlandsfödda och invandrade för mindre än sex år sedan, vikt 2,5
- barnet och båda vårdnadshavare är utlandsfödda, 1,0
- barnet är pojke, vikt 0,4

Kommunala verksamheter kan söka bidrag för elever som har ett omfattande omvårdnadsbehov på grund av medicinska diagnoser. Bidraget går under namnet

⁵ Pendlingskommun nära storstad, kommunal huvudman

⁶ Samtliga huvudmän. Kostnaden per elev hos kommunal huvudman uppgår till 121 800kr.

extraordinära medicinska insatser (EOMS). Ansökningarna hanteras och handläggs av medicinsk ledningsansvarig skolsköterska (MLA) och beslut fattas av enhetschef för barn- och elevhälsan i samråd med medicinsk ledningsansvarig skolsköterska (MLA).

Enligt förvaltningschef har barn- och ungdomsnämnden de senaste tre åren omfördelat medel till elevhälsan och fattat beslut om förstärkningar avseende skolsköterskor, kuratorer och senast psykologer. Detta eftersom nämnden hade för få professioner sett till antalet elever avseende skolsköterskor, kuratorer och psykologer inom den centrala elevhälsan.

Av intervju framgår att rektorerna är överens om att det saknas en profession med uppdraget att utgöra en brygga mellan exempelvis skolsköterska och lärare. En rektor har skapat detta mellanled i form av en resurspedagog, men flertalet rektorer stämmer in i att det vore en bra profession att kunna efterfråga centralt. Rektorerna menar att de kan styra över vilken typ av funktion de anställer, men att de inte har möjlighet inom befintlig ram att anställa en typ av "extra person" som inte undervisar. En rektor anger att det kan finnas utrymme med anledning av den socioekonomiska fördelningen eftersom den skapar handlingsutrymme för rektor att upprätta strukturer som i dagsläget inte finns. Något som annars är svårt inom befintlig ram, där allt hänger på att varje lärare kan bära sig själv. Den extra fördelningen ger en flexibilitet i handlingsutrymmet enligt intervjuad rektor.

4.2.1 Kommentarer och bedömning

Vi konstaterar att nämndens kostnader för elevhälsa ligger i linje med kommungrupp men 4 800 kronor per elev under snittet för riket. Nettokostnadavvikelsen är negativ vilket indikerar att kommunen har lägre kostnader för grundskola än standardkostnaden för vad som förväntas utifrån dess strukturer⁷.

Vi konstaterar att nämnden har stärkt elevhälsan de senaste åren med skolsköterskor, kuratorer och psykologer. Vi ser positivt på att nämnden har omfördelat resurser till elevhälsan för att skapa förutsättningar för central elevhälsa och skolenheterna att möta de behov som finns. Vi bedömer att elevhälsan i huvudsak har förutsättningar att arbeta i enlighet med lag.

4.3 Personalens uppfattning av tillgång till elevhälsa lakttagelser

Skolinspektionen genomför löpande vartannat år en skolenkät bland elever, personal och vårdnadshavare om deras syn på skolan och dess verksamhet inom en rad

⁷ Standardkostnaden beskriver en typ av förväntad kostnad givet dom strukturer som finns i kommunen. Exempelvis kan det vara att kommunen har en hög andel unga, vilket innebär högre kostnader för skola.

områden. Ett sådant område är elevhälsan. I tabellerna nedan framgår svaren från elever och personal i Alingsås kommuns grundskola från enkäten våren 2022.

I den senaste skolenkäten gav eleverna i Alingsås följande svar på hur de såg på elevhälsan. Kolumnerna visar ett index från 0–10, där 10 betyder att respondenterna menar att påståendet stämmer helt och hållet. Den första uppgiften visar svaren för Alingsås kommun och den andra för genomsnittet i enkätomgången.

Elevhälsan	årskurs 5 instämmer	årskurs 8 instämmer
1. Känner du att det finns någon vuxen i skolan som bryr sig om hur du mår?	8,0 / 7,6	6,5 / 6,4
2. Hur lätt eller svårt är det att få hjälp av elevhälsan, till exempel skolsköterskan?	5,8 / 6,1	6,3 / 5,6

Eleverna i Alingsås årskurs fem instämmer i högre grad i påståendet än genomsnittet i enkätomgången för den första frågan, men instämmer i jämförelse med genomsnittet i lägre grad för det andra påståendet.

Eleverna i Alingsås årskurs åtta svarar på det första påståendet i paritet med genomsnittet i enkätomgången. För det andra påståendet instämmer elever i årskurs åtta i högre grad än genomsnittet i enkätomgången avseende att det är lätt att få hjälp av elevhälsan, till exempel skolsköterskan. Ett högt indexvärde indikerar ett positivt resultat.

Nedan ser vi den pedagogiska personalens ställningstagande till påståenden om elevhälsan.

Elevhälsan (pedagogisk personal⁸)	Alingsås index	Enkätomg. index
Hur tycker du att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete fungerar?	5,5	6,5
Hur uppfattar du möjligheterna för er lärare att få stöd från elevhälsan om det skulle behövas?	6,1	6,8
Hur uppfattar du möjligheterna för eleverna att få stöd från elevhälsan?	6,0	7,1

I Alingsås kommun är personalens svar mer negativa än genomsnittet i enkätomgången.

⁸ Svarefrekvens: 63%

2022-12-13

För respektive skolenhet varierar index mellan 3,3 - 5,8 på frågan om elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete fungerar och mellan 4,2 - 6,9 på frågan om pedagogisk personal uppfattar möjligheter att få stöd från elevhälsan om det skulle behövas. För påståendet hur den pedagogiska personalen uppfattar att eleverna får stöd från elevhälsan varierar index mellan 4,2–6,9.⁹

Vårdnadshavarnas svar om elevhälsans insatser ligger i paritet med enkätomgångens genomsnitt, där index för frågan "Hur uppfattar du möjligheterna för eleverna att få stöd från elevhälsan?" är 6,7 och enkätomgångens medelvärde är 6,9.

Den pedagogiska personalen stämmer i lägst grad in på påståendet att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete fungerar; 10 procent anser att arbetet fungerar mycket bra, 43 procent svarar att det fungerar ganska bra och 30 procent svarar att det fungerar ganska dåligt. För övriga frågor stämmer personalen in i något högre utsträckning. Frågan om elevhälsans förebyggande och främjande arbete tas upp under rubriken 4.4.

Som tidigare angetts anser förvaltningschef, rektorer och central elevhälsa överlag att skolenheterna har tillgång till elevhälsans insatser och att elevhälsans organisation upplevs som ändamålsenlig. De är överens om att en central elevhälsa skapar förutsättningar för en likvärdighet för kommunens elever.

Intervjuade lärare är över lag överens om att elevhälsans insatser finns tillgängliga. En lärare anger dock att de haft flertalet sjukskrivningar och vakanser, vilket gjort att skolan inte har ett fungerande elevhälsoarbete. Ytterligare en lärare menar att sjukskrivningar medfört att elevhälsoarbetet kan ha försämrats. Eftersom de professioner som är i tjänst får täcka upp, och att arbetet då blir eftersatt.

4.3.1 Kommentarer och bedömning

Vi bedömer att personalen i huvudsak har tillgång till elevhälsans medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser men att elevhälsoarbetet har påverkats negativt på den skolenhet som har haft vakanser under en längre tid.

4.4 Elevhälsans förebyggande, hälsofrämjande samt åtgärdande insatser

lakttagelser

Det förebyggande och hälsofrämjande arbetet sker strategiskt utifrån att enheten har formulerat målet "Barn- och elevhälsans främjande, förebyggande och åtgärdande arbete tydliggörs". Till målet finns ett antal indikatorer kopplade som anger att varje profession i samtal kan identifiera områden för sin specifika kategoris förebyggande, främjande och åtgärdande arbete.

För 2022 redovisas de insatser som gjorts inom elevhälsan utifrån förebyggande insatser, främjande insatser och åtgärdande insatser. Exempel på åtgärdande insatser

⁹ Ett antal av skolorna har för få svaranden för att statistik ska publiceras

2022-12-13

som genomförts under året är utredningar av närvaron och utredning av kränkande behandling. Även i verksamhetsuppföljningen anges att verksamheten särskilt ska arbeta med att "identifiera områden för det förebyggande, främjande och åtgärdande arbetet utifrån den samlade elevhälsans uppdrag."

I intervjuer med samtliga intervjuade framgår att ett förebyggande och hälsofrämjande arbete sker i hög grad. Dock anger intervjuade rektorer att de förebyggande, hälsofrämjande och åtgärdande insatserna kan gå in i varandra.

Enligt förvaltningschefen är en viktig och grundläggande del i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet att central elevhälsas medarbetare tillsammans med rektorer säkerställer att verksamheten organiseras, och att personal identifieras för att möta elevens behov och förutsättningar.

Övriga insatser som genomförs inom ramen för det förebyggande och hälsofrämjande arbetet är kartläggningar av kunskaper samt trivsel och trygghet, närvarofrämjande insatser, nätverk för professionerna, de screeninginsatser som genomförs för elever i lågstadiet avseende läsförståelse inom svenska och engelska samt övergångar mellan de olika stadierna.

I huvudmannens verksamhetsuppföljning 2021 anges att en insats, för att nå målet om ökad skolnärvaro, var att ge skolenheterna förutsättningar att kunna arbeta med närvarofrämjande insatser. Förvaltningen har därför under 2021 stärkt rektorernas kompetens vad gäller att kunna arbeta med distribuerat ledarskap¹⁰ vilket kommer göras med en universitetslektor vid Göteborgs universitet. Vidare anges att nämnden har fattat beslut om förstärkning av ytterligare psykologer, som en del i arbetet att utveckla tidiga insatser. Syftet med förstärkningen är att kunna möta varje barn och elev utifrån individuella behov och därmed skapa bättre förutsättningar.¹¹

Av de styrdokument vi tagit del av samt intervjuer anges det skolsociala teamet som en viktig förebyggande insats. Insatsen innebär ett nära samarbete med pedagoger och elevhälsoteam, där riktade insatser vidtas för att förebygga problematisk skolfrånvaro och för att få frånvarande elever tillbaka till skolan. Vidare lyfts insatsen samverkan inom SAMLA, närvårdssamverkan inom Lerum och Alingsås med syfte att nå barn och elever mellan 6–18 år för att med tidigt samordnade insatser mellan skola, socialtjänst och primärvård nå och erbjuda stöd elever med lindrig psykisk ohälsa.¹²

Exempel på åtgärdande arbete, som lyfts i intervjuer med flertalet respondenter, är behov av särskilt stöd så som ett upprättande av åtgärdsprogram samt ett beslut om att börja i en kammungemensam undervisningsgrupp. De basprogram som genomförs lyfts även som exempel på en åtgärdande insats.

Flertalet av de intervjuade hänvisar till det systematiska kvalitetsarbetet i fråga om vilka åtgärdande insatser som ska genomföras. Exempelvis är det genom kvalitetsarbetet

¹⁰ Skolverket beskriver distribuerat ledarskap enligt följande "Distribuerat ledarskap bidrar med nya perspektiv på hur skolans förbättringsarbete kan organiseras. Att involvera fler personer och att fokusera mer på relationella perspektiv kan bli viktiga inslag i att åstadkomma meningsfull och hållbar skolutveckling."

¹¹ Barn- och ungdomsnämndens budget 2022-2024rt

¹² Barn- och ungdomsnämndens budget 2022-2024

möjligt att se att antalet frånvarande elever har ökat och då blir viktigt att vidta åtgärdande insatser för att få ner antalet framgent.

4.4.1 Kommentarer och bedömning

Vi bedömer att en rad förebyggande och hälsofrämjande insatser genomförs. Vi konstaterar dock att den pedagogiska personalen i lägst grad stämmer in på påståendet att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete fungerar.

Vi bedömer att det inte finns en tydlig strategi utifrån förhållandet förebyggande och hälsofrämjande samt åtgärdande och att det förebyggande och hälsofrämjande arbetet inte sker strategiskt utifrån att följa upp, analysera, planera och genomföra arbetet. Uppföljning av hälsosamtal

lakttagelser

I skolsköterskornas arbete ingår bland annat att följa upp basprogrammet. I basprogrammet genomförs hälsosamtal i förskoleklass, årskurs 2 samt årskurs 4. I samtal med elev ställs frågor om upplevd studiero, trivsel samt om de har utsatts för något som inte känts bra. Intervjuad representant för elevhälsan uppger i intervju att det ibland framkommer avvikelser under hälsosamtalet, exempelvis kring trygghet och studiero. Informationen lyfts då (med hänsyn till sekretess) vid ett elevteamhälsomöte och arbetas vidare med i den samlade elevhälsans arbete på grupp- och organisationsnivå. Det kan även framkomma information om medicinsk orsak som kan ha påverkat elevens närvaro. Skolsköterskan blir då en länk mellan skola och hem, och ibland även till BUP. Uppföljningen kan även innebära att kontakt tas med vårdnadshavare för att exempelvis förändra kost- eller sömnvanor.¹³

Hälsosamtalen följs framförallt upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet vilket framgår av enhetens verksamhetsuppföljning där status för antal erbjudna och andel genomförda hälsosamtal i basprogrammet, uppdelat per kön anges. Vi har inte tagit del av en aggregerad analys av vad som framkom i hälsosamtalen i verksamhetsuppföljningen.

Nämnden har i huvudmannens verksamhetsuppföljning 20/21 analyserat de elever med frånvaro utifrån de resultat som framkommit i elevhälsoenkäten. Förvaltningen kan då konstatera att faktorer såsom trygghet, studiero eller hur eleverna mår på skolnivå inte bidrar till att förklara frånvaro på ett strukturellt plan

I intervju med verksamhetschef elevhälsa anges att man inom Västra Götalandsregionen, genom elevhälsonätverket, har arbetat för att underlagen i hälsosamtalen med eleverna ska vara desamma i regionens kommuner och att dessa ska dokumenteras digitalt. På så sätt går det, enligt intervju, att enkelt ta fram statistik för aggregerad nivå och jämföra med andra kommuner i regionen.

¹³ Verksamhetsuppföljning Verksamhetsåret 21/22

4.4.2 Kommentarer och bedömning

Vi bedömer att det sker ett arbete med att följa upp hälsosamtalen på enhetsnivå men att det inte genomförs en aggregerad analys på organisationsnivå. Vi konstaterar att enkäter kopplade till hälsosamtal beaktas i huvudmannens uppföljning, men att någon uppföljning av de muntliga samtalen inte görs.

4.5 Uppföljning av elevhälsans verksamhet

lakttagelser

I riktlinje för barn- och elevhälsoarbete anges att barn- och elevhälsoarbetet ska följas upp inom samma struktur som det systematiska kvalitetsarbetet för övrig pedagogisk verksamhet. Det elevhälsoarbete som bedrivs vid varje enskild skolenhet följs upp i respektive enhets verksamhetsuppföljning såväl som i central elevhälsas verksamhetsuppföljning. Huvudmannarepresentanter genomför enhetsdialog med utgångspunkt i enheternas verksamhetsuppföljningar. Enhetschef får återkoppling på enhetens verksamhetsuppföljning från föregående läsår. Dialogen innebär också granskning av resultat och förslag till kompletteringar i verksamhetsuppföljningen samt samtal om utvecklingsarbete på sikt.

Inom ramen för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete organiseras huvudmannadialoger fyra gånger per år. En dialog sker innan verksamhetsuppföljningen ska beslutas i nämnden, där presidiet tillsammans med förvaltningsledning för dialog om huvudmannens resultat och prioriterade utvecklingsområden. Resterande tre är fördjupningsdialoger där syftet bland annat är att nämnden ska få en mer verksamhetsnära dialog med rektorer.

Under 2022 har följande utvecklingsområden fastställts:

- Samverkan för barns och elevers hela dag genom hela utbildningen
- Hälsöfrämjande och förebyggande barn- och elevhälsoarbete inklusive särskilt stöd" samt
- Likvärdig utbildning

Verksamhetschef för elevhälsan ansvarar för att årligen följa upp verksamheten och resultatet presenteras i rapporten "Verksamhetsuppföljning". Vi har tagit del av verksamhetsuppföljningen för verksamhetsåret 21/22 och där följs stora delar av verksamheten upp, exempelvis resultat av enhetens uppdrag, analys av enhetens resultat men även specifika insatser, tilläggsbelopp och extraordinära medicinska insatser, samverkan med aktörer samt nätverk med externa aktörer.

Av verksamhetsuppföljningen för verksamhetsåret 21/22 framgår målet "Enheten har gemensamt skapat mätbara och utvärderingsbara mål att använda i det systematiska

kvalitetsarbetet för den centrala barn- och elevhälsan". Arbetet med att ta fram målen kommer att genomföras under en enhetsdag hösten 2022.

4.5.1 Kommentarer och bedömning

Vi bedömer att barn- och ungdomsnämnden bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete i vilket elevhälsans organisation och arbete följs upp. Vi konstaterar att det systematiska kvalitetsarbetet ligger till grund för de satsningar nämnden har fattat beslut om avseende en utökning av skolsköterskor, kuratorer och psykologer.

Det är av stor betydelse för elevernas utbildning att elevhälsans arbete innehåller kartläggning av elevernas behov, planering av insatser utifrån behoven relaterat till forskning och beprövad erfarenhet, genomförande av insatser samt uppföljning. Vi bedömer att den verksamhetsuppföljning som arbetats fram redogör för en uppföljning av de insatser som görs inom ramen för elevhälsoarbetet.

5 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning är att elevhälsans organisation i huvudsak är ändamålsenlig och att verksamheten har förutsättningar att bedrivas i enlighet med skollag. Ställningstagandet grundar sig på att skolans personal och elevhälsan kompetenser i hög grad uppfattar att det vid skolenheterna finns tillgång till elevhälsa och dess olika kompetenser.

Vidare bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete inom vilket elevhälsans organisation och arbete följs upp. Vi konstaterar att det systematiska kvalitetsarbetet ligger till grund för de satsningar nämnden har fattat beslut om avseende en utökning av skolsköterskor, kuratorer och psykologer. Vi bedömer att en rad förebyggande och hälsofrämjande insatser genomförs. Vi konstaterar dock att den pedagogiska personalen i lägre grad stämmer in på påståendet att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete fungerar.

Vidare bedömer vi att det inte finns en tydlig strategi utifrån förhållandet förebyggande och hälsofrämjande samt åtgärdande och att det förebyggande och hälsofrämjande arbetet inte sker strategiskt utifrån att följa upp, analysera, planera och genomföra arbetet.

Med anledning av att vakanser inom elevhälsoteamet medfört att elevhälsoarbetet vid enskilda enheter påverkats negativt under en längre tid, bedömer vi att central elevhälsa bör tillsätta vakanser och vid behov omfördela resurser skyndsamt. Vi konstaterar att mindre enheter inom kommunen inte har samma förutsättningar att bedriva en ändamålsenlig elevhälsa och bedömer därför att kommunens skolstruktur med många små skolenheter kan försvåra ett effektivt resursutnyttjande och påverka förutsättningarna för en likvärdig utbildning.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi barn- och ungdomsnämnden att:

- en analys av hälsosamtalen anges i verksamhetsuppföljningen för att på så sätt kartlägga elevernas behov.

Alingsås kommun
Granskning av elevhälsan

2022-12-13

- det systematiska kvalitetsarbetet struktureras utifrån fastställda mål. Detta för att undvika att uppföljningen blir för omfattande och därmed inte systematisk.
- tillställa kommunfullmäktige ett uppdaterat reglemente med förtydligande om vårdgivaransvaret, dvs. att barn- och ungdomsnämnden fullgör de uppgifter som ankommer på vårdgivaren för den medicinska och psykologiska delen av elevhälsan.
- säkerställa att skolenheterna har likvärdiga förutsättningar för att bedriva en ändamålsenlig elevhälsa.

Datum som ovan

KPMG AB

Joakim Nertyk
Certifierad kommunal revisor

Klara Löwenberg
Kommunal revisor

Viktoria Bernstam
Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

KOMMUNREVISIONEN

Till barn- och ungdomsnämnden för yttrande.

Till kommunfullmäktige för kännedom

Granskning av elevhälsan

På revisorernas uppdrag har KPMG genomfört en granskning av rubricerade område. Kommunens revisorer har behandlat och antagit revisionsrapporten.

Revisorerna överlämnar härmed revisionsrapporten för yttrande med följande frågeställningar:

- Med avseende på den genomförda granskningen, vilka åtgärder avser ni att genomföra?

Svaret ska vara revisorerna tillhanda senast den 28 februari 2023.

Granskningsrapport bifogas denna skrivelse.

2022-12-13

Anita Andersson
Revisionens ordförande

Lenart Mattsson
Vice ordförande

**Patientsäkerhetsberättelse
för elevhälsans insatser
enligt HSL 2022**

3

2023.038 BUN

Datum: 2023-01-31
Handläggare: Emilie Torbjörnsdotter
Direktr:
Diariernr: 2023.038 BUN

Barn- och ungdomsnämnden

Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans insatser 2022 enligt HSL

Ärendebeskrivning

Enligt 3 kap §10 i Patientsäkerhetslagen ska vårdgivare senast den 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Patientsäkerhetsberättelsen är en beskrivning av det systematiska patientsäkerhetsarbetet och skall innehålla övergripande mål och strategier, organisatoriskt ansvar, struktur och åtgärder som genomförts och hur dessa utvärderats.

Vårdgivaren för elevhälsans insatser enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) ansvarar för ledning och styrning av vården och hur verksamhetens förutsättningar ser ut. Vårdgivare för elevhälsans psykologiska och medicinska insats inom HSL är barn- och ungdomsnämnden.

Förvaltningens yttrande

Sedan januari 2021 har barn- och ungdomsnämnden ett nytt ledningssystem för elevhälsans insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Målet med ledningssystemet är att följa den övriga organisationen av elevhälsan i barn- och ungdomsförvaltningen. Enhetschef för elevhälsa är tillika verksamhetschef enligt HSL och ansvarar för kuratorer, skolsköterskor, skolläkare och psykologer. Till stöd har verksamhetschefen en skolsköterska med medicinskt ledningsuppdrag (MLA) och skolpsykolog med psykologiskt ledningsansvar (PLA).

Ledningssystemet syftar till att samordna rutiner och processer för de insatser elevhälsan utför som faller under HSL och beskrivs därför i en samlad patientsäkerhetsberättelse. De yrkeskategorier som berörs i den samlade elevhälsan är skolsköterskor, skolläkare samt skolpsykologer. Den medicinska och psykologiska insatsen är en del av den tvärprofessionella helhet elevhälsoteamen utgör, även om övriga professioner inte gör insatser som faller under HSL. Arbetet i elevhälsoteamen styrs främst av uppdrag reglerade i skollag. Inte desto mindre faller stora delar av den medicinska insatsens arbete och en liten men betydande del av den psykologiska insatsens arbete under HSL.

Verksamhetschefen enligt Hälso- och sjukvårdslagen för elevhälsans medicinska och psykologiska insatser enligt HSL gör den samlade bedömningen att elevhälsans insatser enligt HSL under 2022 genomfört uppdraget på ett patientsäkert sätt.

Patientsäkerhetsberättelsen (PSB) beskriver patientsäkerhetsarbetet och de förutsättningar som finns för säker vård samt hur vårdgivarna ska agera för säker vård. PSB anger också mål, strategier och utmaningar för kommande år.

För elevhälsans medicinska och psykologiska insats är det övergripande målet att säkerställa en god och säker vård som bedrivs av skolsköterskor, skolläkare och psykologer med hög kompetens.

För kommande år har följande mål och strategier tagits fram;

Mål 1: Att under 2023 skapa en ändamålsenlig och rättssäker dokumentation

Strategier: under årets professionsmöten (PM) arbeta med att identifiera riskområden

kring dokumentation för att sedan kunna utveckla och förbättra denna. En samsyn behövs inom professionerna kring vad som är dokumentation enligt skollag och när det sker enligt HSL. För att nå dit ska en processkarta kring var och hur elevens dokumentation sker tas fram av respektive profession. Ett arbete kring att utveckla en digital avvikelshantering i PRN samt att använda gemensamma mallar som kan ligga i PRN kommer att påbörjas under första delen av året 2023.

Mål 2: Att säkerställa professionens behov av utveckling och kompetensutveckling

Strategi: Skolsköterskor och psykologer erbjuds varje år möjlighet att delta i skolsköterskekongressen/PSIFOS kompetensutvecklingsdagar som anordnas på nationell nivå. Fortsatt deltagande i nätverk och samverkansforum.

Mål 3: Att under 2023 utveckla metoder för hälsofrämjande och förebyggande insatser ur ett barn- och elevperspektiv på grupp- och organisationsnivå.

Strategi: Att på EHT utveckla metoder för hur barns tankar och upplevelser om sin skolsituation tas till vara och hur resultaten från hälsosamtalen/psykologiska utredningar på grupp och organisationsnivå används för hälsofrämjande skolutveckling.

Ekonomisk bedömning

Beslutet ryms inom ram.

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsnämnden tar del av och godkänner elevhälsans patientsäkerhetsberättelse för 2022 och övergripande mål och strategier för 2023.

Helena Balte
Förvaltningschef

Emilie Torbjörnsdotter
Verksamhetschef enligt HSL

Patientsäkerhets- berättelse 2022

Barn- och ungdomsnämnden Alingsås kommun

Typ av styrdokument: Patientsäkerhetsberättelse
Beslutande instans: Barn- och ungdomsnämnden
Datum för beslut: 2023-02-21
Diarienummer: XX

Gäller för: Barn- och ungdomsförvaltningen
Giltighetstid: 12 månader
Revideras senast: 2024-03-01
Dokumentansvarig: Verksamhetschef enligt HSL

Innehåll

Innehåll.....	2
Sammanfattning	3
2. Engagerad ledning och tydlig styrning	4
2.1 Övergripande mål och strategier	4
2.1.1 Organisation och ansvar	5
2.1.2 Samverkan för att förebygga vårdskador	6
2.1.3 Informationssäkerhet	6
2.1.4 Strålskydd.....	7
2.2 En god säkerhetskultur	7
2.2.1 Adekvat kunskap och kompetens	8
2.3 Patienten som medskapare.....	9
3. Agera för säker vård	11
3.1 Öka kunskap om inträffade vårdskador	13
3.2 Tillförlitliga och säkra system och processer	13
3.3 Säker vård här och nu.....	14
3.3.1 Riskhantering.....	14
3.4 Stärka analys, lärande och utveckling	14
3.4.1 Avvikelse	14
3.4.2 Klagomål och synpunkter.....	16
3.5 Öka riskmedvetenhet och beredskap	16
4. Mål- och strategiarbete.....	17
4.1 Utvärdering av mål och strategier för 2022.....	17
4.2 Mål och strategier för 2023.....	18
Referenser.....	19

Sammanfattning

Sedan januari 2021 har elevhälsan i Alingsås kommun ett nytt ledningssystem, målet med det är att följa organisationen av den samlade elevhälsan, med en egen enhetschef tillika verksamhetschef enligt HSL för kuratorer, skolsköterskor, skolläkare och psykologer.

Ledningssystemet ska ses som ett led i att samordna rutiner och processer för de insatser elevhälsan utför som faller under HSL och beskrivs därför i en samlad patientsäkerhetsberättelse. De yrkeskategorier som berörs i den samlade elevhälsan är skolsköterskor, skolläkare och psykologer. Det är viktigt att se den medicinska och psykologiska insatsen som delar av den tvärprofessionella helhet elevhälsoteamen utgör, även om de andra professionerna inte gör insatser som faller under HSL. Detta då arbetet i elevhälsoteamen främst styrs av uppdrag reglerade av skollag. Inte desto mindre faller stora delar av den medicinska insatsens arbete och en liten men betydande del av den psykologiska insatsens arbete under HSL. Barn och ungdomsnämnden är i detta fall vårdgivare.

Patientsäkerhetsarbetet hör därför automatiskt samman med och är avhängigt det övriga systematiska kvalitetsarbetet i verksamheten. Här har Barn- och ungdomsförvaltningen satsat på en ny struktur och elevhälsan gör sin specifika delanalys samt deltar i varje skolenhets kvalitetsarbete. Arbetet med att utveckla och implementera det systematiska kvalitetsarbetet löper enligt plan till 2026.

Under våren -22 valde dåvarande verksamhetschef för HSL att avsluta sitt uppdrag inom Alingsås kommun. En tf verksamhetschef för HSL utsågs för att tillsammans med MLA och PLA leda arbetet fram till dess att nya verksamhetschefen för HSL började första juni.

Verksamhetschefen för HSL, MLA och PLA har haft regelbundna träffar varje vecka där frågor kring patientsäkerheten lyfts samt arbetet planerats vidare för att uppnå nya ledningssystemets mål; att samordna insatserna enligt HSL för ökad patientsäkerhet. Utgångspunkten har varit fokus på elevhälsans processer där HSL-insatserna måste ses som en del i helheten i skolans arbete och primärt syfta till att eleverna skall ha hög närvaro, trygghet och måluppfyllelse.

Verksamhetschef enligt HSL bedömer att insatser enligt HSL i EMI och EPI under året 2022 har bedrivits patientsäkert.

2. Engagerad ledning och tydlig styrning

2.1 Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1-3 §

Enligt hälso- och sjukvårdslagen, HSL, är målet för hälso- och sjukvården en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen.

För elevhälsans medicinska insats, EMI, är det övergripande målet att säkerställa en god och säker vård som bedrivs av skolsköterskor och skolläkare med hög kompetens. Verksamheten kommer att fortsätta arbeta med att erbjuda vaccinationer, hälsosamtal och hälsokontroller enligt basprogrammet, kontinuerlig kompetensutveckling samt fortsätta utveckla samverkan med elever och vårdnadshavare.

Det övergripande målet för den del av elevhälsans psykologiska insats, EPI, som regleras under HSL är att säkerställa en god och säker vård som bedrivs av psykologer med hög kompetens. Verksamheten kommer att fortsätta att, på rektors uppdrag, arbeta med bedömningar och utredningar av elever med skolrelaterade frågeställningar avseende elevers eventuella behov av särskilt stöd knutna till skollagen. Prioriterade är utredningar främst med frågeställning om eventuell rättighet till mottagande i grundsärskolan. Arbetet sker i samverkan med övrig skolpersonal, elevhälsa samt elever och vårdnadshavare.

Vårdgivaren skall planera, leda och kontrollera verksamheten så att den leder till att kravet på en god vård upprätthålls. Verksamhetens mål för patientsäkerhetsarbetet är att bedriva en god och säker vård där risker och händelser identifieras tidigt och kan förebyggas. Det skall finnas säkra rutiner och lokala riktlinjer för arbetet. De skall vara kända för all personal. Arbetsmiljön skall vara sådan att tid finns för planering och kvalitetsarbete. Verksamheten kan därmed skapa ordning och reda så att händelser som kan leda till vårdskador, missförhållande eller andra avvikelser undviks. Strategier för att uppnå dessa mål är att:

- årligen säkra bemanning och kompetens utifrån god vård och en verksamhet som tidigt kan förbygga händelser och avvikelser, genom att medicinsk och psykologisk kompetens finns på samtliga kommunens grundskolor.
- säkra att det finns förutsättningar att arbeta systematiskt med riktlinjer och rutiner som kan implementeras i verksamheten.
- kontrollera och följa upp arbetet genom att fortsatt planera och genomföra ytterligare egenkontroller och riskanalyser.

- arbeta för ett nära samarbete mellan elevhälsans medicinska och psykologiska insats för gemensamma satsningar och samordnat patientsäkerhetsarbete.

2.1.1 Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

Ytterst ansvarig för den hälso- och sjukvård som bedrivs av elevhälsan är Barn- och ungdomsnämnden i egenskap av vårdgivare. Det skall inom all hälso- och sjukvård finnas en verksamhetschef enligt Hälso- och sjukvårdslagen, VC HSL, som svarar för verksamheten och har det samlade ledningsansvaret. VC HSL måste inte ha hälso- och sjukvårdsutbildning men får inte bestämma över diagnostik eller vård och behandling om hen inte har tillräcklig kompetens och erfarenhet för detta. I vissa fall måste VC HSL mot bakgrund av sin kompetens uppdra åt annan att fullgöra enskilda ledningsuppgifter med stöd av 30§ HSL.

Sedan januari 2021 har Barn- och ungdomsförvaltningen ett nytt ledningssystem där roller och ansvar för arbetet under HSL klargörs. Den nya organisationen bygger på en samlad elevhälsa där elevhälsan har en egen enhetschef tillika VC HSL för skolsköterskor, skolläkare och psykologer. VC HSL ansvarar för att det inom elevhälsans medicinska och psykologiska insatser finns utsedd Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska, MLA, och psykologiskt ledningsansvarig psykolog, PLA, med utökat ledningsansvar i de medicinska frågorna, då VC själv ej har medicinsk kompetens. Uppdraget som VC HSL innehas av Åsa Hansen Algar fram till mars 2022 och från och med juni 2023 av Emilie Torbjörnsdotter. Under tiden mars 2022 till juni 2023 har Sara Dahlin tillförordnat uppdrag som verksamhetschef HSL.

Under 2022 innehas uppdraget som EMI av 11 årsarbetare och EPI av 7 årsarbetare. Både skolsköterskor och psykologer finns representerade på samtliga av kommunens skolor och i samtliga elevhälsoteam, EHT. Gruppen skolläkare består av tre skolläkare, som enligt fastlagt schema finns med på skolläkarmottagningar på samtliga kommunens skolor på regelbunden basis.

Inom Barn- och ungdomsförvaltningen i Alingsås kommun är det VC HSL som anställer skolsköterskor, skolläkare och psykologer med rätt kompetens. VC HSL ansvarar för att det finns rutiner så att skolsköterskor, skolläkare och psykologer får behörighetstilldelning i Alingsås kommun i samband med anställningsstart samt ge behörighet till elevhälsans digitala journalsystem, ProReNata, PRN. VC HSL ansvarar för att medarbetarna har rätt kompetens, ges kompetensutveckling samt ansvar och befogenheter att bedriva en vård av god kvalitet och hög patientsäkerhet, med stöd av MLA och PLA.

Varje legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal, i detta fall skolsköterskor, skolläkare och psykologer, har också ett eget yrkesansvar i att arbetet utförs med god kvalitet och skall medverka och bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls. Varje medarbetare ansvarar för att avvikelser och risker identifieras och rapporteras.

2.1.2 Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

Inom den egna verksamheten sker samverkan på elevhälsoteamsmöten och i samarbete med arbetslagen. Psykologerna och skolsköterskorna är en del av elevhälsoteamet på skolenheten och ingår i dess arbetsformer för samverkan. Här är rutiner för ärendegångar, uppföljningar och kommunikation viktiga. Skolenheterna arbetar för att utveckla välfungerande samverkan mellan elevhälsan och pedagogernas arbetslag. Dessa regelbundna dialogmöten har blivit ett forum för hälsofrämjande och förebyggande arbete, vilket möjliggör tidigt upptäckt kring elever som visar tecken på svårigheter och ohälsa.

Många av Alingsås kommuns elever har kontakt med andra vårdgrannar och för att säkerställa processerna i informationsflöde, remissgång och behandlingsresultat förs det regelbundet en samverkan och dialogmöte mellan skola och vårdgrannar. Under året har vårdssamverkan inom SAMLA (Samverkan i Lerum och Alingsås) samt NOSAM (närvårdssamverkan Alingsås) genomförts och där både VC EMI, MLA och PLA deltagit. Formen för vårdssamverkan i individärenden är, enligt beslut i SAMLA, SIP (Samordnad Individuell Plan).

EMI/EPI samverkar med följande parter under elevens skolgång:

- Elever och vårdnadshavare
- Elevhälsan på varje enskild skola i Alingsås kommun
- BVC och förskola inför att elever ska börja förskoleklass
- Elevhälsa inför stadiabyte och skolbyte
- Elevhälsa på gymnasieskola vid övergång från grundskola till gymnasieskola
- Kostenheten angående rutiner för elever med behov av specialkost
- Två vårdcentraler för att säkra tillgång av skolläkare

Samverkan och dialogmöte kring uppdrag och vårdkedja med bl.a. ungdomsmottagningen, barn- och ungdomsmedicinska mottagningen, barnhälsovården, logopedimottagningen, barn- och ungdomspsykiatri, ungas psykiska hälsa och habilitering

Under 2022 har MLA varit del i avvikelsehanteringsgrupp i SAMLA:s regi, i syfte att implementera Medcontrol som är ett digitalt avvikelsehanteringssystem under nästkommande år.

2.1.3 Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

Verksamheten i den samlade elevhälsan använder det ovan nämnda säkra webbaserade systemet för dokumentation, PRN, som vidareutvecklat flera funktioner för att den samlade dokumentationen skall var enkel och tydlig att följa från elevhälsoteamsmöten och övriga insatser. Detta bidrar positivt till patientsäkerheten. I syfte att följa upp arbetet med och i journalsystemet finns en utsedd styrgrupp bestående av administratörer inom Barn- och

ungdomsförvaltningen respektive Kultur- och utbildningsförvaltningen, systemansvarig, systemutvecklare samt VC HSL. Styrgruppens syfte är att leda och hålla ihop elevhälsans dokumentation och att säkerställa IT-teknisk kompetens, juridisk kompetens, support och användarkompetens. Styrgruppen säkerställer också att förordningar följs, rutiner blir kända och kan efterföljas och att fortbildning och kompetens kan säkras. I detta arbete ingår exempelvis att introducera nya användare, kontrollera loggar på användare, tilldela behörigheter och att ordna fortbildning inom området.

Regelbunden information om nyheter, kompetensutveckling ges via mail, APT och KM. Under KM uppdateras skolsköterskorna och psykologerna om nya riktlinjer, lagar och författningar som styr verksamheten. Här förs diskussioner om arbetsmetoder för att säkra rutinerna kring patientsäkerheten och att eleverna får en likvärdig EMI/EPI oavsett vilken skola de går på i Alingsås kommun.

När det gäller information till elever och vårdnadshavare ges den muntligt eller skriftligt och dokumenteras i PRN. Information till vårdnadshavare där en klass eller skola behöver få samma information ges på Arena för lärande – Alingsås kommuns plattform för gemensam information i grundskolan.

För att säkerställa att skolsköterskorna och skolläkarna arbetar likvärdigt finns det utarbetat ett Metodstöd i Alingsås kommun där skolsköterskorna och skolläkarna finner riktlinjer som ger stöd i deras arbete. Metodstödet utgår ifrån Göteborg stads metodstöd som Alingsås kommun prenumererar på. MLA leder ett systematiskt arbete att tillsammans med övriga skolsköterskor uppdatera Metodstödet. Det är en pågående process som årligen går igenom för att säkerställa att rutinerna stämmer. På samma sätt finns för psykologerna en särskild metodmapp med riktlinjer som rör EPI:s uppdrag. Denna metodmapp uppdateras och utvärderas kontinuerligt under året.

2.1.4 Strålskydd

SSMFS 2018:5 3 kap. 13 §

Då det saknas moment inom elevhälsan där strålskydd behöver beaktas, förekommer heller inget under denna punkt.

2.2 En god säkerhetskultur

Ledningssystemet för elevhälsans psykologiska och medicinska insatser har utvecklats i samarbete med ledningssystemet för elevhälsans medicinska insats. Detta för att i hög grad samordna och effektivisera rutiner och stöd till verksamheten. Det mesta elevhälsoarbetet sker tvärprofessionellt och samordnat och bör ses som en helhet.

Patientsäkerhetsarbetet sker löpande i verksamheten på psykologernas och skolsköterskornas yrkesspecifika kategorimöten, KM, på gemensamma arbetsplatsträffar

samt på gemensamma utvecklingsdagar. Nya rutiner och riktlinjer, som kan vara till stöd, publiceras och uppdateras i respektive metodmapp på kommunportalens intranät. Utvärdering av verksamheten sker med löpande egenkontroll och formuleras i patientsäkerhetsberättelsen. Denna redovisas för nämnd och övrig elevhälsa samt skolledare för att ligga till grund för utvecklingsområden och förbättringar kommande år.

Varje legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal har ett eget yrkesansvar att arbetet utförs med god kvalitet och ska medverka och bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls. Varje medarbetare ansvarar för att avvikelser och risker identifieras och rapporteras till MLA/PLA. Arbetet kring avvikelser sker genom egenkontroll och riskidentifiering. MLA/PLA går igenom avvikelserna och ser över vilka åtgärder som gjorts eller behöver göras. Återkoppling sker på kategorimöten, KM, där man lyfter och diskuterar hur man skall arbeta vidare för att komma tillrätta med upphovet till avvikelserna. Avvikelse rapporteras snarast till VC HSL som vid allvarig händelse rapporterar till vårdgivaren. En Lex Maria anmälan kan i sådana fall vara aktuell. Samtliga avvikelser rapporteras i patientsäkerhetsberättelsen. Beslutade åtgärder följs upp på verksamhetsmöten och dokumenteras i mötesanteckningar.

Under 2022 har samverkan skett med Lerums kommun när det gäller information och uppstart kring avvikelssystemet Medcontrol. Systemet skall hantera avvikelser mellan olika samverkanspartners, vårdgrannar.

Skolsköterskornas dokumentationsgrupp har under 2022 träffats regelbundet dels för att arbeta kring risker som upptäckts när det gäller dokumentation, dels utifrån en förbättringsprocess av de dokumentationsmallar som finns i EMI:s professionsakt i PRN. Gruppen består av representanter ut skolsköterskegruppen under ledning av MLA.

2.2.1 Adekvat kunskap och kompetens

Verksamhetschefen för EMI och EPI ansvarar för ledning, planering och utveckling av verksamheten och att god vård bedrivs. Exempel på detta kan vara att medarbetarna har rätt kompetens, får fortbildning och möjlighet att bedriva en god vård med hög kvalitet. För att kunna bli anställd som skolsköterska i Alingsås kommun ska man vara vidareutbildad till Barnsjuksköterska eller Distriktsköterska, detta för att bland annat säkerställa vaccinationsprocessen för barn och unga men även för att man har större kunskap om barn och ungas hälsa och sjukdomar. För att kunna bli anställd som psykolog i Alingsås Kommun skall man vara legitimerad psykolog. Det är ansvarig rekryterande chef som fattar beslut om eventuella undantag från denna hållning.

De insatser som görs av EMI löpande under året följs upp på skolsköterskornas KM för att diskutera säkerhetskultur, arbetsmetoder, rutiner, lagar och författningar som styr verksamheten. VC HSL informerar om nyheter som berör verksamheten till samtliga skolsköterskor. Under 2022 har information skett löpande via mail för att säkerställa en samlad information kring nyheter, händelser, rutiner mm. Hälsokontroller, hälsosamtal och vaccinationer erbjuds regelbundet utifrån socialstyrelsens rekommenderade basprogram. Uppföljningar av basprogrammet och vaccinationer görs löpande av skolsköterskorna. För

att säkerställa att eleverna får en likvärdig vård finns det utformat riktlinjer för skolsköterskorna och skolläkarna. För att kunna arbeta så likvärdigt som möjligt har skolsköterskorna tillgång till metodstöd. Egenkontroll av olika insatser ger också kunskap kring verksamhetens kvalitet. Resultatet av egenkontroll, uppföljningar och utvärderingar rapporteras och återförs till verksamheten för att säkerställa utveckling och förbättring. Skolsköterskorna ges varje år möjlighet att delta i skolsköterskekongressen som anordnas på nationell nivå.

De insatser som görs av EPI löpande under året följs upp på psykologernas KM genom regelbunden diskussion och prioritering för att säkerställa likvärdighet mellan enheterna. Mötena är också ett viktigt led i den egenkontroll som vårdgivaren skall utföra för att säkra verksamhetens kvalitet. Egenkontrollen har främjats genom satsningar på ett öppet klimat, samt gemensam handledning där dilemman och utmaningar lyfts. Psykologgruppen har fått kunskap om avvikelshanteringsrutinen och de mallar för rapportering av avvikelser och tillbud som finns. Risker som eventuellt kan inverka på patientsäkerheten har diskuterats och analyserats i gruppen. Psykologgruppen har strukturerat gått igenom de riktlinjer som specifikt gäller psykologernas insats t ex Skolverkets och Socialstyrelsens gemensamma skrift "Vägledning för elevhälsa" och Socialstyrelsens "Psykologutredning i skolan". Vidare ges tid för kollegial handledning vid komplexa bedömningar av tex skolproblematik hos elever med traumabakgrund, annan kulturell bakgrund, socialt belastad situation, psykisk ohälsa m.m. Psykologgruppen deltar i yrkesspecifika nätverk i GR och i Psykologförbundets regi där patientsäkerhetsfrågan lyfts. Psykologerna ges varje år möjlighet att delta i PSIFOS-dagarna, kompetensutveckling på nationell nivå för psykologer i skola och förskola.

2.3 Patienten som medskapare

PSL 2010:659 3 kap. 4 §

Samtliga elever skall ha medinflytande som med tiden, eller under vissa omständigheter, övergår till ett självbestämmande.

All hälso- och sjukvård inom EMI är ett erbjudande. Samtycke till vård, undersökning eller behandling sker i de flesta fall muntligt men vid vaccinering efterfrågas skriftligt medgivande från båda vårdnadshavare. Information om EMI och basprogrammet ges muntligt och skriftligt i början av varje läsår antingen via Arena för lärande eller vid föräldramöte på skolan.

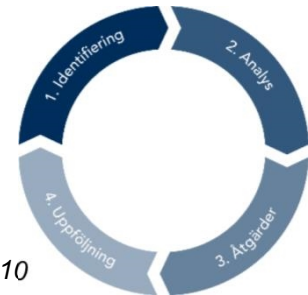
Alla elever i Alingsås kommun erbjuds hälsokontroller, hälsosamtal samt vaccinationer enligt basprogrammet. Detta sker i förskoleklass, åk 2, åk 4, åk 6, åk 8 i grundskolan. Inför ett hälsobesök hos skolsköterskan blir eleverna informerade om vad besöket går ut på och vilka kontroller som skall utföras. Exempel på kontroller är tillväxt, ryggkontroll, syn eller hörselkontroll. Inför ett vaccinationserbjudande som sker i åk 2, 5 och 8 får elever och vårdnadshavare information om detta i både muntlig och skriftlig form. Det är viktigt att eleverna känner sig trygga inför ett besök och de blir mer delaktiga om de får information inför ett besök. Vårdnadshavarna får också information inför att deras barn och ungdomar ska på hälsobesök och att skolsköterska hör av sig om och när det upptäcks något

avvikande och vad som rekommenderas. Under början av 2022 har hälsosamtalen i förskoleklass sett annorlunda ut. För att minimera smittspridning av Covid 19 på enheterna togs beslut att skolsköterskan träffar eleven själv för hälsokontroll och sedan har ett telefonsamtal med vårdnadshavarna. Innan besöket får både elever och vårdnadshavare information om vad hälsobesöket innefattar så att elever och vårdnadshavare känner sig trygga. Skolsköterskorna har sett fördelar med att träffa eleven själv och att ha ett separat samtal med vårdnadshavarna, vilket gjort att skolsköterskorna kommer fortsätta med det här upplägget under kommande år 2023. De vårdnadshavare som önskar följa med på hälsokontrollen är välkommen att göra det.

Överföring av EMI-journal till/från skola utanför kommunen eller fristående skola sker med vårdnadshavares skriftliga medgivande. Samverkan sker med elev och vårdnadshavare kring specialkost samt egenvårdsinsatser. Vid behov samverkar EMI med elev och vårdnadshavare vid information om elevs sjukdom och/eller funktionsnedsättning till elever och/eller personal. Information kan vara både muntlig och skriftlig. Tolk används vid behov. Behöver eleven hjälp med medicinering skrivs en egenvårdsbankett där all information om sjukdom, varför elev måste ta sin medicin, administreringsätt, när, vem och var medicinen förvaras, detta görs för att säkerställa att eleven får rätt medicin vid rätt tillfälle. Det är den behandlande läkaren inom Hälso- och sjukvården som tar beslut om egenvård ska ges men skolsköterskan kan vara behjälplig med information till pedagoger och rektorer. Rektorn beslutar och säkerställer sedan att egenvården kan utföras på skolan.

Psykologgruppen har ambitionen att öka berörd elevs delaktighet och påverkansmöjlighet i arbetet generellt och detta gäller även i patientsäkerhetsarbetet. I sitt arbete skall psykologen vara tydlig och informera vårdnadshavare och elev om rutiner t ex för hur en utredning om skolform är upplagd och var i processen man befinner sig. En del i det förebyggande arbetet är den uppföljning av eleven som sker kontinuerligt i arbetslaget och elevhälsoteamet. Här finns stora fördelar med att psykologen i dagens organisation har möjlighet att följa samma elev över tid. Psykologgruppen har bl.a. deltagit i utbildning erbjuden från förvaltningens enhet Stöd och Utveckling avseende bildstöd för att kunna och stärka elevens delaktighet vid utredning.

3. Agera för säker vård

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

Skolsköterskor och psykologer ansvarar var och en för att rapportera händelser som medfört skada eller kunde medfört skada för elev i samband med bedömning, utredning och annan insats som råder under hälso- och sjukvårdslagen, så kallade avvikelser. Dessa anmäls till MLA och PLA och hanteras inom ramen för KM. Samtliga avvikelser rapporteras till VC HSL som tillsammans med MLA och PLA ansvarar för bedömning och analys av händelsen. Till sitt stöd i bedömning av risk och händelseanalys finns också SKR:s rekommenderade handböcker och stödskrifter. I patientsäkerhetsberättelsen sammanställs och analyseras årets avvikelserrapporter och riskanalyser för att se mönster och hitta åtgärder för ökad patientsäkerhet. Då rektor ansvarar för elevens skolgång ger verksamhetschef enligt HSL rapport om händelsen till ansvarig rektor.

I en organisation som den centrala barn- och elevhälsa är säkerställt tillgången till elevhälsans professioner så att likvärdighet och patientsäkerhet uppnås. Vid vakanser har arbetet för enhetens skolsköterskor prioriterats så att basprogrammet med vaccinationer och hälsobesök följs. Detta har varit aktuellt för Ingaredsskolan på grund av en sjukskrivning och Sollebrunns skola under tiden för en rekrytering då dåvarande skolsköterska gick över till MLA-uppdraget. MLA-funktionen stärker upp i arbetet och finns tillgänglig som skolsköterska vid vakanser.

I januari 2022 stod det klart att Alingsås kommun utökade sin psykologiska insats med en heltidstjänst riktad mot förskolan. Rekrytering gick enligt planering och tjänsten kunde startas i mars. I samband med rekryteringen kunde även en vakans ersättas med fast tjänst och gruppen var fulltalig i maj. Under hösten har en psykolog valt att avsluta sin tjänst och en psykolog var föräldraledig. Vakanserna har bemannats med ett vikariat och utökat ansvar för kvarstående psykologer. Konsulttjänst har kunnat undvikas vilket ses lyckosamt då konsultuppdrag både är kostsamt och delvis tidigare identifierats med risker i patientsäkerhet. Samtliga skolenheter och förskolor har haft tillgång till psykolog. Detta är en klar fördel med centralt organiserad och styrd elevhälsa där psykologgruppen ansvarar för likvärdighet och helhet.

Vi ser generellt en utmaning kring rekrytering av elevhälsans professioner där både skolsköterska och psykolog är bristyrken. Utmaningen delar vi med samtliga kommuner inom GR men vi ser att vår centrala organisering är en fördel i jämförelse med kommuner med decentraliserad organisation.

Lokaler och utrustning för arbetet inom EMI/EPI ska vara anpassade för verksamhetens behov.

Inköp av MTA produkter har gjorts för att säkerställa patientsäkerheten. 2 audiometrar har bytts ut under 2022, det har även införskaffats automatiska blodtrycksmätare till några skolor. Under 2023 kommer det bytas ut fler blodtrycksmätare och audiometrar för att säkerställa att den medicinsktekniska utrustningen är ajour.

Arkivskåp finns på skolsköterskans rum eller i nära anslutning för att kunna förvara pappersjournaler. Det finns mottagningar där det förekommer lyhördhet och störande ljud från närliggande lokaler, och skolsköterskor/skolpsykologer delar ibland rum med annan personal. Genom att flera skolsköterskor och samtliga psykologer har mer än en skola, krävs mycket god planeringsförmåga så att utrustning och andra arbetsmaterial förflyttas mellan skolorna. På de skolor där psykologerna ej har arbetsrum, varierar i stor utsträckning möjligheten att få tillgång till fungerande samtals- och testrum. Detta innebär en belastning i arbetsmiljön och är en patientsäkerhetsfråga då det inte i alla fall kan garanteras arbetsro t.ex. vid testning. Samtidigt finns ett barnperspektiv i att eleven testas i närhet till sin kända skolmiljö. Det blir en avvägning och bedömning vilken samtals- eller testmiljö som är bästa alternativet i varje enskilt fall. Det finns för psykologerna tillgång till ett gemensamt administrativt rum på BOU med centralt testlager samt arkivskåp. Det finns således anledning att på övergripande nivå i förvaltningen hantera frågan om lokaler för elevhälsan i den generella lokalplaneringen, vilket också sker kontinuerligt.

Avvikelsehantering är en pågående och viktig process för att förhindra en vårdskada och ses som en angelägen del i patientsäkerheten.

I takt med att många elever upplever psykisk ohälsa och stress har arbetsbelastningen för EMI/EPI ökat. Efterfrågan på psykologisk och medicinsk kompetens från elever, vårdnadshavare, personal och ledning skall ses mot bakgrund av ett rapporterat högre antal elever som uppvisar psykisk ohälsa och stress. Även samhällets övriga aktörer är hårt belastade, hårt avgränsande i sina uppdrag och väntetider kan vara långa, t ex för vidare utredning av neuropsykiatriska funktionshinder, behandling av depression och gällande sociala stödinsatser.

Utifrån ovanstående arbetar MLA och PLA i samverkan med VC HSL med följande:

- Kontinuerligt förändrings- och utvecklingsarbete, varför Metodstödet uppdateras kontinuerligt
- Egenkontroll av bemanning och resursfördelning inför varje läsår
- Egenkontroll av lokaler och utrustning årligen
- Samordning av löpande inköp och satsningar för att prioritera utifrån behov och kvalitet, t.ex. testmaterial för EPI och medicinsk utrustning för EMI

3.1 Öka kunskap om inträffade vårdskador

SOSFS 2011:9 7 kap. 2 § sista stycket, HSLF-FS 2017:40 3 kap. 1 §, PSL 2010:659 3 kap. 3 §

En vårdskada har identifierats och rapporterats in under 2022. Den bedömdes inte ha lett till någon allvarlig vårdskada. Ett kompetensutvecklande arbete utifrån identifierad vårdskada har genomförts under KM.

3.2 Tillförlitliga och säkra system och processer

Egenkontroll av verksamheten sker/har genom året skett genom att:

- avvikelser följs systematiskt upp under verksamhetens KM och i skriftlig återkoppling.
- uppgradering av journalsystemet sker kontinuerligt
- VC HSL, MLA och PLA systematiskt genomför loggkontroller av journalsystemet. Fokus under året har varit ärenden som hela EHT arbetar med och vi har identifierat ett behov av ett mer aktivt arbete kring skapande, avslut och arkivering av ärenden.
- uppdatering av riktlinjer i respektive Metodstöd görs kontinuerligt
- medicinsk-teknisk apparatur servas och genomgås en gång per år
- skolläkarinsatser följs upp och utvärderas mot verksamhetens mål en gång per termin
- inventering av läkemedel görs en gång per termin, samt löpande inför uttag av läkemedel och vaccination. Uppdatering av riktlinjer kring läkemedel har gjorts under 2022.
- kontroll av temperatur i kylskåp görs 1gång/vecka.
- vaccinationsprocessen säkerställs genom att vaccinationstäckning följs upp och ovaccinerade elever erbjuds vaccin.
- psykologernas testmaterial inventeras en gång per termin. Nytt testmaterial inköps vid identifierade behov av uppdatering eller behov av komplement.

3.3 Säker vård här och nu

Medicinskteknisk apparatur kontrolleras en gång per år av Onemed. Beställning av förrådsprodukter har fungerat väl, inga avvikelser på att vaccin levererats fel.

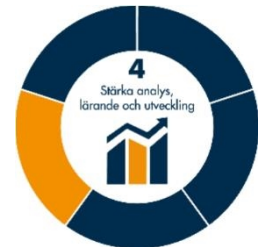
3.3.1 Riskhantering

SOSFS 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap. 2 § p 4

Idag används rutinen för avvikelser för att identifiera risker för vårdskada och hanteras enligt given arbetsgång enligt ovan.

3.4 Stärka analys, lärande och utveckling

Kraven på kvalitet, inklusive dokumentation och uppföljningar, har ökat och detta ställer krav på att inhämta kunskap inom hälso- och sjukvårdsområdet för personalen. Egenkontroll av olika insatser ger kunskap kring verksamhetens kvalitet. Resultatet av egenkontroll, uppföljningar och utvärderingar ska sedan rapporteras och återföras till verksamheten för att säkerställa utveckling och förbättring. Detta görs inom Barn- och ungdomsförvaltningen i form av samverkan på KM.

3.4.1 Avvikelser

PSL 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9 5 kap. 5 §, 7 kap. 2 § p 5

Inom ramen för EPI har inkommit fyra avvikelser med avseende på dokumentation.

Skolsköterskorna har under 2022 identifierat olika avvikelser som har med journalföring att göra. Avvikelserna beskrivs nedan och kan bland annat höröra systemfel i ProRenata, utebliven dokumentation, vaccinationsfrågor, dokumentering i arkiverade journaler. Skolsköterskegruppen har arbetat aktivt med dessa frågor under KM för att säkerställa dokumentationsprocessen. Dokumentering i arkiverade journaler kommer man arbeta vidare med under 2023. Avvikelser som också har inkommit är remissförfrågan från BUP om skolsköterskorna kan vara behjälplig med att kontrollera mätvärden så som blodtryckskontroller när elev är insatt på medicin. Verksamhetschef för HSL har i ett brev till BUP tydliggjort vårdgivaransvaret.

Tabell 1 Avvikelser skrivna inom den egna organisationen EMI, BOU

Ämne	Antal
Basprogrammet	1
Diarieföring	2
Dokumentation	3
PRN system	2
Vaccination	2
Vakans skolskötersketjänst	1

Tabell 2 Avvikelser skrivna av EMI till externa instanser

Exempel på externa instanser: Alströmergymnasiet, BUP, BUM, socialtjänst	
Ämne	Antal
Samverkan	3

Tabell 3 Avvikelser skrivna från externa instanser till EMI, BOU

Exempel på externa instanser: Alströmergymnasiet, BUP, BUM, socialtjänst	
Ämne	Antal
Dokumentation	2
Samverkan	1
Screening inom basprogrammet	3

Psykologgruppen har under året skrivit totalt fyra avvikelser, samtliga rörande dokumentation. Ingen av avvikelserna har bedömts utgöra grund för någon vårdskada.

3.4.2 Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §, 3 a § och 6 §, 7 kap. 2 § p 6

Synpunktshandlingen i kommunen kan användas för synpunkter och klagomål från elever och vårdnadshavare i ärenden som härledes arbetet under HSL. Vårdnadshavare upplyses om att denna möjlighet finns utöver möjligheten att kontakta respektive skolsköterska, skolläkare, psykolog eller VC HSL. Synpunkter på omhändertagandet inom EMI/EPI ska alltid tas omhand och vidarebefordras till VC HSL. Klagomål och synpunkter analyseras, bemöts och återkopplas till berörd psykolog, skolsköterska eller skolläkare, samt rektor och berörd elev och vårdnadshavare. Vid stora brister görs anmälan till Inspektionen för Vård och Omsorg, IVO. Vid allvarig vårdskada görs anmälan enligt Lex Maria.

Sammanställning och hanteringen av inkomna synpunkter och klagomål utvecklas för att kunna följa flöden över tid och se mönster och trender som indikerar brister i verksamhetens kvalitet.

Under året har inga formella klagomål eller synpunkter angående patientsäkerhet inkommit till VC HSL eller kommunens klagomålshandling. Det har heller inte skett någon allvarlig vårdskada, anmälan till IVO eller enligt Lex Maria.

Sammantaget gör VC HSL bedömningen att arbetet enligt HSL inom Barn- och ungdomsförvaltningen under 2022 skett på ett patientsäkert sätt.

3.5 Öka riskmedvetenhet och beredskap

Att ständigt öka medvetenheten om vilka risker som kan förekomma och hur dessa kan förekommas eller förebyggas är ett kontinuerligt arbete som ständigt är i fokus inom ramen för allt gemensamt arbete inom EMI och EPI. Detta arbete kan sammanfattas under nedanstående punkter:

- arbeta mer kring medvetenhet om risker och förbättringsarbete, genom dialog i förebyggande syfte, samt hantering av avvikelser
- fortsatt uppdatering av metodstöd
- systematiskt kvalitetsarbete på KM
- kompetensutveckling med skolläkare, Lundströmsmottagning, Skolsköterskekongress och PSIFOS-dagarna, ögonmottagning

4. Mål- och strategiarbete

4.1 Utvärdering av mål och strategier för 2022

Enligt hälso- och sjukvårdslagen är målet för hälso- och sjukvården en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen.

För EMI/EPI är det övergripande målet att säkerställa en god och säker vård som bedrivs av skolsköterskor, skolläkare och psykologer med hög kompetens.

Mål 1: Att under 2022 arbeta med avvikelser utifrån risker och en förbättringsprocess. Vi vill ha en positiv patientsäkerhetskultur där vi har en öppen dialog om hur vi kan förbättra patientsäkerheten i vår verksamhet.

Strategi: Fortsätta regelbundna avstämningar om riskanalys och egenkontroll. Utveckla årshjul för identifierade områden rörande patientsäkerhetsarbetet som MLA/MLA lyfter på kategorimöten för att till exempel tydliggöra nuvarande rutin och föra samtal kring nuvarande eventuella risker. Identifierade risker lyfts av MLA/PLA till verksamhetschef.

Utvärdering: Arbetet med de avvikelser som inkommit under året har skett systematiskt under KM. Ett årshjul för identifierade områden rörande patientsäkerhetsarbetet har tagits fram och blir ett stöd i det fortsatta förbättringsarbetet.

Mål 2: Att under 2022 kontinuerligt följa upp professionens utveckling och behovet av kompetensutveckling.

Strategi: Skolsköterskorna och psykologerna erbjuds varje år möjlighet att delta i skolsköterskekongressen/PSIFOS kompetensutvecklingsdagar som anordnas på nationell nivå. Fortsatt deltagande i nätverk och samverkansforum.

Utvärdering: Under året har både skolsköterskorna och psykologerna erbjudits möjlighet att delta vid respektive kongress/kompetensutvecklingsdagar. Totalt 10 skolsköterskor deltog vid skolsköterskekongressen och fem psykologer deltog vid PSIFOS-dagarna. Det sker även ett systematiskt professionsutvecklande arbete under KM som leds av MLA respektive PLA.

Mål 3: Att under 2022 utveckla metoder för hälsofrämjande och förebyggande insatser ur ett barnperspektiv på grupp- och organisationsnivå.

Strategi: Att på EHT utveckla metoder för hur vi tar till vara på barnens tankar och upplevelser om sin skolsituation och hur vi ska arbeta vidare med resultaten från hälsosamtalen/psykologiska utredningar på grupp och organisationsnivå.

Utvärdering: Alla professioner har uppmuntrats aktivt delta i enheternas SKA-arbete med delanalyser av elevernas måluppfyllelse, trygghet, trivsel och närvaro. Det är viktigt att de enskilda professionernas kompetens kommer till del i enheternas arbete med analys och

planering av insatser på hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande nivå. Psykologerna har hållit utbildningsinsats för kommunens alla elevassistenter kring förhållningssätt och bemötande.

Ett professionsutvecklande och stärkande arbete kring det förebyggande och främjande elevhälsoarbetet har påbörjats under enhetens APT och kommer att fortsätta under 2023.

4.2 Mål och strategier för 2023

Mål 1: Att under 2023 skapa en ändamålsenlig och rättssäker dokumentation

Strategier: under årets professionsmöten (PM) arbeta med att identifiera riskområden kring dokumentation för att sedan kunna utveckla och förbättra denna. En samsyn behövs inom professionerna kring vad som är dokumentation enligt skollag och när det sker enligt HSL. För att nå dit ska en processkarta kring var och hur elevens dokumentation sker tas fram av respektive profession. Ett arbete kring att utveckla en digital avvikelshantering i PRN samt att använda gemensamma mallar som kan ligga i PRN kommer att påbörjas under första delen av året 2023.

Mål 2: Att säkerställa professionens behov av utveckling och kompetensutveckling

Strategi: Skolsköterskor och psykologer erbjuds varje år möjlighet att delta i skolsköterskekongressen/PSIFOS kompetensutvecklingsdagar som anordnas på nationell nivå. Fortsatt deltagande i nätverk och samverkansforum.

Mål 3: Att under 2023 utveckla metoder för hälsofrämjande och förebyggande insatser ur ett barn- och elevperspektiv på grupp- och organisationsnivå.

Strategi: Att på EHT utveckla metoder för hur barns tankar och upplevelser om sin skolsituation tas till vara och hur resultaten från hälsosamtalen/psykologiska utredningar på grupp och organisationsnivå används för hälsofrämjande skolutveckling.

Referenser

Socialstyrelsen (2017). *Socialstyrelsens föreskrifter om ändring i föreskrifterna och allmänna råden (HSLF-FS 2016:40) om journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvården. HSLF-FS 2017:3*. Stockholm: Socialstyrelsen.

SFS 2010:659. *Patientsäkerhetslag*. Stockholm: Socialdepartementet.

Strålsäkerhetsmyndigheten (2018). *Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om anmälningspliktiga verksamheter. SSMFS 2018:2*.
<https://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/publikationer/foreskrifter/ssmfs-2018/SSMFS-20182/>.

Socialstyrelsen (2012). *Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete: handbok för tillämpningen av föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2013). *Psykologutredning i skolan*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen. Skolverket (2016). *Vägledning för elevhälsan*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2014). *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS SOSFS 2014:5*. Stockholm. Socialstyrelsen.

2023-02-07

§ 12 2023.038 BUN

Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans insatser enligt HSL 2022

Ärendebeskrivning

Enligt 3 kap §10 i Patientsäkerhetslagen ska vårdgivare senast den 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Patientsäkerhetsberättelsen är en beskrivning av det systematiska patientsäkerhetsarbetet och skall innehålla övergripande mål och strategier, organisatoriskt ansvar, struktur och åtgärder som genomförts och hur dessa utvärderats.

Vårdgivaren för elevhälsans insatser enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) ansvarar för ledning och styrning av vården och hur verksamhetens förutsättningar ser ut. Vårdgivare för elevhälsans psykologiska och medicinska insats inom HSL är barn- och ungdomsnämnden.

Beredning

Barn- och ungdomsförvaltningen har den 31 januari 2023 lämnat följande yttrande:

Sedan januari 2021 har barn- och ungdomsnämnden ett nytt ledningssystem för elevhälsans insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Målet med ledningssystemet är att följa den övriga organisationen av elevhälsan i barn- och ungdomsförvaltningen. Enhetschef för elevhälsa är tillika verksamhetschef enligt HSL och ansvarar för kuratorer, skolsköterskor, skolläkare och psykologer. Till stöd har verksamhetschefen en skolsköterska med medicinskt ledningsuppdrag (MLA) och skolpsykolog med psykologiskt ledningsansvar (PLA).

Ledningssystemet syftar till att samordna rutiner och processer för de insatser elevhälsan utför som faller under HSL och beskrivs därför i en samlad patientsäkerhetsberättelse. De yrkeskategorier som berörs i den samlade elevhälsan är skolsköterskor, skolläkare samt skolpsykologer. Den medicinska och psykologiska insatsen är en del av den tvärprofessionella helhet elevhälsoteamen utgör, även om övriga professioner inte gör insatser som faller under HSL. Arbetet i elevhälsoteamen styrs främst av uppdrag reglerade i skollag. Inte desto mindre faller stora delar av den medicinska insatsens arbete och en liten men betydande del av den psykologiska insatsens arbete under HSL.

Verksamhetschefen enligt Hälso- och sjukvårdslagen för elevhälsans medicinska och psykologiska insatser enligt HSL gör den samlade bedömningen att elevhälsans insatser enligt HSL under 2022 genomfört uppdraget på ett patientsäkert sätt.

Patientsäkerhetsberättelsen (PSB) beskriver patientsäkerhetsarbetet och de förutsättningar som finns för säker vård samt hur vårdgivarna ska agera för säker vård. PSB anger också mål, strategier och utmaningar för kommande år.

För elevhälsans medicinska och psykologiska insats är det övergripande målet att säkerställa en god och säker vård som bedrivs av skolsköterskor, skolläkare och psykologer med hög kompetens.

För kommande år har följande mål och strategier tagits fram;

Mål 1: Att under 2023 skapa en ändamålsenlig och rättssäker dokumentation

2023-02-07

Strategier: under årets professionsmöten (PM) arbeta med att identifiera riskområden kring dokumentation för att sedan kunna utveckla och förbättra denna. En samsyn behövs inom professionerna kring vad som är dokumentation enligt skollag och när det sker enligt HSL. För att nå dit ska en processkarta kring var och hur elevens dokumentation sker tas fram av respektive profession. Ett arbete kring att utveckla en digital avvikelshantering i PRN samt att använda gemensamma mallar som kan ligga i PRN kommer att påbörjas under första delen av året 2023.

Mål 2: Att säkerställa professionens behov av utveckling och kompetensutveckling

Strategi: Skolsköterskor och psykologer erbjuds varje år möjlighet att delta i skolsköterskekongressen/PSIFOS kompetensutvecklingsdagar som anordnas på nationell nivå. Fortsatt deltagande i nätverk och samverkansforum.

Mål 3: Att under 2023 utveckla metoder för hälsofrämjande och förebyggande insatser ur ett barn- och elevperspektiv på grupp- och organisationsnivå.

Strategi: Att på EHT utveckla metoder för hur barns tankar och upplevelser om sin skolsituation tas till vara och hur resultaten från hälsosamtalen/psykologiska utredningar på grupp och organisationsnivå används för hälsofrämjande skolutveckling.

Beslut

Arbetsutskottets förslag till beslut:

Barn- och ungdomsnämnden tar del av och godkänner elevhälsans patientsäkerhetsberättelse för 2022 och övergripande mål och strategier för 2023.

Årsboks slut 2022 Barn-och ungdomsnämnden

4

2023.039 BUN

Datum: 2023-02-14
Handläggare: Kristina Jakobsson
Direktnr: 0322-616348
Diariernr: 2023.039 BUN

Barn- och ungdomsnämnden

Årsbokslut 2022

Ärendebeskrivning

I årsbokslutet följer kommunfullmäktige upp arbetet med nämndernas och bolagens åtaganden gentemot de prioriterade målen samt den ekonomiska resursförbrukningen för helåret. I årsbokslut redovisas verksamhet, måluppföljning, internkontroll, uppföljning av ekonomi och personal.

Beredning

Barn- och ungdomsnämndens övergripande mål är högre måluppfyllelse och ökad likvärdighet. Som ett led i arbetet har förvaltningen arbetat med en organisationsförändring som syftar till att stärka rektors mandat och ansvar för respektive förskole- och skolenhet och innefattar hela uppdragsområdet: verksamhet, personal och ekonomi. Gemensamma dialoger om undervisningens kvalitet och hur verksamheten behöver organiseras och ledas för att skapa lärande sker i alla delar i styrkedjan pågår kontinuerligt. Samtliga chefer har utbildats i systematiskt arbetsmiljöarbete och stödsystemet OPUS för ett tydligare stöd i arbetsmiljöansvaret. Sedan 2022 regleras resultatenheternas eventuella över- eller underskott innevarande år tillsammans med arbete utifrån handlingsplaner för ekonomisk balans på respektive enhet. I och med förändringen tydliggörs rektors ansvar för ekonomin och ekonomistyrningen.

Den samlade bedömningen är att måluppfyllelsen för kommunfullmäktiges prioriterade mål 3 *Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen* är god. Nyckeltalen Delaktighet- och inflytandeindex åk 9 har ett något lägre värde än målvärdet, men det finns en svårighet till jämförelse eftersom enkäten har gjorts om med nya frågor samt att enkäten numer riktar sig till åk 8. Nyckeltalet Information och inflytande i förskola har högre nuläge än målvärde. Förskola och skola arbetar aktivt med både barns, elevers och vårdnadshavarens delaktighet och inflytande. Måluppfyllelse som rör den kommunala servicen är god, barn- och ungdomsförvaltningen svarar på enkla frågor snabbt och med ett gott bemötande. Barn- och ungdomsnämnden når målvärdet för en av de tre indikatorerna för kommunfullmäktiges prioriterade mål 4 *Alingsås barn och elever erbjuds en av landets bästa utbildningar*. Nyckeltalet som rör andelen elever som klarar alla delar av nationella prov i matematik, åk 3 är uppnått. Nyckeltalet Elever i åk 6 med lägst betyg E i matematik ligger under målvärdet. Detsamma gäller nyckeltalet Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram kommunala skolor som också är lägre än målvärdet. Det arbete som skolorna påbörjat med att systematisera uppföljning av respektive delar i undervisningen behöver fortsätta och förväntas leda till ökade resultat framåt.

Årsbokslut 2022 för det ekonomiska resultatet är plus 6 977 tkr vilket motsvarar 0,68 % av budgetomslutningen. Det positiva resultatet består dels av att kostnader för måltid och lokalvård är lägre mot budget där den största delen är att Option måltid inte har använts helt. Under senare delen av året har leverantör för kostavtalet påbörjat inköp av närproducerade livsmedel, vilket gör att stor del av årets budgeterade kostnad för Optionen inte har använts. Personalkostnaderna ökar totalt mot budgeterat men inte i förhållande till de ökade intäkterna. Intäkterna ökar för statsbidrag och föräldraavgifter samt fler barn/elever från annan kommun. Kostnader för lokalanpassningar, lokalhyror, ersättning till fristående

huvudmän har ökat. De ökade kostnaderna är till största delen av engångskaraktär. De kommunala skolorna är som helhet i ekonomisk balans under året medan förskolorna har ett överskott. Förvaltningen bedömer att det är fortsatt arbete inför år 2023 med att anpassa organisationen, utifrån nuvarande ekonomiska förutsättningar och att förskole- och skolenheterna har olika förutsättningar utifrån antal barn- och elever i verksamheterna.

Förvaltningen arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare genom att bland annat erbjuda mentorsprogram för alla nyutexaminerade lärare, samt kompetensutveckling utifrån identifierade behov. I förvaltningen finns just nu fyra mentorer att tillgå, tre i skolan och en mentor inom förskolan. Utveckling av verksamheten och arbete för en förbättrad arbetsmiljö förväntas också bidra till en minskad personalomsättning.

Nämnden har fortsatt hög prioritet att förbättra den upplevda höga arbetsbelastningen. För att minska arbetsbelastningen fortsätter förvaltningen arbetet med att utveckla enheternas inre organisation, att arbeta med bemanningsplanering och bemanningsekonomi för att öka grundbemanning och för att minska behovet av timvikarier vid planerad frånvaro. Att omvandla timvikariat till månadsanställningar kräver ett aktivt bemanningsarbete. Ett lyckat arbete innebär en ökad stabilitet och kontinuitet för barn och elever vilket är en av de avgörande faktorerna för en väl fungerande verksamhet och därmed också för en god arbetsmiljö.

Från och med hösten 2022 genomför Alingsås kommun regelbundna pulsmätningar som är kortare enkäter som mäter arbetsmiljön inom följande områden: Mål, syfte och uppdrag, stödsystem och arbetsmetoder, struktur och arbetsorganisation, relationer samt området belöningsystem. Syftet är att regelbundet följa upp arbetsmiljön på respektive enhet. Resultatet utgör underlag för dialog för att planera insatser i syfte att stärka arbetsmiljön.

Förvaltningens totala sjukfrånvaro för mätperioden januari till och med december har minskat från 9,1% år 2021 till 8,4 % samma mätperiod 2022, vilket motsvarar en minskning med 0,7 procentenheter. Korttidssjukfrånvaro är oförändrad och ligger i nivå med föregående år. Sjukfrånvaro upp till dag 59 samt långtidssjukfrånvaro (sjukfrånvaro mer än 60 dagar) har sjunkit något. Sjukfrånvaron har minskat i samtliga åldersgrupper, men mest i åldersgruppen under 30 år. Den högsta sjukfrånvaron är bland medarbetare i åldersgruppen över 50 år, som är ungefär 1,5 procentenheter högre än de andra två åldersgrupperna. Sett utifrån ett könsperspektiv är kvinnors sjukfrånvaro fortfarande högre än männens. Inom förskolan återfinns fortsatt några av de yrkeskategorierna med högst sjukfrånvaro.

Ekonomisk bedömning

Beslutet innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsnämnden godkänner årsbokslut 2022.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Godkännande chef
Helena Balte

Kristina Jakobsson
Administrativ chef

Helena Balte, Godkännare tjänsteskrivelse, 2023-02-14

Årsbokslut 2022

Barn- och ungdomsnämnden

Innehåll

Verksamhet	3
Styrning och ledning för barn och unga i Alingsås kommun	3
Måluppfyllelse och likvärdighet.....	5
Hållbar utveckling.....	6
Måluppföljning.....	8
Uppföljning av internkontroll	14
Ekonomi	15
Drift	15
Prognossäkerhet.....	17
Investeringar	20
Personal	21
Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning.....	21
Arbetsmiljö	24
Sjukfrånvaro.....	26

Bilaga 1 Uppföljning av internkontrollplan

Bilaga 2 Uppföljning av privata utförare

Verksamhet

I grunduppdraget ingår att alla barn och elever ska ges möjlighet att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Förskolan, fritidshemmets och skolans uppdrag har flera dimensioner. Dels har förskolan, fritidshemmet och skolan en uppgift att förbereda barn och elever för ett framtida liv som aktiva samhällsmedborgare, dels har barn och elever rättigheter här och nu. Att ge barn och elever kunskaper och värderingar som möjliggör ett aktivt samhällsdeltagande är både ett uppdrag gentemot varje enskilt barn och elev men också ett samhällsuppdrag i stort.

Styrning och ledning för barn och unga i Alingsås kommun

I barn- och ungdomsnämndens uppdrag är barns och elevers utbildning i fokus. Barn- och ungdomsnämnden utgör också en del i Alingsås kommun som helhet och har därmed också ett ansvar för det kommungemensamma arbetet. Det kommungemensamma arbetet specificeras dels i budget men också i kommunens övriga styrande dokument. Förvaltningens arbete med Agenda 2030 utgår, utöver den statliga styrningen, från de principer som fullmäktige beslutat om i Alingsås kommuns policy för hållbar utveckling och klimatstrategin. Utbildning spelar en avgörande roll vad gäller möjligheten att skapa långsiktiga och strukturella förändringar i en social och ekonomiskt hållbar riktning. Goda studieresultat ger förutsättningar för varje barn och elev för att leva ett gott liv. Barn och elever med god hälsa och trygghet har bättre förutsättningar för att nå goda studieresultat.

Barn- och ungdomsnämndens övergripande mål är högre måluppfyllelse och ökad likvärdighet. Som ett led i arbetet har förvaltningen arbetat med en organisationsförändring som syftar till att stärka rektors mandat och ansvar för respektive förskole- och skolenhet och innefattar hela uppdragsområdet: verksamhet, personal och ekonomi. Gemensamma dialoger om undervisningens kvalitet och hur verksamheten behöver organiseras och ledas för att skapa lärande sker i alla delar i styrkedjan pågår kontinuerligt. Samtliga chefer har utbildats i systematiskt arbetsmiljöarbete och stödsystemet OPUS för ett tydligare stöd i arbetsmiljöansvaret. Sedan 2022 regleras resultatenheternas eventuella över- eller underskott innevarande år tillsammans med arbete utifrån handlingsplaner för ekonomisk balans på respektive enhet. I och med förändringen tydliggörs rektors ansvar för ekonomin och ekonomistyrningen.

Ett mer fokuserat arbete har under en tid pågått med att anpassa organisationen på förskolor och skolor utifrån beslutad omsorgs- och elevpeng. Majoriteten av förskolorna och skolorna har genomfört åtgärder och är därmed i ekonomisk balans. Förvaltningen konstaterar att genomförda insatser gett effekt samtidigt som ytterligare arbete krävs vid vissa enheter med att anpassa organisationen. Generellt har förskolorna en organisation inom ekonomisk ram men för förskolorna finns en utmaning i att öka grundbemanningen i verksamheten och balansera bemanningen i relation till volymförändringar under året. En ökad grundbemanning innebär en förstärkt kompetens, kontinuitet och stabilitet vilket ger såväl högre

kvalitet som förbättrade förutsättningar för en hållbar arbetsmiljö för personal. De flesta skolor har anpassat organisationen utifrån de ekonomiska förutsättningarna.

För barn- och ungdomsnämnden kvarstår utmaningar med att förbättra och skapa förutsättningar för att kunna skapa en likvärdig skolgång för barn och elever oavsett förskola eller skola. Arbetet med en omstrukturering i lokalutnyttjande skapar förutsättningar för barn- och ungdomsnämnden att kunna satsa mer resurser på personalkostnader och kunna skapa en väl fungerande inre organisation, med behörig personal, barn- och elevhälsa, rektorer och ändamålsenlig stödstruktur på varje enhet. Strategisk lokalplanering med om-, till- och nybyggnation utifrån ramprogram för förskola och skola skapar även förutsättningar för att kunna forma minskade barngrupper i förskolan och skapa en hållbar klassorganisation i skolan. Arbetet med framtida förskole- och skolorganisation behöver utvecklas med utgångspunkt i förvaltningens systematiska kvalitetsarbete för att säkerställa likvärdighet och för att möta de framtida utmaningar som förskola och skola står inför. Arbeta med om- och nybyggnation ingår också i kommunens övergripande hållbarhetsarbete utifrån principerna om ett hållbart Alingsås i linje med Agenda 2030. Hållbarhetsarbetet ska då utgå från samverkan i kommunens hela organisation. På så vis skapas förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling genom att arbeta tillsammans med invånare, myndigheter, näringsliv, föreningsliv och civilsamhället. Under året har framtida förskol- och skolorganisation i kommunens södra kommundel varit i fokus. Barn- och ungdomsnämnden har tagit ett inriktningsbeslut om att bygga en F-9-skola i Ingared som ska ersätta befintlig F-6-skola. Arbetet med förstudien har gjorts i samverkan med andra förvaltningar och med Alingsåshem. Planeringsarbetet för ny förskola i Ingared fortskrider genom beslut av barn- och ungdomsnämnden om förstudie för permanent förskola samt en tillfällig förskola planeras för att möta behovet av förskoleplatser i södra Alingsås. Mot bakgrund av de behov som identifierats i genomförda säkerhetsronder har förvaltningen genomfört ett antal lokalanpassningar under året. Arbetet har syftat till att öka säkerheten, och likvärdigheten, i såväl inne- som utomhusmiljöer genom bättre utebelysning, lås och larm samt översikt av staket för förskolor.

Systematiskt kvalitetsarbete

Grundläggande i huvudmannens ansvarstagande är att utbildningen motsvarar skollagens krav på kvalitet, likvärdighet och att utbildningen förankras i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Fokus de senaste åren har varit att utveckla strukturer för att systematiskt följa undervisningens kvalitet och analysera verksamheten för att identifiera utvecklingsinsatser i hela styrkedjan – hela vägen från det viktigaste mötet mellan barn, elev och pedagog till huvudmannen. Ett systematiskt kvalitetsarbete ska utgöra ett stöd för rektor att utveckla ett tydligt ledarskap med fokus på förbättrad kvalitet och ökad måluppfyllelse. Områden som följs upp är bl.a. arbetet med att motverka diskriminering och kränkande behandling och att förbättra elevernas studiero, arbetet med att främja närvaro och minska skolfrånvaro samt barns och elever kunskapsutveckling och betyg. Huvudmannens ansvar för utbildningens genomförande innebär att se till att det vidtas åtgärder för förändring och förbättring vid behov. Att systematiskt analysera respektive verksamhet liksom att analysera skillnader mellan huvudmannens verksamheter ger underlag för detta. Kvalitetsarbetets styrnings- och ledningsprinciper är konstruerade för att skapa ansvar, inflytande och

delaktighet så verksamhetsnära som möjligt. Målet är en ökad ansvarskultur som genom-syrar hela styrkedjan.

Måluppfyllelse och likvärdighet

Alingsås kommun har ambitionen att barn och elever i Alingsås ska erbjudas en av landets bästa utbildningar. Kommunens förskolor, skolor och fritidshem ska erbjuda god omsorg och bedriva en undervisning av hög kvalitet. Förvaltningen arbetar med att utveckla utbildningen på respektive förskola och skola tillsammans med att förbättra förutsättningarna för att kunna skapa en likvärdig utbildning för alla barn och elever.

Alla elever som går ut grundskolan ska ha de kunskaper med sig som krävs för att klara fortsatta studier. Förskola, förskoleklass och fritidshem har genom förtydliganden i läroplanerna de senaste åren fått ett alltmer riktat utbildningsuppdrag. Förskolans och skolans kompensatoriska uppdrag har också tydliggjorts och ställer ytterligare krav på förskola och skola. Enheterna har därmed ett viktigt uppdrag att skapa tillgängliga lärmiljöer för alla barn och elever utifrån respektive individs behov och förutsättningar. Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och i sin personliga utveckling, för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Förvaltningen arbetar vidare för att utveckla ett än mer främjande och förebyggande arbete på respektive förskola och skola. Genom arbete med att forma tillgängliga lärmiljöer utvecklas undervisningen vidare så att varje barn och elev får möjlighet att nå så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar och behov.

Barns lärande och elevers studieresultat följs över tid och analyser av insatser och resultat görs på såväl enhetsnivå som huvudmannanivå för att kunna dra slutsatser och vidta åtgärder. Analyser av måluppfyllelse och vidare utveckling av undervisningen utifrån barn- och elevgruppers behov pågår på respektive förskola och skola. Huvudmannen följer utbildningens kvalitet genom olika nyckeltal för måluppfyllelse för såväl läroplanernas övergripande mål liksom betyg och meritvärden. Vidare analyseras måluppfyllelse över tid och mellan huvudmannens enheter liksom med riket i stort. Huvudmannen jämför enheter och analyserar dess resultat i relation till strukturella förutsättningar såsom personaltäthet, personal- och rektorsomsättning, socioekonomiska förutsättningar och könsskillnader. På så sätt skapas underlag för att analysera likvärdighet och identifiera utvecklingsområden för att öka såväl måluppfyllelse som likvärdighet mellan huvudmannens enheter.

Vårdnadshavare är generellt nöjda med förskolans verksamhet. Förskolans personal har genomfört en självskattningsenkät som berör motsvarande områden som vårdnadshavarenkäten. På helheten skattar pedagogerna de olika områdena lägre än vårdnadshavarna, det är inte anmärkningsvärt utifrån den kunskap som de professionella har att utgå ifrån i sådan skattning. Det är framförallt det som rör barnens lärande och undervisningens kvaliteter som pedagogernas och vårdnadshavarnas resultat skiljer sig åt, där pedagogerna identifierar ett behov av att utveckla verksamheten. Detta bekräftas också vid en sammanställning av förskoleklassens kartläggningmaterial, där 60,4% av eleverna klarar kravnivån för "Hitta språket" och 70,2% klarar kravnivån för "Hitta matematiken". Fritidshemmets elevenkätresultat ligger kvar på en likvärdig nivå som de senaste fyra åren, vilket är i nivå med Göteborgsregionen som helhet.

Måluppfyllelsen har minskat för både årskurs 6 och årskurs 9. Andelen elever i årskurs 6 med minst betyget E i samtliga ämnen har minskat från 73,2% (2021) till 72,0% (2022). För årskurs 9 har andelen elever med behörighet till gymnasiet minskat från 87,7% (2021) till 84,2% (2022).

Det är fortsatt bristande likvärdighet inom förvaltningen. Det finns en differens mellan skolornas måluppfyllelse rörande kunskapsmålen som samvarierar med skolornas socio-ekonomiska sammansättning. Dessutom finns det en skillnad i måluppfyllelse mellan gruppen flickor och gruppen pojkar. Gruppen flickor har en större andel problematisk skolfrånvaro och de upplever en större otrygghet men är i mindre utsträckning utsatta för kränkande behandling. De senaste fem åren har det generella mönstret varit att gruppen flickor har högre måluppfyllelse rörande kunskapsmålen, vilket fortsatt stämmer för årskurs 6. Gruppen pojkar har dock år 2022 en större andel behöriga till gymnasiet. Detta analyseras både av respektive enhet och på huvudmannanivå i syfte att sätta in rätt insats utifrån de lokala förutsättningarna och behoven.

Hållbar utveckling

Kommunen strävar efter ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart Alingsås. De tre hållbarhetsperspektiven ska genomsyra nämndens arbete. Barn- och ungdomsnämnden arbetar förebyggande på olika nivåer för att där igenom nå social hållbarhet. Detta sker bland annat genom utbildning och omsorg samt genom verksamhet som gynnar integration och inkludering. De mål som Barn- och ungdomsnämnden fastslagit syftar också mot de mål som Agenda 2030 pekar ut. Nämndens mål om att samtliga elever ska lämna grundskola med behörighet till gymnasiet syftar till långsiktig social hållbarhet. Under 2022 har Barn- och ungdomsnämnden beslutat om inriktning för framtida skolorganisation för Alingsås södra kommundel där beslut om att bygga en skola för årskurs F-9 ingår. Att erbjuda utbildning för grundskolans alla stadier i kommunens södra kommundel likt i den norra kommundelen förväntas ge ökad hållbarhet på sikt där verksamhetstransporter kan minskas och den generella kommunala servicen öka.

Barn- och ungdomsförvaltningen arbetar tillsammans med andra aktörer för en hållbar samhällsutveckling. Samverkan med regionen sker genom SAMLÄ (Samverkan i Lerum och Alingsås) och under året har samverkan med regionen ytterligare stärkts i form av NOSAM (Närområdessamverkan) gruppering i Alingsås. Samverkan har bland annat resulterat en förstärkt vårdcentral för ungas psykiska hälsa (UPH) samt MiniMaria som är en mottagning för risk- och missbruk av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel. Vidare har barn- och elevhälsans personal utbildats i suicidpreventiva insatser, också det i samverkan med region och kommunens samtliga verksamheter som möter barn och unga.

Barn- och ungdomsförvaltningen och socialförvaltningen samarbetar särskilt för fullföljda studier genom skolsocialt team som arbetar med riktade förebyggande insatser för att främja barns och elevers skolnärvaro. Samverkan med kultur- och utbildningsförvaltningen sker med både gymnasiet och Din väg, för mål om fullföljda studier liksom med kultur- och fritidsverksamhet med fokus på samverkan för alla barn och ungas möjligheter till

delaktighet. Kraftsamling Bjärke är en påbörjad satsning för fullföljda studier som initierats utifrån analyser av elevers måluppfyllelse, skolfrånvaro och stödbehov samt utmaningar i tillgång på behörig personal. Satsningen görs i samverkan inom BUS (samverkan för barn och unga mellan barn- och ungdomsnämnden, kultur- och utbildningsnämnden samt socialnämnden) med målet kring fullföljda studier och ökad psykisk hälsa för barn och unga i den norra kommundelen. Samverkan inom BUS syftar också till att erbjuda barn och unga en meningsfull fritid utanför skoltid med upparbetad fritidsgård i anslutning till skoldagen.

Stöd från Sparbanksstiftelsen och Alingsås handbollsklubb AHK har kunnat kopplas för stöd kring värdegrundsarbete, trivsel/trygghet och studiero och att möjliggöra fler alternativ till rörelse med hjälp av projektet "Rörelse på rast". Projektet syftar till att få fler elever att röra sig på rasterna, dels för att förbättra resultaten i skolan, men även för att skapa intresse att aktivera sig i någon idrottsförening. Flera av kommunens skolor har ingått i projektet där skolorna i norra kommundelen är del av dessa och insatser har gjorts särskilt på Sollebrunn skola. I samarbetet ingår också skolförvaltningarna i Vårgårda, Herrljunga och Lerums kommuner.

Samverkan mellan kommun och näringsliv sker även i andra sammanhang där dialoger utifrån näringslivets behov av arbetskraft omhändertas i studie- och yrkesvägledningens samtal och dialoger vid 7-9-skolorna för framtida studie- och yrkesval.

Måluppföljning

3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen

Den samlade bedömningen är att måluppfyllelsen är god. Nyckeltalen Delaktighet- och inflytandeindex åk 9 har ett något lägre värde än målvärdet, men det finns en svårighet till jämförelse eftersom enkäten har gjorts om med nya frågor samt att enkäten numer riktar sig till åk 8. Nyckeltalet Information och inflytande i förskola har högre nuläge än målvärde. Förskola och skola arbetar aktivt med både barns, elevers och vårdnadshavarens delaktighet och inflytande. Barns och elevers delaktighet i sitt eget lärande och inflytande över utbildningen ingår i förskolans och skolans systematiska kvalitetsarbete och möjliggörs utifrån ålder och mognad inom respektive verksamhetsform. Vårdnadshavarens möjlighet till inflytande möjliggörs genom utvecklingssamtal och andra möten runt enskilda barn samt vid föräldramöten och andra forum för samråd. Måluppfyllelse som rör den kommunala servicen är god, barn- och ungdomsförvaltningen svarar på enkla frågor snabbt och med ett gott bemötande. Ur ett hållbarhetsperspektiv är en tillförlitlig, transparent och inkluderande organisation en demokratifråga. Skollagen och läroplanerna slår fast att förskola och skola har ett demokratiskt uppdrag. Barn och elever ska lära om demokrati och mänskliga rättigheter och utveckla förmågor *för* att aktivt kunna verka i demokratin. De ska också lära *genom* att dessa grundläggande principer präglar hur lärandet genomförs och organiseras. Elevers möjligheter till delaktighet i skolan och inflytande över sitt eget lärande är viktiga inslag i genom-perspektivet.

Nämndens mål	Koppling Agenda 2030	Koppling Agenda 2030	Bedömning
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng			
Elever i åk 9:s möjlighet till delaktighet och att ta ansvar för sitt lärande ska öka	Mål 10 Minskad ojämlikhet	Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen	
Gott bemötande vid kontakt med kommun, andel av maxpoäng (%)			
Andelen medborgare som upplever ett gott bemötande vid kontakt med grundskola ska öka.	Mål 10 Minskad ojämlikhet	Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen	
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%)			
Andelen som tar kontakt med kommunen via telefon, angående förskola, som får ett direkt svar på en enkel fråga ska öka.	Mål 10 Minskad ojämlikhet	Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen	
Andel som får svar på e-post inom en dag, (%)			
Andel som får svar på e-post, angående förskola, inom en dag ska öka.	Mål 10 Minskad ojämlikhet	Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen	
Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%) (alla)			
Andelen vårdnadshavare som får god information om och inflytande över sitt barns utbildning i förskola ska öka.			

Nyckeltal	Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
Elever i årskurs 9 som känner delaktighet och inflytande, index 1-10 Kommentar: Nyckeltalet är hämtat från Skolinspektionens elevenkät Delaktighet- och inflytandeindex åk 9 (skala 0-10) Enkäten är omgjord och från och med 2022 är det elever i årskurs 8 som svarar på enkäten. Enkätfrågorna är också omarbetade och ska därför jämföras med försiktighet.	>5.50	5.30		5.50
Förskola och hem, index 1-5 Kommentar: Nyckeltalet är hämtat från GR:s enkät för vårdnadshavare i förskola. Förskola och hem (skala 1-5)	>4.28	4.30	4.28	4.24
Gott bemötande vid kontakt med kommunen, grundskolan, andel av maxpoäng (%) Kommentar: Nyckeltal är hämtat från medborgarenkät, servicemätning via telefon och e-post. Nyckeltal avser grundskola. Gott bemötande vid kontakt med kommunen, grundskola (%) <i>Källa Servicemätning, e-post och telefoni</i>	>82%	100%	82%	100%
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, förskola (%) Kommentar: Nyckeltal är hämtat från medborgarenkät, servicemätning via telefon och e-post. Nyckeltal avser förskola. Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, förskola (%) <i>Källa Servicemätning, e-post och telefoni</i>	>42%	83%	42%	83%
Andel som får svar på e-post inom en dag, förskola (%) Kommentar: Nyckeltal är hämtat från medborgarenkät, servicemätning via telefon och e-post. Nyckeltal avser förskola. Andel som får svar på e-post inom en dag, förskola (%) <i>Källa Servicemätning, e-post och telefoni</i>	100%	100%	100%	100%

4. Alingsås barn och elever erbjuds en av landets bästa utbildningar

Barn- och ungdomsnämnden når målvärdet för en av de tre indikatorerna. Nyckeltalet som rör andelen elever som klarar alla delar av nationella prov i matematik, åk 3 är uppnått. Nyckeltalet Elever i åk 6 med lägst betyg E i matematik ligger under målvärdet. Detsamma gäller nyckeltalet Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram kommunala skolor som också är lägre än målvärdet. Det arbete som skolorna påbörjat med att systematisera uppföljning av respektive delar i undervisningen behöver fortsätta och förväntas leda till ökade resultat framåt. Arbetet för att barn och elever i Alingsås ska erbjudas god utbildning bidrar också till måluppfyllelse av de globala målen och i synnerhet mål 4 som handlar om att säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och att främja livslångt lärande för alla. Tillgången på kvalificerade lärare och kvaliteten i utbildningens innehåll spelar en viktig roll. Dessa är några av förutsättningarna för att uppnå målen inom flera områden i 2030-agendan. Människor behöver lära sig under hela livet och i vuxen ålder är det särskilt kopplat till möjligheten att delta i arbets- och samhällsliv. All utbildning ska främja värderingar, kunskaper och färdigheter, som bidrar till hållbar utveckling. Det finns sju delmål som betonar vikten av att alla ska ha rätt att lära sig läsa, skriva och räkna samt pojkars och flickors lika rätt till utbildning och möjlighet att välja yrke. I ett delmål preciseras vad en god utbildning för hållbar utveckling innebär. Målen i förskolans och skolans styrdokument överensstämmer väl med dessa delmål, främst i de delar som berör skolformernas värdegrund och uppdrag.

Nämndens mål	Koppling Agenda 2030	Bedömning
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, kommunala skolor, andel (%) (alla)		
Andelen elever i åk 3 som klarar alla delar av nationella provet i matematik ska öka.	Mål 4 God utbildning för alla	
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%) (alla)		
Andelen elever som når lägst betyg E i matematik i åk 6 ska öka.	Mål 4 God utbildning för alla	
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%) (alla)		
Andelen elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram ska öka.	Mål 4 God utbildning för alla	

Nyckeltal	Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, kommunala skolor, andel (%) (alla) Kommentar: Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, kommunala skolor, andel (%) <i>Källa Skolverket, Kolada (N15454)</i>	>58%	63,0%	-	-
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%) (alla) Kommentar: Elever i åk 6 med lägst betyg E i matematik, kommunala skolor, andel (%) <i>Källa Skolverket, Kolada (N15485)</i>	>85,2%	84,5%	85,0%	87,3%
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%) (alla) Kommentar: Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%) <i>Källa Skolverket, Kolada (N15436)</i>	>87,7%	84,2%	87,7%	90,5%

Uppföljning av omedelbara åtgärder

I väsentlighet- och riskanalysen konstateras personal- och kompetensbrist tillsammans med upplevd hög arbetsbelastning den största risken i verksamheten. Kompetensförsörjning är barn- och ungdomsnämndens största utmaningar, precis som för riket i övrigt. Det kommer att råda fortsatt och ökad brist på behöriga förskollärare, lärare i fritidshem och lärare i grund- och grundsärskola. Framtidens förskola och skola kommer därmed att behöva bedrivas annorlunda jämfört med traditionell förskole- och skolverksamhet vilket ställer krav på förvaltningen att utveckla nya arbetssätt. För att säkerställa tillgång till personal på lång och kort sikt, har förvaltningen vidtagit åtgärder under året.

- Översyn av befattningar och förhandling om renodling av befattningar och uppdrag i fritidshemmet.
- Initiera pilotprojekt för metod för ökad tillgång till vikarier.
- Kartläggning vilka faktorer som samvarierar med minskade sjuktal, i syfte att identifiera kritiska framgångsfaktorer.
- En strategi för kompetensförsörjning.

Förvaltningen har arbetat för att möta det behov av nya roller och befattningar som finns i både förskola och skola. Att arbeta med kompetensförsörjning genom såväl direkta åtgärder som långsiktigt strategiskt arbete förväntas också bidra till en förbättrad arbetsmiljö.

Förvaltningen arbetar med förskolans och skolans inre organisation i syfte att skapa en stabil och effektiv organisation med möjlighet till ett hållbart medarbetar- och ledarskap. Organisationen är en del i att forma en tillgänglig lärmiljö tillsammans med att utveckla undervisningen för att möta alla barn och elever. Den inre organisationen behöver formas utifrån respektive förskolas och skolas lokala behov och förutsättningar. I arbetet ingår frågor som personalplanering, schemaläggning och effektiv tidsanvändning för att nå en optimerad bemanning.

För att stärka arbetet med att möta varje barn och elev utifrån individuella behov och förutsättningar förstärktes barn- och elevhälsan med ytterligare psykologer under 2022. Resursen är riktad mot såväl förskola och skola som en del att utveckla arbetet med tidiga insatser. Förstärkningen innebär att den psykologiska kompetensen har stärkts generellt och bidrar till att frågeställningar rörande enskilda barn- och elever också kan analyseras på grupp- och organisationsnivå för att forma tillgängliga lärmiljöer för alla barn- och elever. Förstärkningen har inneburit ett ökat antal handledarinsatser för personal i förskolan med fokus på tillgängliga lärmiljöer. Inom skolan har alla elevassistenter haft handledning för kompetenshöjning inom bemötande. Förstärkningar inom elevhälsan har också ökat möjligheterna till delaktighet i frågor kring vårdsamverkan liksom den psykologresurs som ingår i skolsocialt team.

För att skapa ytterligare förutsättningar för att utveckla lärande, främja likvärdighet och för fortsatt arbete mot målen i den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet, beslutade Barn- och ungdomsnämnden 2021-12-14 § 117 om en ökad tillgång till digitala verktyg för elever i grundskolan. Beslutet innebär att samtliga elever från årskurs 3 har tillgång till personligt digitalt lärverktyg. Förvaltningen har utvärderat förutningen av digitala verktyg i årskurs 3-6 och kan konstatera en mycket stor nöjdhet hos pedagoger i allmänhet och elever i synnerhet. Verksamheterna anger att arbetet har blivit mycket enklare och att lärandet har blivit roligare ur flera olika aspekter. Lärarna har haft förutsättningar att erbjuda en mer individanpassad, flexibel, varierad och tillgänglig undervisning. Eleverna uppges arbeta mer självständigt, skriva längre texter och på eget initiativ ta sig an nya uppgifter. Möjligheten att stötta lärandet med hjälp av olika digitala/kompensatoriska hjälpmedel lyfts särskilt. För att öka den digitala kompetensen är en ökning av antalet verktyg en förutsättning, men likväl är det avgörande att stärka pedagogernas kompetens. Ett kompetensförstärkande arbete med utbildningar och workshops har påbörjats utifrån de behov som framkommit i dialog med enheterna, samt de behov som förvaltningen identifierat.

Förvaltningens bedömning är att hållbara rektorsuppdrag är en av förutsättningarna för att arbeta vidare med förskolans och skolans inre organisation. Med ett systematiskt arbete för ökad kvalitet och måluppfyllelse samt en förbättrad arbetsmiljö för alla skapas förutsättningar för en lärande organisation för både barn och elever liksom personal. Organisation med rektorsteam har följts upp och förvaltningen konstaterar att den i huvudsak är ändamålsenlig. Under verksamhetsåret har förändringar gjorts inom de utvecklingsområden som uppföljningen visade på: Likvärdiga rektorsuppdrag, biträdande rektorers uppdrag i relation

till lagstiftning, läroplan och andra styrdokument samt rektors behov av att samarbeta med andra rektorer. Justeringar i teamens sammansättningar har genomförts och biträdande rektorer ingår numer i rektors inre organisation. I och med den förändrade teamorganisationen finns bättre förutsättningar för förvaltningen att organisera chefsuppgifterna i enlighet med Alingsås kommuns målsättning om 30 tillsvidareanställda helårsarbetare per chef. Förvaltningens bedömning är att hållbara rektorsuppgifter är en av förutsättningarna för ett gott systematiskt arbetsmiljö- och kvalitetsarbete.

I Barn- och ungdomsnämndens uppdrag att skapa en likvärdig förskola och skola för alla barn och elever utgör ekonomistyrning och resursfördelning avgörande förutsättningar. I arbetet för att uppnå ökad likvärdighet regleras resultatenheternas eventuella över- eller underskott innevarande år tillsammans med arbete utifrån handlingsplaner för ekonomisk balans på respektive enhet.

Uppföljning av internkontroll

Efter genomarbetad väsentlighets- och riskanalys har internkontrollpunkter arbetats fram i budget 2022-2024. I delårsbokslut 2022 genomfördes uppföljning på några processer och övriga processer har genomförts i årsbokslutet.

De områden som berörs är verksamhet, medarbetare, medborgare och ekonomi. De processer som har en hög riskfaktor eller där nuvarande organisation måste ses över ingår i internkontrollplanen. Kontrollmomenten och åtgärder beskrivs i Bilaga 1 Uppföljning av internkontrollplan.

Följande signaler för respektive kontrollmoment används:

- Kontrollen är genomförd utan anmärkning/med försumbar anmärkning
- Kontrollen är genomförd med anmärkning

Processer	Kontrollmoment	Signal
Lagändring	Att barnkonventionen som blir svensk lag från 1 januari 2020 inte efterlevs.	
Dokumentation	Att molntjänst Google inte uppfyller ställda lagkrav.	
Tillsyn fristående enheter	Att tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg inte sker löpande.	
Resurstilldelning	Att avvikelse mellan redovisad nettokostnad och referenskostnaden ökar.	
Upphandling	Att inköp görs utanför ramavtal.	
Brandskyddsutbildning	Att brandskyddsutbildningen inte sker regelbundet för all personal.	
Hjärt- och lungräddning	Att HLR-utbildning sker regelbundet för all personal.	
Registerutdrag	Att ny rutin från 1 juli 2021 med hantering av registerutdrag inte följs.	
Pandemi	Smittspridning av Covid-19	

Ekonomi

Drift

Belopp i tkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Avv. bokslut/budget 2022	Bokslut 2021	Diff. bokslut 2022/2021
Verksamhetens intäkter	115 581	133 376	17 795	128 774	4 602
Personalkostnader	-588 604	-590 928	-2 324	-577 547	-13 382
Lokalhyror	-133 520	-135 055	-1 535	-128 218	-6 837
Köp av tjänster	-289 446	-281 603	7 843	-279 542	-2 061
Övriga kostnader	-19 105	-33 908	-14 803	-20 755	-13 153
Verksamhetens kostnader	-1 030 675	-1 041 494	-10 819	-1 006 061	-35 433
Verksamhetens nettokostnader	-915 095	-908 118	6 977	-877 287	-30 831
Kommunbidrag	915 095	915 095	0	885 972	29 123
Finansnetto			0	-2	2
Årets resultat	0	6 977	6 977	8 683	-1 706

Inledande sammanfattning

Årsbokslut 2022 för det ekonomiska resultatet är plus 6 977 tkr vilket motsvarar 0,68 % av budgetomslutningen. Det positiva resultatet består dels av att kostnader för måltid och lokalvård är lägre mot budget där den största delen är att Option måltid inte har använts helt. Under senare delen av året har leverantör för kostavtalet påbörjat inköp av närproducerade livsmedel, vilket gör att stor del av årets budgeterade kostnad för Optionen inte har använts. Personalkostnaderna ökar totalt mot budgeterat men inte i förhållande till de ökade intäkterna. Intäkterna ökar för statsbidrag och föräldraavgifter samt fler barn/elever från annan kommun. Kostnader för lokalanpassningar, lokalhyror, ersättning till fristående huvudmän har ökat. De ökade kostnaderna är till största delen av engångskaraktär.

De kommunala skolorna är som helhet i ekonomisk balans under året medan förskolorna har ett överskott. Förvaltningen bedömer att det är fortsatt arbete inför år 2023 med att anpassa organisationen, utifrån nuvarande ekonomiska förutsättningar och att förskole- och skolenheterna har olika förutsättningar utifrån antal barn- och elever i verksamheterna.

Övergripande är det framförallt 7-9 skolor som har fortsatt arbete med att anpassa organisationen utifrån ekonomiska förutsättningar. Teamens bokslut är plus 5 261 tkr.

Verksamhetens intäkter har ökat mot budget med 17 795 tkr. Ökningen består av statsbidrag från försäkringskassan som kompensation för höga sjuklönekostnader under våren, skolmiljarden, likvärdig skola, lärarassistenter, kvalitetshöjande åtgärder i förskola, språkutveckling i förskolan, ökade föräldraavgifter, fler barn/elever från annan kommun, ersättning för VFU-studenter och bidrag för speciallärarlyft. Även om intäkterna ökar totalt är det en minskning mot budgeterat av statsbidrag för ersättning från arbetsförmedling, momsbidrag samt lägre intäkt för pedagogisk måltid.

Personalkostnader har ökat mot budget med 2 324 tkr. Ökade personalkostnader är till viss del direkt kopplade till ökade intäkter samt att personalkostnaderna var höga under våren för några kommunala skolor och handlingsplaner för att komma till lägre personalkostnader inför hösten upprättades och har fullföljts. Personalkostnader för förskola motsvarar budget medan personalkostnaderna för skola är högre än budget. Semester- och övertidsskulden är plus 2 115 tkr.

Lokalhyror är 1 535 tkr högre, vilket beror på ökad hyra för Brogårdens förskola, Ingared skola samt en hyresjustering efter inventering av verksamheternas kök.

Köp av tjänster har minskat med 7 843 tkr. Minskningen består av lägre kostnader för måltid och lokalvård. Den största delen är att Option måltid inte har använts samt att nytt avtal för både måltid och lokalvård innebär minskade kostnader mot budgeterat.

Övriga kostnader har ökat med 14 803 tkr. En stor del av ökningen beror på engångskostnader för lokalanpassningar för bland annat åtgärder för lås och larm för arbete med säker skola samt uppställning och borttagning av tillfälliga paviljonger. Inköp av förbrukningsinventarier av engångskaraktär har ökat mot budget.

Jämförelse mellan åren

Total avvikelsen mellan åren är minus 1 706 tkr. Det vill säga att år 2022 har motsvarande kostnader i förhållande till intäkter och kommunbidrag jämfört med föregående år.

Intäkter är högre år 2022, vilket beror på intäkter för interkommunala barn och elever. I övrigt är intäkterna lika.

Personalkostnaderna har ökat vid jämförelse mellan åren. En stor del av skillnaden är löneökning samt fler månadsanställd personal. Att månadsanställda ökar beror på enheternas arbete med att öka grundbemanning och därmed kontinuitet. Både kostnaden för sjuklön och timlöner är lika mellan åren.

Lokalhyran är högre mot förra året. Det beror på nybyggnation Brogårdens förskola, ombyggnation Sollebrunn skola under år 2021 och nya lokaler under 2022 för Ingared skola. Köp av tjänster fortsätter att öka på grund av fler barn och elever i fristående verksamheter.

Ökning mellan åren av övriga kostnader är att fler lokalanpassningar under år 2022 är genomförda.

Prognossäkerhet

Avstämnings- tillfälle	Prognos	Avvikelse från bokslut
Fördjupad månadsuppföljning	-2 600	9 577
Delårsbokslut	0	6 977
Bokslut 2022	6 977	

Avvikelse mellan fördjupad månadsuppföljning och årsbokslut är plus 9 577 tkr. Avvikelse mellan delårsbokslut och årsbokslut är plus 6 977 tkr. Under tidigare delen av året beräknades personalkostnaderna att öka samt att osäkerheten var stor kring storlek på statsbidrag under hösten. Skolenheter har arbetat med att hålla nere kostnaderna för att komma i ekonomisk balans under hösten samt att kostnader för måltid och lokalvård är lägre. Detta sammantaget har gjort att nämnden som helhet har högre intäkter och lägre kostnader mot tidigare beräkningar.

Kommentarer för helårsbokslut per huvudverksamhet, tkr

Politisk + 381 tkr

Lägre arvode mot budget.

Förskola – 2 188 tkr

Under första delen av året har barn- och ungdomsnämnden fler barn från annan kommun samt ökad intäkt för föräldraavgifter vilket ökar intäkten medan personalkostnad inte har ökat. Även om det har varit färre barn i förskolan så har barnens vistelsetid ökat vilket medför att mer omsorgspeng har betalats till kommunala enheter. Övriga kostnader har ökat på grund av lokalanpassningar för bland annat åtgärder för lås och larm med anledning av arbete med säker skola samt ökade inköp av förbrukningsinventarier. Utbetalning till fristående huvudmän är något högre mot budget.

Pedagogisk omsorg + 196 tkr

Färre barn hos annan huvudman mot budgeterat.

Förskoleklass – 2 633 tkr

Det är fler elever i förskoleklass mot budgeterat vilket har lett till högre kostnader och framför allt personalkostnader.

Grundskola + 6 660 tkr

Flera riktade statsbidrag och elever från andra kommuner har ökat medan personalkostnaden inte har ökat i samma omfattning. Kostnader för Alingsåselever i andra kommuner ökar. Direktkostnader för lokalanpassningar ökar mot budgeterat vilket bland

annat beror på att Ingaredsskolan har tillfälliga lokallösningar under pågående arbete inför nybyggnation, kostnader i samband med Noltorpsskolans byggnation, åtgärder för lås och larm för arbete med säker skola.

Grundsärskola – 1 209 tkr

Köpt plats för elev hos annan huvudman under året.

Fritidshem + 1 473 tkr

Under första delen av året har barn- och ungdomsnämnden fler barn i fritidshem från annan kommun samt ökad intäkt för föräldraavgifter vilket ökar intäkten.

Kost- och lokalvård +/- 0 tkr

Ingen avvikelse.

Option kostavtal + 4 297 tkr

Under senare delen av året har leverantör för kostavtalet påbörjat inköp av närproducerade livsmedel, vilket gör att stor del av budgeterad kostnad inte har använts.

Belopp i tkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Avv. bokslut/ budget 2022
Kostnader			
Politisk verksamhet	-1 101	-720	381
Förskola	-343 008	-349 300	-6 292
Pedagogisk omsorg	-766	-570	196
Förskoleklass	-31 400	-33 941	-2 541
Grundskola	-533 484	-538 173	-4 689
Grundsärskola	-24 029	-25 701	-1 672
Fritidshem	-90 892	-91 391	-499
Kost och lokalvård	-995	-995	0
Option kostavtal	-5 000	-703	4 297
Summa	-1 030 675	-1 041 494	-10 819
Intäkter			
Politisk verksamhet	0	0	0
Förskola	44 584	48 688	4 104
Pedagogisk omsorg	0	0	0
Förskoleklass	1 634	1 542	-92
Grundskola	50 875	62 223	11 349
Grundsärskola	600	1 063	463
Fritidshem	16 892	18 865	1 973
Kost och lokalvård	995	995	0
Kommunbidrag	915 095	915 095	0
Summa	1 030 675	1 048 471	17 796
Resultat	0	6 977	6 977

Årsbokslut team

Teamens bokslut för år 2022 är plus 5 261 tkr.

Resultaten för teamen varierar mellan + 4 036 tkr till – 1 412 tkr. Det är team norra och team centrum som har störst underskott i förhållande till budgetomslutning. I team centrum består underskottet främst av verksamhet grundskola och i team norra är det Sollebrunns skola som har störst underskott. Dessa team har en budgetavvikelse på 1,2 - 2,6 %.

Under året har flera enheter vidtagit åtgärder och har därmed kommit i ett bättre ekonomiskt läge än tidigare år. Det är verksamhet förskoleklass och fritidshem som är i ekonomisk balans inför kommande år medan grundskola 1-9 behöver arbeta ytterligare med att forma en organisation inom ekonomisk ram. Noltorpsskolan, Lendahlsskolan, Ängaboskolan, Hemsjö skola och Ingaredsskolan har arbetat med att komma i ekonomisk balans under året. Noltorpsskolan och Ängaboskolan med gott resultat medan Lendahlsskolan, Hemsjö skola och Ingaredsskolan har delar kvar att arbeta med för att komma i ekonomisk balans. Förskolorna har som helhet ett positivt ekonomiskt resultat vilket beror på ökade statsbidrag, mer omsorgspeng utan att personalkostnaderna har ökat.

Årsbokslut förvaltningsövergripande verksamheter

Det ekonomiska resultat för elevhälsan, utveckling och kompetensförsörjning blev + 3 016 tkr. Resultat för förvaltningsadministration blev + 304 tkr. Resultat för förvaltningsledning, rektorer och enhetschefer blev + 1 326 tkr. Positiva resultat för dessa enheter beror på vakanser och därmed lägre personalkostnader samt färre genomförda förvaltningsgemensamma kompetensförsörjningsinsatser mot budgeterat. En stor del av positivt resultat består i att personalkostnad för Skolsociala teamet endast fanns under våren 2022.

Antal barn och elever

Planeringsunderlag - barn och elever, antal	Budget 2022	Bokslut 2022	Avv. bokslut/budget 2022
Förskola	2 276	2 257	-19
Pedagogisk omsorg	10	7	-3
Förskoleklass	529	538	9
Grundskola åk 1-9	4 806	4 789	-17
Grundsärskola åk 1-9	50	44	-6
Fritidshem	2 056	2 055	-1

Budgeterade barn och elever enligt tabell ovan är en sammanställning av kommunal och fristående verksamhet samt in- och utresande i och från annan kommun. Sammanställningen utger antalet Alingsåsare (folkbokförda barn och elever).

Det har varit fler barn i förskola under våren mot planerat antal medan höstens barnantal är färre mot planerat. Det gör att antalet barn i förskolan totalt över året är 19 färre mot planerat. Det är färre barn i kommunal verksamhet, fler barn från annan kommun och fler barn inom fristående verksamhet. Barn i pedagogisk omsorg är färre mot planerat.

Eleverna i grundskola är fler inom kommunal verksamhet medan det är färre mot planerat inom fristående verksamhet. Även inom grundskola har Alingsås fler elever från annan kommun mot planerat. Både i förskoleklass och åk 1-9 ökar elevantalet i kommunala skolor, vilket är en direkt koppling till inflyttning.

Elever i grundsärskola är färre mot planerat.

Verksamhet fritidshem har i princip ingen avvikelse. Det är fler barn från annan kommun och något fler barn i fristående verksamhet.

Investeringar

Belopp i tkr	Budget 2022	Bokslut 2022	Avv. bokslut/budget 2022	Bokslut 2021	Diff. bokslut 2022/2021
Reinvestering	8 500	8 492	8	4 013	4 479
Inventarier förskola	900	1 200	-300	459	741
Inventarier skola	3 300	3 404	-104	2 579	825
Arbetsmiljö	200	0	200	0	0
Ombyggnation	2 800	2 800	0	812	1 988
Kostenheten	1 300	1 088	212	163	925
Totala utgifter	8 500	8 492	8	4 013	4 479

Utfall för året

Största delen av nämndens investeringar består av att byta ut möbler, projektorer och kopiatorer. Under året har nyinvesteringar gjorts i samband med ny- och ombyggnation av Noltorpsskolan samt ökning av platser på Ingareds förskola.

På grund av ökade utgifter för ombyggnation Noltorpsskolan, möblering av paviljong på Ingaredsskolan, gymnastiksalen på Lendahlsskolan samt inköp av köksmaterial ökades Barn- och ungdomsnämndens investeringsbudget med 2,5 mnkr under året. Ärende 2022.009 KS Delårsbokslut 2022 Alingsås kommun.

Jämförelse mellan åren

Det är en kraftig ökning av investeringsutgifter jämfört med samma period föregående år som främst beror på ökade kostnader för ombyggnation Noltorpsskolan, möblering av paviljong på Ingaredsskolan, gymnastiksalen på Lendahlskolan samt inköp av köksmaterial.

Personal

Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är en av barn- och ungdomsnämndens största utmaningar, precis som för riket i övrigt. Det är en utmaning att forma en likvärdig utbildning i samtliga förskolor och skolor vad gäller såväl tillgång till behöriga lärare som barn- och elevhälsa och rektorer. Det kommer att råda fortsatt och ökad brist på behöriga förskollärare, lärare i fritidshem och lärare i grund- och grundsärskola. Framtidens förskola och skola kommer därmed att behöva bedrivas annorlunda jämfört med traditionell förskole- och skolverksamhet vilket ställer krav på förvaltningen att utveckla nya arbetssätt. Barns lärande och elevernas skolresultat är beroende av skickliga och engagerade pedagoger. Förvaltningens arbete med förskolans och skolans inre organisation i syfte att skapa en stabil och effektiv organisation med möjlighet till ett hållbart medarbetar- och ledarskap fortgår.

Ansvar och roller för befintliga befattningar tydliggörs parallellt med att nya och andra yrkeskategorier införs som komplement till de befattningar som finns idag. Förvaltningen deltar i Göteborgsregionen gemensamma "Projekt kompetensförstärkning förskola", som syftar till att utbilda befintligt anställda barnskötare som saknar utbildning för arbete med barn i förskola. Ett 20-tal medarbetare från förvaltningen har påbörjat validering och utbildning inom ramen för projektet. Projektet avslutades vid årsskiftet. I förskolan har en ny befattning som förskoleassistent införts och i skolan finns lärarassistent som möjlig roll att komplettera med i skolans organisation. Uppdragen syftar också till att locka fler till verksamheten och vidareutbildning av förskolans och skolans övriga yrkeskategorier ska ses som en kompetensförsörjningsinsats.

En kartläggning av behörigheter och utbildning för personal på fritidshemmen är genomförd. Kartläggningen ligger till grund för en fortsatt samverkan med arbetstagarorganisationerna i syfte att fastställa vilka befattningar som bör finnas på fritidshemmet. Kartläggningen görs tillsammans med Göteborgsregionen och syftar till att fastställa en gemensam befattningspalett i likhet med det arbete som gjorts tidigare för förskolan. Arbetet fortgår och beslut att fattades i Göteborgsregionen i slutet av 2022. Under 2023 kommer samverkan att ske lokalt i Alingsås kommun med arbetstagarorganisationerna.

Förvaltningen arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare genom att bland annat erbjuda mentorsprogram för alla nyutexaminerade lärare, samt kompetensutveckling utifrån

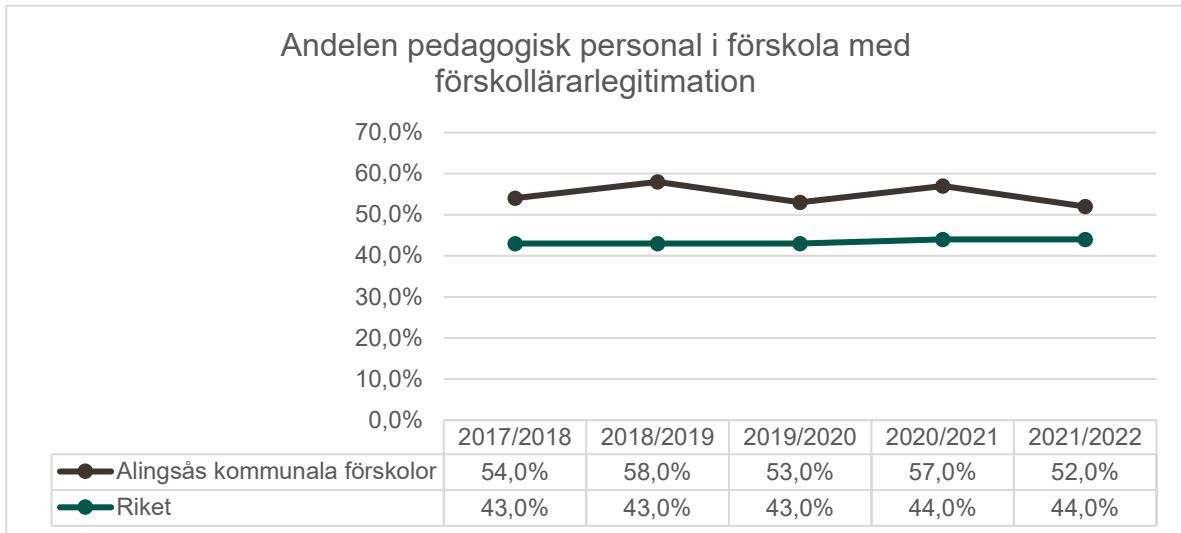
identifierade behov. I förvaltningen finns just nu fyra mentorer att tillgå, tre i skolan och en mentor inom förskolan. Utveckling av verksamheten och arbete för en förbättrad arbetsmiljö förväntas också bidra till en minskad personalomsättning.

Personalstatistik	2021	2022	Differens
Antal anställda			
Tillsvidareanställda	1067	1081	14
Visstidsanställda	141	131	-10
Antal årsarbetare			
Tillsvidareanställda	1030	1047	17
Visstidsanställda	124	113	-11
Sysselsättningsgrad*			
Tillsvidareanställda	97%	97%	0%
*utifrån vad som framgår i anställningsavtalet			
Medelålder	46,2	46,1	-0,1
Tillsvidareanställda			
Utförd tid av timavlönade*	60,5	58,0	-2,5
*omräknat till heltidsarbetare			
Fyllnad och övertid*			
Fyllnad	2,7	4,3	1,6
Övertid	2,7	3,0	0,2
*omräknat till heltidsarbetare			
Personalomsättning*	8,6%	9,8%	1,2%
*exkluderat pensionsavgångar			

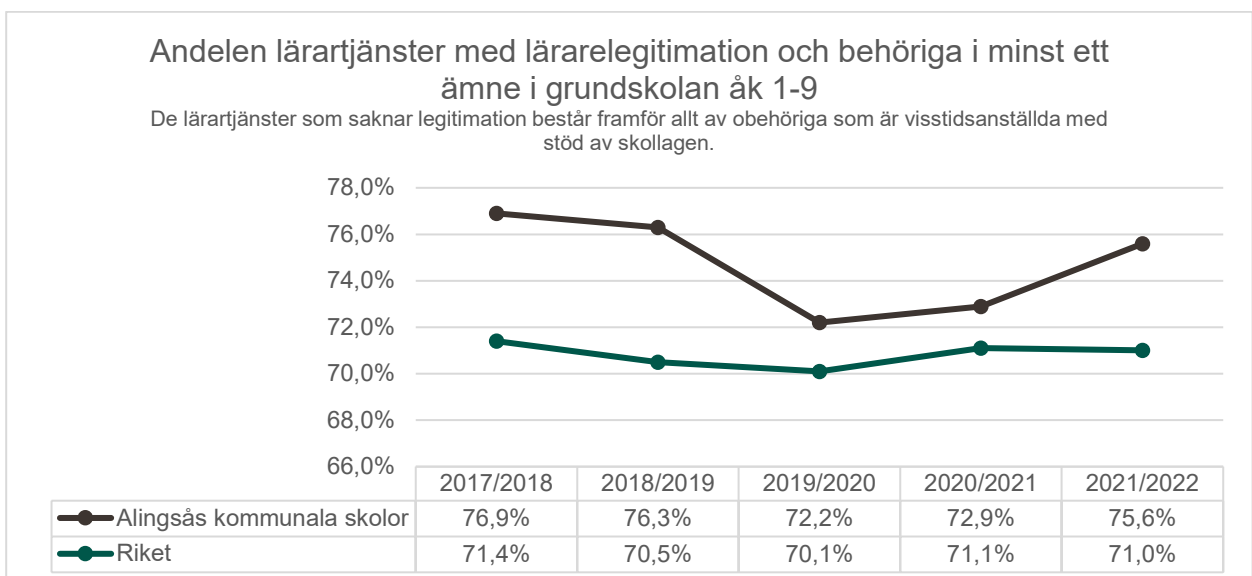
Barn- och ungdomsförvaltningens har arbetat med att öka grundbemanning vilket avspeglas i personalstatistiken där det är fler tillsvidareanställda, färre visstidsanställda och färre timvikarier jämfört med föregående år. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för tillsvidareanställda är oförändrad och är på en fortsatt hög nivå med 97%. Det är framförallt enskildas familjeförhållanden eller studier som ligger bakom deltidsanställningar. Personalomsättning har ökat något i jämförelse med föregående år och det är förväntat att det finns skillnader ifrån år till år. Jämfört med föregående år har den interna rörligheten ökat, både inom barn- och ungdomsförvaltningen och andra förvaltningar.

Legitimerad personal

Andelen legitimerade förskollärare och grundskollärare inom Barn- och ungdomsförvaltningen är avgörande för att ge bästa möjliga förutsättningar för barns och elevers lärande.

Alingsås kommun har en högre andel legitimerade förskollärare än riket under hela mätperioden. Andelen legitimerade förskollärare har minskat i år i jämförelse med föregående år. Det finns ingen tydlig trend under mätperioden och det skiljer några procentenheter ifrån år till år.

Alingsås kommun har en högre andel legitimerade lärare än riket under hela mätperioden. Andelen legitimerade lärare har ökat de sista två åren. Alingsås kommunala skolor har haft en större ökning än riket.

Det finns tydlig skillnad i tillgången på legitimerade förskollärare och lärare kopplat till både geografi och den socioekonomiska sammansättningen på enheten. De mönster som finns är att det är mer utmanande att rekrytera till kommunens norra delar och de enheter som är socioekonomiskt missgynnade. Förvaltningen arbetar med att ta fram en kompetensförsörjningsstrategi för att bland annat förbättra förutsättningarna för att få en hög grad legitimerad och behörig personal till barn- och ungdomsförvaltningen.

Arbetsmiljö

Nämnden har fortsatt hög prioritet att förbättra den upplevda höga arbetsbelastningen. För att minska arbetsbelastningen fortsätter förvaltningen arbetet med att utveckla enheternas inre organisation, att arbeta med bemanningsplanering och bemanningsekonomi för att öka grundbemanning och för att minska behovet av timvikarier vid planerad frånvaro. Att omvandla timvikariat till månadsanställningar kräver ett aktivt bemanningsarbete. Ett lyckat arbete innebär en ökad stabilitet och kontinuitet för barn och elever vilket är en av de avgörande faktorerna för en väl fungerande verksamhet och därmed också för en god arbetsmiljö.

Från och med hösten 2022 genomför Alingsås kommun regelbundna pulsmätningar som är kortare enkäter som mäter arbetsmiljön inom följande områden: Mål, syfte och uppdrag, stödsystem och arbetsmetoder, struktur och arbetsorganisation, relationer samt området belöningsystem. Syftet är att regelbundet följa upp arbetsmiljön på respektive enhet. Resultatet utgör underlag för dialog för att planera insatser i syfte att stärka arbetsmiljön. Pulsmätningen visar på att det finns ett fortsatt behov av utveckla verksamheten. Frågeområdet ”stödsystem och arbetsmetoder” handlar om hur medarbetare upplever sin arbetsbelastning vid tillfället som de svarar på enkäten.

Frågeområde	Andelen ”instämmer” och ”instämmer helt” Barn- och ungdomsförvaltningen	Andelen ”instämmer” och ”instämmer helt” Alingsås kommun
Mål, syfte och uppdrag	71,6%	64,0%
Struktur och arbetsorganisation	75,4%	75,5%
Relationer	72,9%	73,0%

Stödsystem och arbetsmetoder	47,6%	56,0%
Belöningsystem	66,5%	67,2%

Ett systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) i hela förvaltningen är avgörande för en god arbetsmiljö. Insatser för att utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet görs och behöver fortsätta. Åtgärder för att förbättra arbetsmiljön och minska sjukfrånvaron har vidtagits på alla nivåer i organisationen. I det förvaltningsövergripande arbetet kommer fokus fortsatt att vara stöd- och utbildningsinsatser inom arbetsmiljöområdet primärt för chefer. Detta är ett långsiktigt arbete som förvaltningen bedömer behöver pågå i syfte att förbättra arbetsmiljön och den upplevda arbetsbelastningen.

Två projekt har påbörjats under året som riktar sig särskilt mot arbetsbelastningen förskolan, men där det finns en förväntan om att resultaten även skulle kunna påverka övriga verksamheter. Ett projekt där en kartläggning av samvariation och framgångsfaktorer hos förskolor med låg sjukfrånvaro, i syfte att sprida fungerade arbetssätt. Ett annat projekt syftar till att med befintliga timvikarier organisera och leda på ett annat sätt i syfte att få mer effektiv personalplanering, de preliminära utvärderingarna har varit positiva. Projektet kommer att slutföras under 2023.

Barn- och ungdomsförvaltningen fortsätter att utveckla samverkan med arbetstagarorganisationerna inom ramen för förvaltningens samverkansstruktur, utformad utifrån kommunens samverkansavtal. Samverkansstrukturen är väl implementerad på förvaltnings- och verksamhetsnivå. Fokus framåt är att ytterligare utveckla samverkan lokalt på respektive enhet. I detta ingår att även fortsättningsvis inkludera medarbetare i det uppföljande och analyserande arbetet såväl på arbetsplatsträff (APT) som i det dagliga arbetet. Detta stärker det arbete som förvaltningen redan gör med högt fokus på systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) för att arbeta med ett tidigt, aktivt och förebyggande arbete vad gäller arbetsmiljö.

Vidareutveckling av förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete fortsätter också med fokus på chefs- och ledarskap för att bland annat stärka enheternas arbetsmiljöarbete. För att minska arbetsbelastningen och öka möjligheten till återhämtning genomförs insatser för verksamheten som helhet, men också riktat för olika yrkesgrupper och verksamhetsformer specifikt. Därtill pågår fortsatt arbete med tillämpning av införda IT-system och e-tjänster i syfte att stödja och förenkla verksamhetens processer

Arbetsbelastningen är fortfarande en utmaning för personal i både förskola och skola och sjuktalen inom verksamheterna med det har under året skett en gynnsam utveckling. Arbete för att säkerställa personaltillgång och en förbättrad arbetsmiljö pågår som en del i arbetet med att utveckla förskolans och skolans inre organisation. Detta sammantaget kräver förändrade arbetssätt för att upprätthålla god kvalitet och för en hållbar arbetsmiljö.

Arbetsskador och tillbud

Arbetsskador och tillbud	2021	2022	Differens
Arbetsskador	203	167	-36
Tillbud	621	782	161

Under perioden är de vanligaste tillbuden och arbetsskadorna psykisk överbelastning på grund av bemanningssituation och smitta covid-19. Smitta covid-19 rör framför allt januari och februari 2022, då covid-19 fortfarande bedömdes som samhällsfarlig sjukdom. Minskningen av arbetsskador från 2021 till 2022 beror framför allt på grund av färre fall av covid-19 eftersom sjukdomen bedömdes som samhällsfarlig under helår 2021, medan år 2022 påverkades i början av året. Tillbuden har ökat på grund av större systematik i anmälandet av tillbud. Hela Barn- och ungdomsförvaltningen har i samverkan med arbetstagarorganisationerna arbetat systematiskt med att öka antalet inrapporterade tillbud och arbetsskador. Det är fortfarande en ojämn fördelning mellan enheter, där enheterna har kommit olika långt i att systematiskt rapportera tillbud.

Sjukfrånvaro

Genom ett aktivt rehabiliteringsarbete med stöd av rutinen Från frisk till frisk har förvaltningen arbetat aktivt med förebyggande insatser i syfte att fånga upp tidiga signaler utifrån upprepad korttidsfrånvaro för att finna långsiktiga och hållbara åtgärder för att öka frisknärvaron. Antalet medarbetare med pågående rehabilitering har minskat i jämförelse med samma tidpunkt föregående år vilket bedöms bero på ett mer proaktivt arbete utifrån den reviderade rutinen Från frisk till frisk tillsammans med den ökade samverkan mellan olika involverade aktörer i rehabiliteringsärendena såsom Försäkringskassa, Företagshälsövård, vårdcentral samt Alingsås kommun. Förvaltningen fortsätter arbetet med att analysera sjukfrånvaron och kommer under året påbörja ett förstärkt samverkansprojekt med ovan nämnda aktörer.

Förvaltningens totala sjukfrånvaro för mätperioden januari till och med december har minskat från 9,1% år 2021 till 8,4 % samma mätperiod 2022, vilket motsvarar en minskning med 0,7 procentenheter. Korttidssjukfrånvaro är oförändrad och ligger i nivå med föregående år. Sjukfrånvaro upp till dag 59 samt långtidsfrånvaro (sjukfrånvaro mer än 60 dagar) har sjunkit något. Sjukfrånvaron har minskat i samtliga åldersgrupper, men mest i åldersgruppen under 30 år. Den högsta sjukfrånvaron är bland medarbetare i åldersgruppen över 50 år, som är ungefär 1,5 procentenheter högre än de andra två åldersgrupperna. Sett utifrån ett könsperspektiv är kvinnors sjukfrånvaro fortfarande högre än männens. Inom förskolan återfinns fortsatt några av de yrkeskategorierna med högst sjukfrånvaro.

Covid-19-pandemin har under januari och februari 2022 påverkat sjukfrånvaro i Barn- och ungdomsförvaltningen. Sjuktalet är i stort sett på motsvarande nivåer som innan pandemin. Detta beror dels på att restriktionerna är borttagna och dels alla de insatser som gjorts för

att stärka chefernas arbete med att arbete förebyggande med tidiga insatser bland annat utifrån rutinen Frisk till frisk.

Sjukfrånvaro månadsanställda barn- och ungdomsförvaltningen.

Sjukfrånvaro*	2021	2022	Differens
Total sjukfrånvaro	9,1%	8,4%	-0,7%
Kvinnor	9,6%	8,9%	-0,7%
Män	7,0%	6,2%	-0,8%
<29 år	9,0%	7,3%	-1,7%
30–49 år	8,3%	7,4%	-0,9%
50 år>	10,2%	9,8%	-0,3%
Dag 1–14	4,2%	4,2%	0,0%
Dag 15–59	1,1%	1,0%	-0,1%
Dag 59>	3,7%	3,1%	-0,7%

*Avser perioden 1 jan - 31 dec

På respektive förskola och skola finns rutiner och strukturer på plats för att säkerställa bemanning. Även om korttidssjukfrånvaron har minskat sedan förra året samma mätperiod kan vi se en ökad korttidsfrånvaro sedan pandemin startade som har gjort att arbetet med att se över grundbemanningen och välfungerande rutiner vid frånvaro varit särskilt betydelsefullt. Rektorer följer fortsatt dagligen barn- och elevnärvaro samt personalens frånvaro och gör en bedömning av behovet av timvikarier.

Bilaga 1. Uppföljning av internkontrollplan

Barn- och ungdomsnämnden

Identifierade risker internkontroll 2022 och uppföljning i årsbokslut 2022.

- Kontrollen är genomförd utan anmärkning/med försumbar anmärkning
- Kontrollen är genomförd med anmärkning

Att barnkonventionen som blir svensk lag från 1 januari 2020 inte efterlevs.

Metod: Kontroll av genomförda verksamhetsuppföljningar och BUN-ärenden.

- *Uppföljning sker i Årsbokslut.*

Enheternas verksamhetsuppföljningar liksom nämndens ärenden genomsyras i stor utsträckning av ett barnperspektiv men behov av att utveckla ett barnrättsperspektiv finns. Generellt genomsyras beslut av ett barnperspektiv, det vill säga att barnens bästa alltid beaktas. Vid större och mer genomgripande beslut genomförs barnkonsekvensanalyser som särredovisas.

Att molntjänst Google inte uppfyller ställda lagkrav.

Metod: Redovisning om hur arbete fortgår.

- *Uppföljning sker i Årsbokslut.*

Kommunövergripande användarinstruktioner har utarbetats för att minska risken att känslig eller integritetskänslig information förekommer i miljön. Systemförvaltargruppen har regelbundet uppdaterat tillgång, inställningar och begränsningar i domänen i syfte att efterleva Dataskyddsförordningen (GDPR). Extern googlespecialist och kommunens informationssäkerhetsansvarig har vid behov konsulterats. Tillsammans med kommunens IT-avdelning har ett arbete gjorts för att säkerställa radering av inaktuella konton.

Som ett led i kommunens handlingsplan för IT-och informationssäkerhet, har obehörig/olaglig åtkomst till information i miljön tagits med som en prioriterad risk att arbeta vidare med under 2023. Ett antal åtgärdsförslag för att hantera risker har tagits fram. Omvärldsbevakning gällande frågan i övriga länder har pågått under hela året. Flera befinner sig i processen att legalitetspröva tjänsten.

Att tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg inte sker löpande

Metod: Uppföljning av inbokade tillfällen och hur planeringen ser ut.

- *Uppföljning sker i Årsbokslut.*

Enligt 26 kapitlet i skollagen har kommunen tillsynsansvar över fristående förskolor och pedagogisk omsorg som bedrivs i kommunen. Alingsås kommun har 12 fristående verksamheter fördelat på 11 huvudmän. Tillsynen genomförs både med regelbundenhet och riktad. Den regelbundna tillsynen genomförs i grunden var tredje år. Tillsynen består av inhämtande av underlag från huvudman och rektor, samt ett tillsynsbesök i verksamheten. Vid tillsynsbesöket förs dialog med huvudman och rektor kring inlämnat material. Under 2022 har regelbunden tillsyn gjorts, enligt plan, på fyra huvudmän.

Att avvikelse mellan redovisad nettokostnad och referenskostnaden ökar.

Metod: Uppföljning via Kolada.

● Uppföljning sker i Delårsbokslut.

Sett till procent har nettokostnadsavvikelsen år 2021 för barn- och ungdomsnämndens verksamheter ökat mot tidigare år. Förskola minus 2,9%, fritidshem minus 17,5% och grundskola F-9 minus 3,6%.

Nettokostnadsavvikelse är avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad där nettokostnaden är kommunens faktiska kostnad och referenskostnaden är beräknad utifrån kommunens olika förutsättningar. Negativa värden är lägre kostnadslägen än statistiskt förväntat. Det är skillnader inom samtliga verksamheter. Utifrån att genomlysning av barn- och ungdomsnämndens ekonomiska förutsättningar gjordes utifrån åren 2015-2018 rekommenderades nämnden att se över fördelning av lokalkostnader mellan fritidshem och förskoleklass, grundskola. Lokalkostnaderna för fritidshem var större mot jämförbara kommuner. Inför redovisning till SCB gällande år 2020 såg förvaltningen över fördelningen av lokalkostnader mellan fritidshem och förskoleklass, grundskola för en mer rättvisande redovisningsbild.

Att inköp görs utanför ramavtal.

Metod: Stickprov av genomförda inköp.

- *Uppföljning sker i Delårsbokslut och Årsbokslut.*

Varje månad görs en granskning av alla inköp inom förvaltningen och dokumenteras. Anmärkning till den som har gjort inköp utanför ramavtal görs. Anmärkning består oftast i att det på fakturan saknas anteckning/bilaga till varför leverantören valdes för inköpet, samt hur konkurrensutsättningen är genomförd. Det flesta inköp utanför ramavtal görs där det inte finns ett befintligt ramavtal. Information om granskningen görs till inköparen med förklaring och hur inköp ska göras enligt kommunens riktlinjer för inköp och upphandling.

Att brandskyddsutbildningen inte sker regelbundet för all personal.

Metod: Uppföljning av antal inbokade tillfällen och hur planeringen ser ut.

- *Uppföljning sker i Årsbokslut.*

Räddningstjänsten har under 2022 erbjudit kommunens anställda utbildning av grundläggande brandkunskap i två steg, en teoretisk och en praktiskt. De praktiska utbildningarna har erbjudits i stor utsträckning och runt om i tätorten. Gällande norra kommundelen kommer Räddningstjänsten under 2023 erbjuda den praktiska utbildningen även vid Sollebrunn brandstation.

Att HLR-utbildningar inte sker regelbundet för all personal.

Metod: Uppföljning av antal inbokade tillfällen och hur planeringen ser ut.

- *Uppföljning sker i Årsbokslut.*

Mot bakgrund av att Barn- och ungdomsförvaltningen till övervägande del anställer personal inom människonära serviceyrken innebär det en trygghet för kommuninvånarna och anställda att personalen är utbildad i HLR. HLR-utbildning ska därför genomföras för all tillsvidareanställd personal. Tillsvidareanställd personal ska genomgå utbildning i HLR med utbildad instruktör vart tredje år. En uppföljande utbildning ska däremellan ske en gång om året. Under år 2022 finns det dokumenterat att 91 personal har genomgått HLR-utbildning. Vid stickprov är det fler personal som har genomgått utbildningen än dokumenterat. Åtgärd inför år 2023 behöver fler HLR-utbildad personal dokumenteras i systemet. HR kommer att påminna chefer särskilt om det i månadsbrev.

Att ny rutin från 1 juli 2021 med hantering av registerutdrag inte följs.

Metod: Stickprov av nyanställda.

● Uppföljning sker i Årsbokslut.

Varje personal som nyanställs ska kunna visa upp registerutdrag och chef ska dokumentera i personalsystemet att det är gjort. Vid kontroll av hantering av registerutdrag finns brister med att dokumentation förs in i personalsystemet. Stickprov av att uppvisande av registerutdrag för nyanställda är genomfört visar på att chef dokumenterar utanför personalsystemet. Arbete är påbörjat med att chef påminns om att dokumentera i personalsystemet.

Smittspridning av Covid-19

Metod: Redovisning om hur arbete fortgår.

● Uppföljning sker i Delårsbokslut och Årsbokslut.

Arbetsgivare inom barn- och ungdomsförvaltningen arbetar med Systematiskt arbetsmiljöarbete och arbetsgivare gör riskbedömningar på varje arbetsplats tillsammans med skyddsombud. Arbetsmiljölagstiftning omfattar både elever (från förskoleklass och uppåt) och personal.

Riskbedömningar görs särskilt med anledning av Covid-19. Särskild riskbedömning görs för personal och elev som tillhör riskgrupp. Handlingsplan för team vid allvarlig sjukdomssmitta /pandemi har barn- och ungdomsnämnden tagit del av 2020-04-21 ärende 2020.082 BUN.

Chef tillsammans med skyddsombud ser kontinuerligt över gjorda riskbedömningar med anledning av Covid -19 och vid behov revidera dem. Chefen informerar och följer upp gjord RoK med sin personal så att den är känd för all personal på arbetsplatsen.

Eftersom matsalen på skolorna är en plats där många elever och personal samlas har det vidtagits särskilda åtgärder med skyltar och markeringar i golv samt att på några skolor har andra lokaler använts till att sprida ut elever och personal vid lunchtid. Alingsås kommun ser tillsammans med det kommunala fastighetsbolaget Alingsåshem över om behov av ytterligare åtgärder behövs runt ventilation.

Arbete med att minska smittspridning aktualiserades under årets första månader och därefter har smittspridningen avstannat och Covid-19 klassas inte som allmänfarlig sjukdom efter 1 april 2022. Vid höstterminens start informerades vårdnadshavare via Arenan och personal via kommunportalen om att förhålla sig till Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Inga ytterligare åtgärder under höstterminen är gjorda. När smitta har varit stor under höstterminens slut har flera förskolor och skolor återgått till mer utevistelse och andra åtgärder för att minska smitta.

Bilaga 2. Uppföljning av privata utförare

Berört avtal	Vad har följts upp? T.ex. vilka mål, krav, riktlinjer, lagstiftning	Har lev. i huvudsak uppfyllt väsentliga mål och krav? (Ja/Nej)	Om Nej, vilka brister har iakttagits?	Hur påverkar bristerna nämndens verksamhet? T.ex. måluppfyllelse, ej uppfyllda lagkrav, ekonomi	Vilka åtgärder har vidtagits med anledning av iakttagna brister?
Skolskjuts Buss Ängbergs buss	Kontroll av förare: Kontroll av uppfyllda utbildningskrav samt behörighetsbevis	Ja			
Skolskjuts Buss Ängbergs buss	Kontroll av förare: Registerkontroll nyanställda.	Ja			
Skolskjuts Buss Ängbergs buss	Fordonsregister: Kontroll av att förändringar i fordonsregistret informeras.	Ja			
Skolskjuts Buss Ängbergs buss	Ekonomi: Att leverantör följer lämnade anbudspriser samt att de överensstämmer med turer och avtal.	Ja			

Skolskjuts Buss Ängbergs buss	Kvalitetscertifiering: Kontroll av att leverantör är certifierad med i avtal angivet kvalitetsledningssystem.	Ja			
Skolskjuts Buss Ängbergs buss	Miljöledningssystem: Kontroll av att leverantör är certifierad med i avtal angivet miljöledningssystem.	Ja			
Skolskjuts Buss Ängbergs buss	Avvikelse: Rapporterade avvikelser från utförda uppdrag.	Ja			
Skolskjuts Buss Ängbergs buss	Försäkringar: Kontroll av att leverantör har erforderliga företagsförsäkringar i enlighet med avtal.	Ja			
<p>Kommentarer till avtalsuppföljningen som helhet: <i>Underlag har lämnats till skolskjutssamordnare och underlagen finns sparade digitalt. Där det finns rapporterade avvikelser hanteras dessa med omedelbar verkan tillsammans med berörd skola och bussbolaget.</i></p>					

Skolväsendets digitalisering

5

2023.037 BUN

Datum: 2023-01-31
Handläggare: Eva Welander
Direktr:
Diariernr: 2023.037 BUN

Barn- och ungdomsnämnden

Skolväsendets digitalisering

Ärendebeskrivning

En del i barn- och ungdomsnämndens systematiska kvalitetsarbete innefattar skolväsendets digitalisering. De möjligheter och utmaningar som digitaliseringen innebär, utgör en central del i utvecklingen av undervisning och lärande. Digitaliseringen är en viktig resurs för att på varierade sätt stötta, individualisera och utveckla lärandet för alla barn och elever. Digitaliseringen understödjer vidare arbetet med att erbjuda en modern utbildning där barn och elever ges kompetens och verktyg för demokratiskt deltagande i nu- och framtida samhälle och arbetsmarknad.

I december 2022 lämnade Skolverket förslag till ny digitaliseringsstrategi för hela skolväsendet, enligt uppdrag från regeringen. Förslaget bygger vidare på grundläggande mål från den tidigare digitaliseringsstrategin; adekvat digital kompetens för alla i skolväsendet; likvärdig tillgång till och användning av digitala lärverktyg/hårdvara och lärresurser/mjukvara. Tillsammans med den nationella digitaliseringsstrategin ligger också Kommunstyrelsens handlingsplan för Digital Målbild (2023.060 KS) till grund för förvaltningens digitaliseringsarbete.

I detta ärende följer barn- och ungdomsnämnden de centrala delar i (för) skolväsendets digitalisering utifrån de båda strategierna.

Förvaltningens yttrande

För att skapa ytterligare förutsättningar att utveckla lärandet, främja likvärdighet och för fortsatt arbete mot målen i Digitaliseringsstrategin, beslutade barn- och ungdomsnämnden 2021-12-14 § 117 om en ökad tillgång till digitala verktyg för elever i grundskolan och förtätning av administrativa verktyg i förskolan. Beslutet innebär att samtliga elever från årskurs 3-6 har tillgång till personligt digitalt lärverktyg. Arbetet genomfördes i dialog med verksamheterna där kompetens- och utvecklingsbehov inventerades.

Förvaltningen använder sedan tidigare ett brett spektrum av plattformsoberoende digitala lärresurser såsom exempelvis olika multimedieverktyg, system för digitala prov och uppgifter, inlästa läromedel/sagor/skönlitteratur, stöd för flerspråkighet, talsyntes, bildstöd, uppslagsverk och strömmande media. Kompetensutveckling sker kontinuerligt vad gäller både pedagogiska och administrativa tjänster och verktyg. I samband med den totalt ökade tillgången till digitala verktyg anpassades tillgången till olika digitala tjänster i syfte att bli mer ändamålsenliga. Tjänsten för digitala prov utökades att gälla årskurs 3, då denna årskurs planeras genomföra nationella prov digitalt. Mindre ändamålsenliga tjänster fasades ut.

När det gäller användandet och lärandet med de digitala verktygen i årskurs 3-6 så ser vi en mycket stor nöjdhet hos pedagoger i allmänhet och elever i synnerhet. Verksamheterna anger att arbetet har blivit mycket enklare och att lärandet har blivit roligare ur flera olika aspekter. Man har kunnat erbjuda en betydligt mer individanpassad, flexibel, varierad och tillgänglig undervisning. Att lärmaterial funnits tillgängligt digitalt i större utsträckning har gjort att elever har kunnat nå material och lärresurser från valfri plats vid sjukdom/ledighet. Eleverna uppges arbeta mer självständigt, skriva längre texter och på eget initiativ ta sig an

nya uppgifter. Möjligheten att stötta lärandet med hjälp av olika digitala /kompensatoriska hjälpmedel lyfts särskilt. De problem man påtalar med verktygen handlar om att det är svårt för en del elever att koncentrera sig på enbart skolarbete när de har tillgång till andra kanaler som lätt distraherar. Utmaningar finns också med att elever glömmer ladda sitt verktyg eller glömmer det hemma.

För att öka den digitala kompetensen en ökning av antalet verktyg varit en förutsättning likväl som att stärka pedagogernas kompetens. Ett kompetensförstärkande arbete med utbildningar och workshops har påbörjats utifrån de behov som framkommit i dialog med enheterna, samt de behov som förvaltningen identifierat. Verksamheterna anger att utbildningarna varit intressanta, lärorika och relevanta i hög utsträckning. Det har funnits en stor vilja hos personalen att lära mer och utveckla användandet av digitala lärresurser. Drygt 90% av de tillfrågade anger att de har haft nytta av utbildningarna och kommer att använda flera av lärresurserna efter utbildningen. Arbetet med att utbilda och erbjuda stöttning för ökad användning av befintliga resurser och därmed även för en ökad adekvat digital kompetens, fortsätter för både förskola och skola

Med anledning av förändrad lagstiftning och markant ökade säkerhetsrisker behöver arbete kring dataskyddsfrågor och personuppgiftshantering med bäring på skolväsendets plattformar och resurser intensifieras. Digitaliseringens potential ska vidare även tillvaratas för att ytterligare stärka det systematiska kvalitetsarbetet, exempelvis genom utökade möjligheter till datainformerad och datadriven skolutveckling. Arbetet med att standardisera tekniska lösningar för förvaltningens verksamhetsprocesser enklare ska kunna kommunicera med varandra fortsätter. Skolverkets/branschens rekommenderade standard SS12 000 finns redan implementerad i de system där det är möjligt och fler väntas följa. Standardisering gör systemen säkrare, underlättar administration och dubbelarbete undviks.

För att ytterligare stärka digital kompetens hos pedagogisk personal avser förvaltningen att fortsätta stödja enheterna utifrån de behov som identifieras i det systematiska kvalitetsarbetet. På förvaltningsövergripande nivå ges arbete med digitala prov särskilt utrymme.

Ekonomisk bedömning

Beskrivna insatser ryms inom befintlig ram.

Förslag till beslut

Nämnden har tagit del av informationen och följer det fortsatta arbetet med skolväsendets digitalisering för huvudmannens förskolor och skolor.

Helena Balte
Förvaltningschef
Godkännare tjänsteskrivelse, 2023-01-31

Eva Welander
Verksamhetsutvecklare IKT

2023-02-07

§ 10 2023.037 BUN

Skolväsendets digitalisering

Ärendebeskrivning

En del i barn- och ungdomsnämndens systematiska kvalitetsarbete innefattar skolväsendets digitalisering. De möjligheter och utmaningar som digitaliseringen innebär, utgör en central del i utvecklingen av undervisning och lärande. Digitaliseringen är en viktig resurs för att på varierade sätt stötta, individualisera och utveckla lärandet för alla barn och elever. Digitaliseringen understödjer vidare arbetet med att erbjuda en modern utbildning där barn och elever ges kompetens och verktyg för demokratiskt deltagande i nu- och framtida samhälle och arbetsmarknad.

I december 2022 lämnade Skolverket förslag till ny digitaliseringsstrategi för hela skolväsendet, enligt uppdrag från regeringen. Förslaget bygger vidare på grundläggande mål från den tidigare digitaliseringsstrategin; adekvat digital kompetens för alla i skolväsendet; likvärdig tillgång till och användning av digitala lärverktyg/hårdvara och lärresurser/mjukvara. Tillsammans med den nationella digitaliseringsstrategin ligger också Kommunstyrelsens handlingsplan för Digital Målbild (2023.060 KS) till grund för förvaltningens digitaliseringsarbete.

I detta ärende följer barn- och ungdomsnämnden de centrala delar i (för) skolväsendets digitalisering utifrån de båda strategierna.

Beredning

Barn- och ungdomsförvaltningen har den 31 januari 2023 lämnat följande yttrande:

För att skapa ytterligare förutsättningar att utveckla lärandet, främja likvärdighet och för fortsatt arbete mot målen i Digitaliseringsstrategin, beslutade barn- och ungdomsnämnden 2021-12-14 § 117 om en ökad tillgång till digitala verktyg för elever i grundskolan och förtätning av administrativa verktyg i förskolan. Beslutet innebär att samtliga elever från årskurs 3-6 har tillgång till personligt digitalt lärverktyg. Arbetet genomfördes i dialog med verksamheterna där kompetens- och utvecklingsbehov inventerades.

Förvaltningen använder sedan tidigare ett brett spektrum av plattformsoberoende digitala lärresurser såsom exempelvis olika multimedieverktyg, system för digitala prov och uppgifter, inlästa läromedel/sagor/skönlitteratur, stöd för flerspråkighet, talsyntes, bildstöd, uppslagsverk och strömmande media. Kompetensutveckling sker kontinuerligt vad gäller både pedagogiska och administrativa tjänster och verktyg. I samband med den totalt ökade tillgången till digitala verktyg anpassades tillgången till olika digitala tjänster i syfte att bli mer ändamålsenliga. Tjänsten för digitala prov utökades att gälla årskurs 3, då denna årskurs planeras genomföra nationella prov digitalt. Mindre ändamålsenliga tjänster fasades ut.

När det gäller användandet och lärandet med de digitala verktygen i årskurs 3-6 så ser vi en mycket stor nöjdhet hos pedagoger i allmänhet och elever i synnerhet. Verksamheterna anger att arbetet har blivit mycket enklare och att lärandet har blivit roligare ur flera olika aspekter. Man har kunnat erbjuda en betydligt mer individanpassad, flexibel, varierad och

2023-02-07

tillgänglig undervisning. Att lärmaterial funnits tillgängligt digitalt i större utsträckning har gjort att elever har kunnat nå material och lärresurser från valfri plats vid sjukdom/ledighet. Eleverna uppges arbeta mer självständigt, skriva längre texter och på eget initiativ ta sig an nya uppgifter. Möjligheten att stötta lärandet med hjälp av olika digitala /kompensatoriska hjälpmedel lyfts särskilt. De problem man påtalar med verktygen handlar om att det är svårt för en del elever att koncentrera sig på enbart skolarbete när de har tillgång till andra kanaler som lätt distraherar. Utmaningar finns också med att elever glömmer ladda sitt verktyg eller glömmer det hemma.

För att öka den digitala kompetensen en ökning av antalet verktyg varit en förutsättning likväl som att stärka pedagogernas kompetens. Ett kompetensförstärkande arbete med utbildningar och workshops har påbörjats utifrån de behov som framkommit i dialog med enheterna, samt de behov som förvaltningen identifierat. Verksamheterna anger att utbildningarna varit intressanta, lärorika och relevanta i hög utsträckning. Det har funnits en stor vilja hos personalen att lära mer och utveckla användandet av digitala lärresurser. Drygt 90% av de tillfrågade anger att de har haft nytta av utbildningarna och kommer att använda flera av lärresurserna efter utbildningen. Arbetet med att utbilda och erbjuda stöttning för ökad användning av befintliga resurser och därmed även för en ökad adekvat digital kompetens, fortsätter för både förskola och skola

Med anledning av förändrad lagstiftning och markant ökade säkerhetsrisker behöver arbete kring dataskyddsfrågor och personuppgiftshantering med bäring på skolväsendets plattformar och resurser intensifieras. Digitaliseringens potential ska vidare även tillvaratas för att ytterligare stärka det systematiska kvalitetsarbetet, exempelvis genom utökade möjligheter till datainformerad och datadriven skolutveckling. Arbetet med att standardisera tekniska lösningar för förvaltningens verksamhetsprocesser enklare ska kunna kommunicera med varandra fortsätter. Skolverkets/branschens rekommenderade standard SS12 000 finns redan implementerad i de system där det är möjligt och fler väntas följa. Standardisering gör systemen säkrare, underlättar administration och dubbelarbete undviks.

För att ytterligare stärka digital kompetens hos pedagogisk personal avser förvaltningen att fortsätta stödja enheterna utifrån de behov som identifieras i det systematiska kvalitetsarbetet. På förvaltningsövergripande nivå ges arbete med digitala prov särskilt utrymme.

Beslut

Arbetsutskottets förslag till beslut: Nämnden har tagit del av informationen och följer det fortsatta arbetet med skolväsendets digitalisering för huvudmannens förskolor och skolor.

Bevakning skolplikt lå 22/23

6

2022.319 BUN

2023-02-07

§ 13 2022.319 BUN

Bevakning skolplikt lå 22/23

Ärendebeskrivning

Alla barn som är bosatta i Sverige omfattas av skolplikt (7 kap. 2§ skollagen). Skollagen undantar de barn som räknas som bosatta i Sverige men som rent faktiskt varaktigt vistas utomlands. För elever som avser att tillfälligt bosätta sig utomlands kan vårdnadshavare ansöka om att fullgöra skolplikten på annat sätt. Skolplikten inträder i regel höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år. Hemkommunen har möjlighet att förelägga vårdnadshavare med eller utan vite om de obstruerar skolplikten.

I det här ärendet följer Barn- och ungdomsnämnden de elever som är folkbokförda i Alingsås kommun men saknar skolplacering.

Beredning

Barn- och ungdomsförvaltningen har den 31 januari 2023 lämnat följande yttrande:
Arbetet med att säkerställa skolplikt utgår ifrån Alingsås kommun som hemkommun, det vill säga alla elever som är folkbokförda i Alingsås kommun. Barn- och ungdomsförvaltningen bevakar och säkerställer att alla elever som är skolpliktiga och folkbokförda i Alingsås kommun får den utbildning som de har rätt till utbildning.

För de elever som saknar en skolplacering finns rutiner som Barn- och ungdomsförvaltningen arbetar aktivt utifrån liksom för elever med skolplacering men där eleven inte längre kommer till skolan. Skolan ansvarar för att utreda elevers frånvaro och i de fall elev är helt frånvarande, eller så pass frånvarande att skolplikten inte kan uppfyllas, genomförs en skolpliktsutredning.

I rutinen för skolpliktsbevakning ingår bland annat att söka kontakt med vårdnadshavare om var eleven befinner sig. Kan ingen kontakt etableras på ett enkelt sätt med vårdnadshavaren prövas alternativa kontaktvägar t.ex. genom släktingar, vänner eller andra. Beroende på vad som framkommer kan det bli fråga om att samverka med t.ex. socialtjänst för att säkerställa rätten till utbildning. Om det är aktuellt med en skolpliktsutredning för en elev med skolplacering ska skolan utreda var eleven befinner sig och huruvida eleven fullföljer skolplikt. Skolan genomför denna skolpliktsutredning under maximalt tre månader, om skolan inte kan bekräfta att eleven fullföljer sin skolplikt så skrivs eleven ut från skolenheten och ansvaret för skolpliktsutredningen över går till central skolpliktsbevakning. Den centrala skolpliktsbevakningen ansvarar för skolpliktsutredning för alla elever folkbokförda i Alingsås kommun som inte har en skolplacering.

Antal elever folkbokförda utan skolplacering

I januari 2023 fanns totalt 15 skolpliktiga elever folkbokförda i Alingsås kommun utan skolplacering i svensk grundskola. Utav dessa är samtliga 15 registrerade som ärende på Skatteverket för folkbokföringsutredning och 4 av ärendena är under fortsatt utredning av Barn- och ungdomsförvaltningen. Det är i dagsläget inte aktuellt med föreläggande i något av ärendena.

2023-02-07

Folkbokföringsutredning genomförs för att fastställa huruvida berörda elever ska skrivas som utlandsboende. Utredning hos barn- och ungdomsförvaltningen innebär att det undersöks var eleverna befinner sig och vilka eventuella åtgärder som behöver vidtas som t.ex. anmälan till Skatteverket för folkbokföringsutredning och/eller socialförvaltningen.

Central skolpliktsbevakning	Antal, totalt	Antal, flickor	Antal, pojkar
F-3	10	3	7
4-6	0	0	0
7-9	4	4	0
<i>Totalt F-9</i>	<i>14</i>	<i>7</i>	<i>7</i>

Skolornas skolpliktsbevakning	Antal, totalt	Antal, flickor	Antal, pojkar
F-3	0	0	0
4-6	1	0	1
7-9	0	0	0
<i>Totalt F-9</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>1</i>

Beslut

Arbetsutskottets förslag till beslut: Redovisningen godkänns.

Datum: 2023-01-31
Handläggare: Isak Bjärmark
Direktr:
Diariennr: 2022.319 BUN

Barn- och ungdomsnämnden

Tjänsteskrivelse Bevakning skolplikt lå 2223 februari

Ärendebeskrivning

Alla barn som är bosatta i Sverige omfattas av skolplikt (7 kap. 2§ skollagen). Skollagen undantar de barn som räknas som bosatta i Sverige men som rent faktiskt varaktigt vistas utomlands. För elever som avser att tillfälligt bosätta sig utomlands kan vårdnadshavare ansöka om att fullgöra skolplikten på annat sätt. Skolplikten inträder i regel höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år. Hemkommunen har möjlighet att förelägga vårdnadshavare med eller utan vite om de obstruerar skolplikten.

I det här ärendet följer Barn- och ungdomsnämnden de elever som är folkbokförda i Alingsås kommun men saknar skolplacering.

Förvaltningens yttrande

Arbetet med att säkerställa skolplikt utgår ifrån Alingsås kommun som hemkommun, det vill säga alla elever som är folkbokförda i Alingsås kommun. Barn- och ungdomsförvaltningen bevakar och säkerställer att alla elever som är skolpliktiga och folkbokförda i Alingsås kommun får den utbildning som de har rätt till utbildning.

För de elever som saknar en skolplacering finns rutiner som Barn- och ungdomsförvaltningen arbetar aktivt utifrån liksom för elever med skolplacering men där eleven inte längre kommer till skolan. Skolan ansvarar för att utreda elevers frånvaro och i de fall elev är helt frånvarande, eller så pass frånvarande att skolplikten inte kan uppfyllas, genomförs en skolpliktsutredning.

I rutinen för skolpliktsbevakning ingår bland annat att söka kontakt med vårdnadshavare om var eleven befinner sig. Kan ingen kontakt etableras på ett enkelt sätt med vårdnadshavaren prövas alternativa kontaktvägar t.ex. genom släktingar, vänner eller andra. Beroende på vad som framkommer kan det bli fråga om att samverka med t.ex. socialtjänst för att säkerställa rätten till utbildning. Om det är aktuellt med en skolpliktsutredning för en elev med skolplacering ska skolan utreda var eleven befinner sig och huruvida eleven fullföljer skolplikt. Skolan genomför denna skolpliktsutredning under maximalt tre månader, om skolan inte kan bekräfta att eleven fullföljer sin skolplikt så skrivs eleven ut från skolenheten och ansvaret för skolpliktsutredningen över går till central skolpliktsbevakning. Den centrala skolpliktsbevakningen ansvarar för skolpliktsutredning för alla elever folkbokförda i Alingsås kommun som inte har en skolplacering.

Antal elever folkbokförda utan skolplacering

I januari 2023 fanns totalt 15 skolpliktiga elever folkbokförda i Alingsås kommun utan skolplacering i svensk grundskola. Utav dessa är samtliga 15 registrerade som ärende på Skatteverket för folkbokföringsutredning och 4 av ärendena är under fortsatt utredning av Barn- och ungdomsförvaltningen. Det är i dagsläget inte aktuellt med föreläggande i något av ärendena.

Folkbokföringsutredning genomförs för att fastställa huruvida berörda elever ska skrivas som utlandsboende. Utredning hos barn- och ungdomsförvaltningen innebär att det undersöks var eleverna befinner sig och vilka eventuella åtgärder som behöver vidtas som t.ex. anmälan till Skatteverket för folkbokföringsutredning och/eller socialförvaltningen.

Central skolpliktsbevakning	Antal, totalt	Antal, flickor	Antal, pojkar
F-3	10	3	7
4-6	0	0	0
7-9	4	4	0
Totalt F-9	14	7	7

Skolornas skolpliktsbevakning	Antal, totalt	Antal, flickor	Antal, pojkar
F-3	0	0	0
4-6	1	0	1
7-9	0	0	0
Totalt F-9	1	0	1

Ekonomisk bedömning

Beslutet medför inga kostnader.

Förslag till beslut

Redovisningen godkänns.

Helena Balte
Förvaltningschef

Isak Bjärmark
Verksamhetschef

Delegationsbeslut 2023- central administration

7

2023.001 BUN

Tjänsteskrivelse delegationsbeslut

Ärendebeskrivning

Barn- och ungdomsnämnden har överlåtit viss beslutanderätt till utskott, ordförande och tjänstemän enligt en av nämnden antagen delegationsordning. Besluten ska redovisas till Barn- och ungdomsnämnden. Redovisningen innebär inte att Barn- och ungdomsnämnden får ompröva eller fastställa delegationsbeslut. Däremot står det nämnden fritt att återkalla lämnad delegering. Listor och underlag på besluten finns diarieförda på barn- och ungdomskontoret.

Central administration 2023, dnr 2023.001 BUN

Förvaltningschef H. Balte
Beslut om varning, 3 st

Planeringsstrateg M. Persson
Beslut att medge skolskjuts (januari), 15 st
Beslut att ej medge skolskjuts (januari) 2 st

Administrativ chef, K Jakobsson

Beslut om uppsägning av plats inom förskola, 2 st
Beslut om uppsägning av plats inom fritidshem, 4 st
Beslut om uppsägning av plats inom förskola och fritidshem, 4 st

Verksamhetschef, S Dahlin
Beslut placering vid skolenhet -nekande, 2 st

Verksamhetschef, P Croona
Beslut placering vid skolenhet -nekande, 2 st

Rektorer 2023, dnr 2023.002 BUN

Rektor M. von Felitzen, Centrum
Beslut om tf rektor period 230119-230120

Rektor L. Hurtig, Sydväst
Beslut om tf rektor period 230119-230120

Rektor B. Winqvist Staaf, Södra
Beslut om tf rektor period 230119-230120, 2 st

Rektor M. Sandwall, Nordost
Beslut om tf rektor 230119

Beslut om tf rektor 230120
Beslut om tf rektor 230127

Rektor P. Lorenzen, Sydost
Beslut om tf rektor 230119
Beslut om tf rektor 230120
Beslut om tf rektor period 230206-230208

Rektor L. Gustafsson, Sydväst
Beslut om tf rektor 230127

Rektor P. Bohlin, Nordväst
Beslut om tf rektor period 230213-230216
Beslut om tf rektor period 230213-230214
Beslut om tf rektor 230217, 2 st

Rektor U. Bengtsson, Sydost
Beslut om tf rektor period 230207-230221

Rektor U. Andersson, Norra
Beslut om tf rektor 230210
Beslut om utökad tid i förskola, SL 8:5, 1 st

Rektor K. Berndtsson-Brambo, Centrum
Beslut om tf rektor period 230209-230210, 230220-230223

Rektor J. Alette, Norra
Beslut om tf rektor period 230213-230215
Beslut om tf rektor 230216
Beslut om tf rektor 230217

Rektor C. Helsén, Sydost
Beslut om tf rektor period 230213-230214
Beslut om tf rektor period 230215-230217

Rektor H. Rydén, Nordost
Beslut om tf rektor period 230213-230216

Rektor I. Karlsson, Nordost

Beslut om utökad tid i förskola, SL 8:5, 2 st

Rektor A. Hallén, Nordväst

Beslut om utökad tid i förskola, SL 8:7, 1 st

Anställningsbeslut 2023, dnr 2023.003 BUN

Sammanlagt 19 stycken beslut fattade under perioden 221201-221231

Ekonomisk bedömning

Beslutet innebär inga kostnader.

Förslag till beslut

Redovisningen godkänns.

Helena Balte
Förvaltningschef

Karin Berg
Verksamhetsutvecklare

Helena Balte, Godkännare tjänsteskrivelse, 2023-02-14